

Thông tin

Ngân hàng Chính sách xã hội VIỆT NAM

www.vbsp.org.vn; www.vbsp.vn

Số 60

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ PHÊ DUYỆT KHUNG KẾ HOẠCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG

*Cần sớm có chính sách tín dụng thích hợp
đôi với hộ cận nghèo*

**CÓ ĐỦ TIỀN CHO HỌC SINH, SINH VIÊN NGHÈO
VAY VỐN ĐI HỌC**

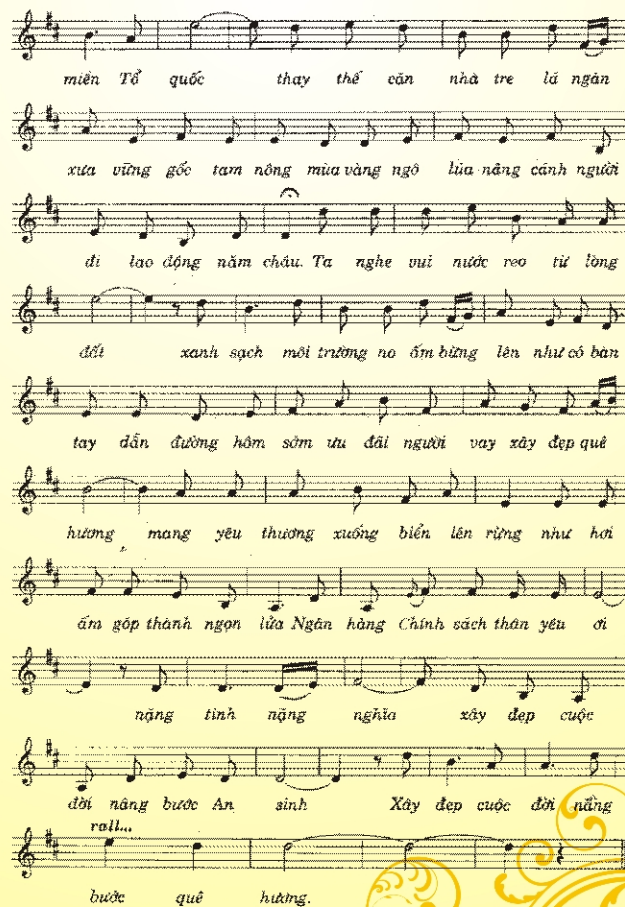

HƯỚNG TỚI KỶ NIỆM 10 NĂM THÀNH LẬP NGÂN HÀNG CHÍNH SÁCH XÃ HỘI

Khúc ca NGÂN HÀNG CHÍNH SÁCH XÃ HỘI

Lời: Phong thơ LAM HỒNG

Nhạc: ĐỖ HỒI HƯƠNG

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ

PHÊ DUYỆT KHUNG KẾ HOẠCH GIẢM NGHÈO BỀN VỮNG

Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Khung kế hoạch triển khai Nghị quyết số 80/NQ-CP về Định hướng giảm nghèo bền vững thời kỳ từ năm 2011 đến năm 2020.

Trong đó, Bộ LĐTB&XH sẽ chủ trì xây dựng Chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo bền vững; xây dựng hệ thống tiêu chí đánh giá, giám sát công tác giảm nghèo quốc gia; hệ thống chính sách dạy nghề, tạo việc làm... Các công việc này phải hoàn thành trong quý IV/2012.

Đối với Ủy ban Dân tộc, Thủ tướng Chính phủ giao nhiệm vụ xây dựng các chính sách đặc thù để hỗ trợ hộ nghèo, người nghèo đồng bào DTTS đặc biệt khó khăn vùng dân tộc, miền núi. Trong quý IV/2012 phải xây dựng chính sách ưu đãi đặc thù thu hút các doanh nghiệp, tổ chức, kinh tế đầu tư vào vùng dân tộc và miền núi. Đồng thời phải có chính sách bảo tồn, phát triển ngành nghề truyền thống cho các vùng dân tộc và miền núi; chính sách hỗ trợ hộ cận nghèo, hộ đã thoát nghèo ở các xã, thôn bản đặc biệt khó khăn vùng dân tộc và miền núi...

Ngoài ra, Ủy ban Dân tộc sẽ xây dựng dự án bảo tồn đối với các nhóm dân tộc ít người; xây dựng dự án định canh, định cư để hỗ trợ người dân ở các địa bàn đặc biệt khó khăn thường xuyên bị thiên tai. Chủ trì chỉ đạo tổ chức thực hiện dự án đầu tư cơ sở hạ tầng các xã đặc biệt khó khăn, xã biên giới, an toàn khu, các thôn, bản đặc biệt khó

khăn vùng đồng bào dân tộc và miền núi...

Bộ Kế hoạch và Đầu tư nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư phát triển nguồn vốn ngân sách Nhà nước giai đoạn 2012 - 2015 theo hướng ưu tiên các vùng khó khăn, vùng có tỷ lệ hộ nghèo cao.

Đối với Bộ NN&PTNT, Thủ tướng yêu cầu phải xây dựng cơ chế chính sách hỗ trợ phát triển sản xuất nông, lâm, ngư nghiệp cho hộ nghèo, cận nghèo; xây dựng đề án chuyển giao tiến bộ khoa học - kỹ thuật, xây dựng mô hình hàng hóa cho hộ nghèo ở các xã, huyện nghèo, và xây

dựng tiêu chí ưu tiên cho các xã nghèo khi phân bổ nguồn lực chương trình mục tiêu xây dựng nông thôn mới.

Bộ Xây dựng trong quý IV/2012 xây dựng cơ chế, chính sách hỗ trợ về nhà ở đối với hộ nghèo có thu nhập thấp, hộ nghèo ở đô thị.

Cũng trong quý IV/2012, NHNN Việt Nam xây dựng và hoàn thiện cơ chế, chính sách sản xuất, kinh doanh, tín dụng ưu đãi đối với hộ nghèo, cận nghèo, hộ đồng bào DTTS ở các xã đặc biệt khó khăn. Đồng thời xây dựng và hoàn thiện chính sách tín dụng ưu đãi đào tạo cho HSSV nghèo. □

Bài và ảnh ĐỨC MẠNH

Một công cụ quan trọng **BẢO ĐẢM AN SINH XÃ HỘI**

Cách đây tròn 10 năm, ngày 4/10/2002, Chính phủ ban hành Nghị định 78/2002/NĐ-CP về tín dụng ưu đãi đối với người nghèo và các đối tượng chính sách khác. Đồng thời, Thủ tướng Chính phủ cũng ký Quyết định số 131/2002/QĐ-TTg thành lập Ngân hàng Chính sách xã hội (NHCSXH) nhằm huy động sức mạnh tổng hợp toàn xã hội cùng chung sức xây dựng, thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về xóa đói giảm nghèo (XĐGN).

CHẶNG ĐƯỜNG VƯỢT KHÓ

Là một tổ chức tín dụng đặc thù, NHCSXH hoạt động không vì mục đích lợi nhuận, nhằm góp phần thực hiện thắng lợi công cuộc XĐGN, bảo đảm an sinh xã hội. Ngày đầu thành lập, nguồn vốn của NHCSXH chỉ có 7.083 tỷ đồng, cho vay duy nhất một chương trình tín dụng hộ nghèo, với 500 cán bộ từ Ngân hàng Phục vụ người nghèo chuyển qua. Trụ sở làm việc phải thuê mượn, thậm chí các Phòng giao dịch cấp huyện không có ô-tô, két bạc, chưa có máy tính, quạt điện... Trải qua 10 năm hình thành và phát triển, đến nay, tổng nguồn vốn tín dụng của NHCSXH đạt hơn 112 nghìn tỷ đồng, tăng 16 lần so với giai đoạn mới thành lập. Hơn 18,9 triệu lượt hộ nghèo và các đối tượng chính sách đã được vay vốn ưu đãi từ ngân hàng, với dư nợ bình quân mỗi hộ tăng từ 2,5 triệu đồng (năm 2003) lên hơn 15,5 triệu đồng, góp phần đưa 2,5 triệu hộ trong cả nước vượt qua ngưỡng nghèo.

Chương trình tín dụng hộ nghèo được đánh giá là một trong những chương trình triển khai thành công nhất, với dư nợ tập trung khá lớn, đạt 40,7 nghìn tỷ đồng, chiếm 37,32% tổng dư nợ của NHCSXH. Với quy trình, thủ tục cho vay đơn giản, phù hợp trình độ người nghèo; tổ chức

giải ngân trực tiếp cho người nghèo vay tại các Điểm giao dịch tại xã trước sự chứng kiến của chính quyền, hội, đoàn thể cơ sở, các hộ nghèo trong cả nước đã được vay vốn tối đa đến 30 triệu đồng, lãi suất ưu đãi 0,65%/tháng. Đặc biệt 3 năm trở lại đây, chương trình tín dụng hộ nghèo còn kịp thời bổ sung nguồn vốn cho các vùng khó khăn vay theo Nghị quyết 30a của Chính phủ về giảm nghèo nhanh và bền vững; hỗ trợ đồng bào làm nhà ở theo Quyết định 167 của Thủ tướng Chính phủ,... Trong khi đó, Chương trình tín dụng học sinh, sinh viên (HSSV) lại có tỷ lệ tăng trưởng lớn nhất, nhanh nhất trong tổng số các chương trình tín dụng ưu đãi. Ngay sau khi nhận bàn giao từ Ngân hàng TMCP Công thương Việt Nam vào năm 2003 với nguồn vốn 160 tỷ đồng, dư nợ là 76 tỷ đồng, tỷ lệ nợ quá hạn 13%, NHCSXH đã tập trung tạo lập nguồn vốn, đẩy mạnh việc cho vay, đồng thời tìm cách thay đổi phương thức cho HSSV vay thuận tiện, hiệu quả. Sự cố gắng công tác, cùng tính chủ động đề xuất của NHCSXH đã là một trong những căn cứ quan trọng để Chính phủ ban hành Quyết định số 157/2007/QĐ-TTg về tín dụng đối với HSSV. Theo đó, đối tượng được thụ hưởng vay vốn, sử dụng vốn ưu đãi để học tập không chỉ bó hẹp những HSSV trong hệ chính quy như quy định trước đây, mà được mở rộng ra các loại trường, loại hình đào tạo, và là con của các hộ nghèo, hộ cận nghèo, gia đình có hoàn cảnh khó khăn đột xuất về tài chính. Mức cho vay của chương trình cũng được nâng lên và thực hiện cơ chế thông qua hộ gia đình trực tiếp vay vốn, trả nợ cho ngân hàng. Chính nhờ vậy, doanh số cho vay của NHCSXH từ khi thực hiện Quyết định 157 (năm 2007) đến ngày 30/6/2012 đạt 40 nghìn tỷ đồng với 2,8 triệu lượt HSSV được thụ hưởng và số hộ gia đình đang dư nợ là 1,9 triệu hộ. Trong khi chờ giải ngân năm học mới 2012 - 2013, NHCSXH đã làm tốt công tác thu nợ đến hạn nên dư nợ đến ngày 30/9/2012 là 34.005 tỷ đồng, giảm so với tháng 6 là 6.000 tỷ đồng. Bên cạnh ý nghĩa nhân văn cao cả, chương trình còn tạo sự gắn kết giữa công tác tín dụng ưu đãi với công tác đào tạo nguồn nhân lực cho thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

PHÁT HUY HIỆU QUẢ NGUỒN TÍN DỤNG ƯU ĐÃI

Để có cuộc hành trình của một lượng lớn vốn tín dụng ưu đãi đến tận vùng đặc biệt khó khăn

Những thông tin hoạt động liên quan đến chính sách tín dụng ưu đãi đã được NHCSXH công khai dân chủ ngay tại Điểm giao dịch đặt tại trụ sở UBND xã để người dân hiểu và thực hiện
Ảnh: TTXVN

và về đúng đối tượng thụ hưởng, thời gian qua, NHCSXH đã không ngừng xây dựng, hoàn thiện mô hình tổ chức và phương thức quản lý tín dụng, phù hợp với điều kiện thực tiễn. Gần 9 nghìn cán bộ, viên chức của hệ thống NHCSXH thường trực làm nhiệm vụ tổ chức, điều hành, quản lý an toàn nguồn vốn tín dụng ưu đãi của Nhà nước, kiên trì thực thi công việc theo phương châm “3 cùng”: Cùng bám sát cơ sở, cùng bàn bạc với chính quyền, hội, đoàn thể cơ sở, cùng hướng dẫn người dân vay vốn, sử dụng vốn ưu đãi đúng mục đích, đạt hiệu quả. Bên cạnh đó còn có hơn 8 nghìn cán bộ lãnh đạo do các cơ quan quản lý Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội cử đến NHCSXH hoạt động kiêm nhiệm để tham mưu hoạch định các chính sách, giải pháp về huy động nguồn lực, về đầu tư tín dụng chính sách.

Một phương pháp quản lý phù hợp đã được NHCSXH lựa chọn thực hiện, đó là thông qua hình thức ủy thác từng phần, ủy thác một số công đoạn trong quy trình tín dụng cho các tổ chức chính trị - xã hội; thực hiện bình xét công khai hộ đủ điều kiện vay vốn, hướng dẫn người vay sử dụng vốn tại các Tổ tiết kiệm và vay vốn (TK&VV); cán bộ ngân hàng giải ngân trực tiếp cho các hộ nghèo vay vốn tại các Điểm giao dịch tại xã. Thực hiện phương thức này, NHCSXH đã tổ chức được mạng lưới hoạt động rộng khắp ở tất cả các xã, phường, thôn, bản trong cả nước. Hàng vạn cán bộ các hội, đoàn thể tham gia chuyển tải vốn tín dụng ưu đãi đến đúng địa chỉ hộ nghèo và các đối

Các hội, đoàn thể ở địa phương tham gia giám sát nguồn vốn vay

Ảnh: Tư liệu

tượng chính sách. Đến nay, các tổ chức chính trị - xã hội đã tham gia quản lý 107 nghìn tỷ đồng dư nợ tín dụng, chiếm 98% dư nợ của NHCSXH. Bên cạnh đó, các tổ chức chính trị - xã hội, chính quyền địa phương và NHCSXH còn chung tay, hợp lực xây dựng hơn 203 nghìn Tổ TK&VV, tổ chức được gần 11 nghìn Điểm giao dịch. Tại các Điểm giao dịch, danh sách hộ vay vốn và các quy trình thủ tục của NHCSXH được niêm yết công khai. Người vay giao dịch trực tiếp với ngân hàng vào một ngày cố định hằng tháng tại địa bàn mình cư trú, để vay và trả nợ, nộp lãi không qua cầu cấp trung gian, trước sự chứng kiến của tổ chức hội, đoàn thể, UBND xã và Tổ trưởng Tổ TK&VV. Vì vậy, đã hạn chế việc thất thoát, xâm tiêu, tham ô, lợi dụng tiền vốn, tạo được lòng tin của dân đối với Đảng, Nhà nước, với NHCSXH.

Mặc dù vậy, sau 10 năm hoạt động, NHCSXH cũng còn một số hạn chế. Đó là cơ chế tạo lập nguồn vốn chưa có tính ổn định lâu dài, cơ cấu nguồn vốn hiện nay còn bị động và chắp vá, chất lượng tín dụng chính sách tuy được nâng lên

nhưng kết quả đạt được không đồng đều trên phạm vi toàn quốc. Để khắc phục những khó khăn và thực hiện Nghị quyết số 26 ngày 21/6/2012 của Quốc hội khóa 13 về việc tiếp tục nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực hiện chính sách, pháp luật đầu tư công cho nông nghiệp, nông dân, nông thôn và Quyết định 852 ngày 10/7/2012 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược phát triển NHCSXH giai đoạn 2011 - 2020, NHCSXH trước hết cần chủ động thực hiện tốt kế hoạch tăng tín dụng ưu đãi, bảo đảm đủ vốn cho vay người nghèo và các đối tượng chính sách, nâng cao hiệu quả phương thức ủy thác tín dụng ưu đãi thông qua các tổ chức chính trị - xã hội và tăng cường hoạt động tại các Điểm giao dịch lưu động ở xã, phường...

Có thể chặng đường phía trước còn nhiều gập ghềnh gian khó, song với thành quả, kinh nghiệm đã đạt được trong 10 năm qua, chắc chắn NHCSXH sẽ hoàn thành nhiệm vụ được Đảng, Chính phủ và nhân dân tin cậy giao phó. □

PV

Ở đâu nghèo, khó

Ở đó có NGÂN HÀNG CHÍNH SÁCH XÃ HỘI

➤ Tùy bút của HỮU HẠNH

Là một sinh viên chuyên ngành thương mại, khi ra trường bước vào nghề viết báo, tôi được Báo Nhân Dân - Cơ quan Trung ương của Đảng Lao động Việt Nam (nay là Đảng Cộng sản Việt Nam) giao nhiệm vụ theo dõi, viết tin, bài ở mảng kinh tế - dịch vụ “Mậu - Tài - Ngân”.

Khi chương trình tín dụng giảm nghèo được Đảng, Nhà nước nâng lên một quy mô lớn hơn, tách khỏi Ngân hàng Nông nghiệp và phát triển Nông thôn (Agribank) để thành lập một mô hình, bộ máy quản lý, điều hành độc lập, hệ thống NHCSXH bắt đầu được thành lập vào tháng 10/2002, tôi lại càng được cán bộ NHCSXH quan tâm nhiều hơn. Và, cũng qua mối quan hệ gần bó này, tôi rút ra một kết luận khái quát mới về NHCSXH “khách hàng của NHCSXH phổ biến là đồng bào DTTS sinh sống, lập nghiệp chính ở các huyện, tỉnh miền núi vùng cao, vùng sâu, vùng xa. Cán bộ tín dụng NHCSXH khi đi cơ sở tiếp cận, khảo sát, thẩm định dự án hoặc khách hàng vay vốn là khó có thể sáng đi, chiều về được mà phải qua đêm, bởi đường sá đi lại khó khăn, chỉ bộ hành chứ không thể sử dụng xe đạp hoặc xe cơ giới thay cho

bước chân mệt nhọc của con người. Đã thế nhà ở của khách hàng vay vốn với nơi đặt dự án (trang trại, cơ sở SXKD) có khi cũng không ở một chỗ, trụ sở UBND xã và các cơ quan, đoàn thể cơ sở cũng cách đó tới một hai cây số (thậm chí còn lớn hơn) khó lòng gặp gỡ trong ngày để xin ý kiến xác nhận các điều mình cần biết thêm về khách hàng vay vốn...”. Xin nhắc lại một vài kỷ niệm khó quên chứng minh điều đó: (1) Cuối tháng 11/2009, nghĩa là sau hai năm nghỉ hưu, tôi được NHCSXH mời khảo sát thực tế hiệu quả vay vốn tín dụng giảm nghèo ở xã Nậm Cắn, huyện miền núi Kỳ Sơn của tỉnh Nghệ An - một xã có 17km đường biên giới và một cửa khẩu quốc tế với nước bạn Lào. Tổng diện tích đất nông nghiệp có tới 824ha nhưng trong đó chỉ có 12ha đất trồng lúa nước. Thu nhập bình quân quá thấp, chỉ 2,3 triệu đồng/người/năm. Toàn

xã hiện có gần 340 hộ/tổng số 604 hộ nghèo, phổ biến “rơi vào” đồng bào dân tộc Thái, Mông. Sáng sớm từ TP. Vinh theo quốc lộ 7 ngược lên Nậm Cắn, sau khi làm việc với Bí thư, Chủ tịch UBND xã, tới thăm và hỏi chuyện hộ La Nhe Tư được NHCSXH cho vay 8 triệu đồng làm nhà ở... là trời đã xẩm tối, phải lên xe đi về huyện lỵ Kỳ Sơn. Chia tay chúng tôi, Bí thư Đảng ủy xã Nậm Cắn thân mật chỉ hướng xa tắp bên kia núi, dưới suối thung lũng dãy núi kia có một số gia đình được NHCSXH cho vay vốn giảm nghèo đi lao động ở nước ngoài... nhưng không còn thời gian để tới được. Vậy là, có đi khảo sát thực tế mới biết được sự vất vả của bà con nơi đây, bởi ở những nơi đó nhà dân ở lác đác cách xa nhau tới hàng trăm mét lại chỉ là con đường mòn nối thôn nọ, bản kia, chưa có điện thắp sáng, chưa có nơi đón khách ăn nghỉ qua đêm.

(2) Đầu tháng 6/2010, NHCSXH lại tổ chức cho chúng tôi đi tiếp một chuyến thực tế vòng tròn khép kín 3 tỉnh miền núi: Bắc Kạn, Cao Bằng, Lạng Sơn. Sau khi làm việc với Ban Giám đốc NHCSXH tỉnh và một số Phòng giao dịch huyện, Đoàn Nhà báo chúng tôi khởi hành cùng cán bộ Phòng tín dụng xuống bến phà, lên ca nô về xã nghèo vùng xa Cao Thượng. Thật không ai hiểu nổi bối cảnh thực tế khó tin và thực tế là chỉ có một không hai, đó là “Xuôi giòng sông Năng hướng về hồ Ba Bể mới đặt chân lên được xã vùng cao nghèo nhất tỉnh Bắc Kạn”. Sau 40 phút tăng tốc, chiếc ca nô dừng lại tại bến xuống Bốc Lồm thuộc xã Khang Ninh chúng tôi phải chuyển sang đi 40 phút xe của các tổ chức hội, đoàn thể ra đón mới đến được trụ sở UBND xã Cao Thượng - 5 gian nhà lợp ngói phi-prô-xi măng, gian cuối nhà đằng này là Văn phòng Đảng ủy và gian cuối nhà phía đằng kia là Văn phòng UBND, ba gian giữa là của các tổ chức hội, đoàn thể xã. Đúng ngày giao dịch, NHCSXH giải ngân vốn theo lịch đã định. Từ khi có Điểm giao dịch, UBND xã không phải gửi thông tin (theo đường công văn) cho các khách hàng đang vay vốn như trước nữa. Hộ vay vốn ở xa nhất cách trụ sở UBND tới 17km đến giao lưu với cán bộ NHCSXH Trung ương, địa phương và các Nhà báo, chúng tôi không phải đi xa mà chỉ trao đổi, phỏng vấn khách hàng ngay tại trụ sở UBND xã là xong mọi công việc. Rồi Cao Thượng, Đoàn công tác chúng tôi xuống ca nô ngược dòng sông Năng về huyện lỵ Ba Bể nghỉ tối, sáng hôm sau lại ngược lên các tỉnh Cao Bằng, Lạng Sơn. Rừng núi chập chùng, quốc lộ vòng vo;

Trong chuyến công tác tại tỉnh Bắc Kạn, tác giả cùng cán bộ tín dụng NHCSXH đi ca nô giải ngân vốn vay ưu đãi ở xã Cao Thượng

Ảnh: TTXVN

ngồi trên xe ô tô nhìn xuống chúng tôi đã thấy đoạn Quốc lộ ở sâu dưới chân núi phía trước hoặc những xe ô tô đang “bò” trên quãng đường xa tắp trên đỉnh núi xa - nơi mình sắp đi tới. Thực sự, hành trình công tác trên địa bàn các tỉnh miền núi cực kỳ nguy hiểm, nhọc nhằn. Biết trước được thời gian và nội dung làm việc, Lãnh đạo NHCSXH các tỉnh vừa thông báo cho cánh Nhà báo Trung ương, tiếp cận, làm việc trước với các Phòng giao dịch huyện nọ, huyện kia trên đường đi qua, sau đó đi tiếp về NHCSXH tỉnh cho tiện lợi. Có nơi thì có Lãnh đạo chi nhánh tỉnh về tận Phòng giao dịch huyện tiếp đón, cán bộ NHCSXH Trung ương về làm việc tại tỉnh mình nhưng cũng có tỉnh vì quá xa cho nên chỉ xin đón tiếp Đoàn tại trụ sở NHCSXH tỉnh mình, sau đó “hộ tống” Đoàn đi khảo sát thực tế, phỏng vấn khách hàng. Tất nhiên, bằng cách nào Nhà báo cũng có cơ hội gặp gỡ các thượng đế nghèo (tuy chưa được nhiều) để chụp ảnh, phỏng vấn, quan sát dòng chảy của dòng vốn tín dụng

ưu đãi đến với các dự án cụ thể về đàn lợn, đàn gà hay ngôi nhà mới dựng... vùng cao, vùng sâu, vùng xa để đặt chân đến. Bãi sắn, nương ngô, rừng phòng hộ đầu nguồn, trang phục, tập quán và cả ngôn ngữ đồng bào các DTTS..., cán bộ tín dụng NHCSXH và Nhà báo cũng đều được chứng kiến, mắt thấy, tai nghe cùng hòa nhập với cộng đồng...

Với tôi, có một điều nói ra, người nghe sẽ cho là bịa nhưng đó là sự thật. Đó là, cả cuộc đời làm báo, nhờ có NHCSXH tôi mới đến tận nơi biết được các điểm di tích lịch sử, khu du lịch nổi tiếng của nước ta: núi Mẫu Sơn (Lạng Sơn), thác Bản Dốc (Cao Bằng), Hồ Ba Bể (Bắc Kạn), tượng đài chiến thắng Điện Biên Phủ (Điện Biên), nhà thờ đá, hang động, Chùa Bái Đính (Ninh Bình)... Và từ những vinh dự, dấu ấn riêng này, tôi càng thông cảm, sẻ chia nỗi vất vả, lặn lội quanh năm của cán bộ tín dụng NHCSXH, phải trèo đèo, lội suối đến với hộ nghèo để làm tròn nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước giao. □

Trên đà thoát nghèo, hơn lúc nào hết, các hộ cận nghèo cần phải được hỗ trợ tích cực để thực sự rời xa ngưỡng nghèo, mà một trong những “lực bẫy” của họ chính là vốn để phát triển sản xuất, cải thiện điều kiện kinh tế. Thế nhưng, trong khi nguồn vốn tín dụng chính sách và nhiều cơ chế tài chính khác được Nhà nước dành cho hộ nghèo, thì hộ cận nghèo lại đang phải loay hoay tự đi tìm giải pháp.

Cần sớm có **CHÍNH SÁCH TÍN DỤNG THÍCH HỢP** **đối với HỘ CẬN NGHÈO**

► **BÙI HOÀNG BÁCH**

NGUY CƠ TÁI NGHÈO VÌ “HỤT HƠI”

Gia đình bà Trương Thị Chư, xã Phú Thanh, huyện Phú Vang, tỉnh Thừa Thiên - Huế, trước đây là hộ nghèo. Chỉ sau hai năm vay vốn NHCSXH về đầu tư chăn nuôi, trồng trọt, bà tích cóp cũng xây được căn nhà có chỗ che mưa, che nắng. Cuộc sống vừa có phần ổn định thì gia đình bà được địa phương đánh giá là đã thoát nghèo, đưa vào diện cận nghèo. Bà Chư rất vui vì kinh tế có khá hơn trước nhưng vẫn lo vì nghề nông phụ thuộc vào thời tiết và nguy cơ dịch bệnh khó lường: “Vụ lúa đông xuân 2011 do lũ về sớm nên 3 sào ruộng đang chuẩn bị thu hoạch thì bị lũ nhấn chìm. Chuồng lợn 4 con ngập nước cũng bị chết hai con. Hơn một năm nay gia đình tôi

lâm vào cảnh khó khăn, hai đứa con học lớp 7 và lớp 8 cũng lần lượt nghỉ học vì không có tiền nộp học phí...”. Ngoài vốn vay ưu đãi của NHCSXH bà Chư không vay thêm ngân hàng khác vì sợ lãi cao, và lại điều kiện kinh tế còn hạn chế, bà không có tài sản gì để thế chấp ngân hàng, cũng chẳng có dự án phát triển kinh tế to tát gì để được ngân hàng để ý. Thế là, từ chỗ kinh tế dần ổn định thì nay bà đang đối mặt với khó khăn vì thiếu tiền để đầu tư.

Năm 2009, hộ nhà bà Thân Thị Lành ở thôn Hạ Lang, xã Quảng Phú, huyện Quảng Điền được vay 10 triệu đồng từ chương trình hộ nghèo của NHCSXH để đầu tư chăn nuôi lợn. Cuối năm 2011, gia đình bà không còn thuộc diện hộ nghèo, nhưng sau đó tai họa lại ập xuống khi chồng bà đột ngột bị bệnh, bà

phải bán tài sản đáng giá nhất là đàn lợn để chạy chữa cho chồng. Nhìn căn nhà xiêu vẹo có thể sập bất cứ lúc nào khi mùa mưa bão tới chúng tôi cảm thấy chạnh lòng, bởi hoàn cảnh nhà bà còn thua xa những hộ nghèo.

Gia đình ông Thạch Nghĩa, dân tộc Khmer ở ấp Vĩnh Hòa, xã Long Đức, TP. Trà Vinh từng thuộc nhóm hộ nghèo nhất xã. Năm 2006, ông được NHCSXH TP. Trà Vinh cho vay 6 triệu đồng để mua bò nuôi. Đến nay, ông Nghĩa đã trả được nợ và phát triển đàn bò lên 3 con. Ông Nghĩa tâm sự, gia đình giờ đã thoát được nghèo, nhưng vẫn có nhu cầu lớn về vốn để phát triển sản xuất. “Nếu được vay thêm vốn đến năm 2015 để phát triển đàn bò, gia đình có thể yên tâm với nguồn thu nhập từ đàn bò, không lo lắng về rủi ro tái nghèo nữa”, ông Nghĩa nói.

Cách đây chưa lâu, gia đình ông Nguyễn Khắc Minh, 60 tuổi ở xóm 7, xã Nam Thái, huyện Nam Đàn (Nghệ An), phải chạy ăn từng bữa để nuôi các con. 5 đứa con của ông lại học hành sáng dạ, vì không muốn các con khổ nên gia đình vay mượn khắp nơi để cho các cháu ăn học. Đến khi 5 đứa con lần lượt đỗ các trường đại học, gia đình nghèo này lại càng khó khăn thêm. Được vay vốn chính sách cho con đi học, rồi lại được vay vốn để phát triển kinh tế, gia đình ông Minh tìm được lối ra cho hoàn cảnh của mình. Giờ việc học của các con ông coi như đã tạm ổn, các con ông đã đạt được những thành quả học tập nhất định, bắt đầu cùng bố mẹ thu xếp trả khoản vay 80 triệu đồng mà gia đình ông đã nhận từ NHCSXH. Nhưng nỗ lực của mấy bố con ngay lập tức chưa thể đưa gia đình đi lên vững vàng được. “Giờ coi như gia đình mới bắt đầu có thể đi lên. Nếu Nhà nước dừng ưu đãi, kể như chúng tôi lại lặn lội làm lại từ đầu. Nhà nước giúp chúng tôi qua được 1 - 2 nấc thang thấp này, để chúng tôi đi lên vững vàng đã. Không những nhà tôi, mà nhà nào ở đây cũng muốn thế”, ông Minh nói.

Trong khi những hộ nghèo tiếp cận được nguồn vốn vay ưu đãi của Chính phủ và được hưởng các chế độ như bảo hiểm, học phí thì những hộ cận nghèo “trắng tay”, không được hưởng những ưu đãi này. Ông Tống Phước Phúc - Bí thư Đảng ủy xã Lộc Thủy, huyện Phú Lộc (Thừa Thiên - Huế) cho rằng: “Đây là những đối tượng “mong manh”, tiềm lực kinh tế vẫn

còn non yếu, thu nhập của những lao động chính trong nhà chưa đảm bảo ổn định về lâu dài, chỉ cần một trận dịch bệnh, một đợt thiên tai, con cái đau ốm hoặc vào đại học là họ có thể tái nghèo. Nếu họ được tiếp tục vay vốn chắc chắn họ sẽ vượt ngưỡng cận nghèo, còn bằng không họ sẽ quay lại tái nghèo càng thêm gánh nặng cho địa phương”.

LẤP “KHOẢNG TRỐNG” Ở “VÙNG ĐỆM”

Ranh giới giữa những hộ nghèo và cận nghèo là vô cùng mong manh bởi rất nhiều yếu tố: Chuẩn nghèo quốc gia hiện còn quá thấp, một số hộ vì gặp rủi ro, còn một số hộ khác bị đưa ra khỏi diện nghèo do địa phương phải “chạy” theo thành tích.

Là người gần bó và hiểu rõ hoàn cảnh của nhiều hộ vay vốn NHCSXH vừa thoát nghèo, ông Đỗ Hùng Thao - Trưởng phòng Kế hoạch nghiệp vụ tín dụng NHCSXH tỉnh Đồng Nai chia sẻ, những hộ vừa ra khỏi diện nghèo thực tế còn gặp rất nhiều khó khăn, đặc biệt là về nguồn vốn. “Nếu mình thu hết cả gốc lẫn lãi, không tạo thêm một bước đệm cho họ thì chẳng khác nào mình đã “ngắt đi một chồi non vừa mới hé mở”, ông Thao ví von. “Các Ngân hàng Thương mại sẽ rất khó cho họ vay vì tài sản thế chấp yếu, kinh nghiệm làm ăn chưa nhiều nên họ sợ nợ xấu. Chính vì vậy, NHCSXH và Ban Giảm nghèo tỉnh Đồng Nai đã bàn bạc đề nghị UBND tỉnh bổ sung nguồn vốn mỗi năm thêm hàng chục tỷ đồng cho các hộ “vùng đệm” này vay nhằm tránh tình trạng tái nghèo”.

Mong muốn đem lại cho người dân cơ hội thoát nghèo bền vững, tỉnh Đồng Nai đã nâng tiêu chí nghèo của địa phương lên thành 850 nghìn đồng/người/tháng khu vực thành thị và 650 nghìn đồng/người/tháng ở khu vực nông thôn, cao hơn chuẩn hộ nghèo chung của cả nước. Nhờ những cách làm hay, NHCSXH tỉnh Đồng Nai phối hợp với các hội, đoàn thể tổ chức nhiều chương trình khuyến nông chăn nuôi, trồng trọt, một số địa phương có những hướng giảm nghèo hiệu quả. Điều đặc biệt ở Đồng Nai đó là những hộ vừa thoát nghèo sẽ được tạo điều kiện tiếp tục vay vốn ưu đãi từ NHCSXH trong vòng hai năm tiếp theo kể từ ngày thoát nghèo để họ có cơ hội thoát nghèo thật sự bền vững. Ngoài ra, việc phối hợp với

các hội, đoàn thể để tổ chức tập huấn “cầm tay chỉ việc”, mở rộng các điển hình tiên tiến nhằm giúp họ thoát nghèo. Theo điều tra, tổng số hộ nghèo của tỉnh theo tiêu chuẩn Trung ương chỉ còn 6.700 hộ, trong khi đó, theo chuẩn của tỉnh thì còn tới gần 40 nghìn hộ.

Trong khi đó, Trà Vinh là tỉnh có tỷ lệ hộ nghèo cao. Tỉnh có 29.850 hộ cận nghèo, chiếm 12,13% so với tổng số hộ dân cư toàn tỉnh, trong đó hộ cận nghèo Khmer là 14.045 hộ, chiếm 47,05% so với tổng số hộ cận nghèo toàn tỉnh (chiếm tỷ lệ 18,74 so với tổng số hộ Khmer). Hiện, NHCSXH tỉnh Trà Vinh vừa cùng lúc thực hiện 10 chương trình tín dụng chính sách, vừa thực hiện một số chương trình, dự án khác do chính quyền các cấp ủy thác, trong đó, có nhiều chương trình tín dụng hỗ trợ hộ cận nghèo, như: Cho vay GQVL, XKLD, NS&VSMTNT, chương trình hỗ trợ đất ở, đất sản xuất và chuyển đổi ngành nghề cho hộ đồng bào DTTS và cho vay thương nhân hoạt động thương mại tại vùng khó khăn...

Tuy nhiên, những mô hình trên mới chỉ là biện pháp trước mắt của các địa phương trong hỗ trợ người dân giảm nghèo bền vững. Một cơ chế chính sách thống nhất để các hộ cận nghèo được hưởng điều kiện như nhau bất kể điều kiện của địa phương đang là điều được mong đợi.

CẦN SƠM CÓ CHÍNH SÁCH TÍN DỤNG CHO HỘ CẬN NGHÈO

Những năm qua, việc tập trung thực hiện thành công Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội và các chương trình giảm nghèo đã đạt được những thành tựu cơ bản. Tuy nhiên, theo đánh giá tại Nghị quyết 80/NQ-CP về định hướng giảm nghèo bền vững giai đoạn 2010 - 2020, kết quả giảm nghèo chưa thực sự bền vững, số hộ đã thoát nghèo nhưng mức thu nhập nằm sát chuẩn nghèo còn lớn, tỷ lệ hộ tái nghèo hàng năm còn cao. Một trong những nguyên nhân của tình trạng đó là do một số chương trình, chính sách giảm nghèo chưa đồng bộ, còn mang tính ngắn hạn, thiếu sự gắn kết chặt chẽ; cơ chế quản lý, chỉ đạo điều hành, phân công, phân cấp còn chưa hợp lý, việc tổ chức thực hiện mục tiêu giảm nghèo ở một số nơi chưa sâu sát.

Thực hiện mục tiêu tỷ lệ hộ nghèo cả nước giảm 2%/năm, riêng các huyện, xã nghèo giảm

4%/năm theo chuẩn nghèo từng giai đoạn, kết thúc năm 2011, tỷ lệ hộ nghèo cả nước giảm trên 2% còn 14%. Như vậy, mỗi năm số hộ thoát nghèo là không ít. Tuy nhiên, vì chuẩn nghèo chung còn chưa cao, nên khó có thể khẳng định những hộ thoát nghèo đã thoát ra khỏi khó khăn. Có những địa phương thống kê cho thấy có tới 70% số hộ thoát nghèo vẫn nằm trong ngưỡng cận nghèo và vì thế nguy cơ tái nghèo là hiện hữu với không ít hộ gia đình.

Mới đây, UBND tỉnh Đắk Nông đã có văn bản số 3437/UBND-KTTC gửi Thủ tướng Chính phủ kiến nghị bổ sung đối tượng hộ cận nghèo được vay vốn chương trình hộ nghèo theo Nghị định số 78/2002/NĐ-CP. Theo tỉnh Đắk Nông, từ năm 2004 - 2011, tỉnh đã có trên 50 nghìn lượt hộ nghèo vay vốn tín dụng ưu đãi từ NHCSXH, với số tiền giải ngân đạt hơn 706 tỷ đồng. Dự kiến đến cuối năm 2012, toàn tỉnh có trên 22 nghìn hộ nghèo đang được vay vốn, chiếm 75% hộ nghèo của tỉnh. Nguồn vốn tín dụng cho vay hộ nghèo đã giúp hàng nghìn hộ thoát nghèo, vượt qua ngưỡng nghèo. Tuy nhiên, tổng điều tra hộ nghèo, cận nghèo năm 2011 cho thấy, hiện còn có 3.338 hộ cận nghèo, hầu hết thiếu vốn sản xuất, chưa thoát nghèo bền vững và rất dễ bị tái nghèo. Để giảm nghèo bền vững, UBND tỉnh Đắk Nông đề nghị Thủ tướng Chính phủ, Ban chỉ đạo chương trình giảm nghèo xem xét, quy định bổ sung đối tượng hộ cận nghèo được vay vốn chương trình hộ nghèo theo Nghị định số 78/2002/NĐ-CP. Đề nghị tương tự cũng đã được UBND tỉnh Thái Nguyên, UBND tỉnh Hà Tĩnh, UBND tỉnh Kiên Giang... gửi lên Thủ tướng Chính phủ.

Trước đó, trả lời chất vấn của đại biểu Quốc hội về giải pháp hỗ trợ đối tượng cận nghèo và các đối tượng xã hội không có tài sản thế chấp tiếp cận vốn vay ngân hàng, NHNN cho biết, căn cứ số liệu khảo sát thực tế để xác định hộ nghèo và hộ cận nghèo đến thời điểm cuối năm 2011, NHNN sẽ đề xuất các chính sách hỗ trợ giảm nghèo theo Nghị quyết 80/NQ-CP, trong đó có chính sách tín dụng, lãi suất... Theo đó, NHNN đề xuất Chính phủ chỉ đạo Bộ Tài chính phối hợp với Bộ LĐTB&XH và các Bộ, ngành, khẩn trương sửa đổi quy định pháp luật liên quan, bổ sung quy định hộ cận nghèo được vay vốn NHCSXH. □

**Cần tiếp tục giúp hộ cận nghèo
thu hưởng**

TÍN DỤNG ƯU ĐÃI

► Bài và ảnh **TRẦN NGỌC TÚ**

Gần 10 năm qua, nguồn vốn tín dụng ưu đãi của Nhà nước được NHCSXH triển khai thực hiện bài bản như một lực đẩy tiếp sức cho hộ nghèo vươn lên phát triển kinh tế. Nhưng khi đã vượt qua chuẩn nghèo, vẫn còn hàng triệu hộ gia đình đang bấp bênh trước nguy cơ tái nghèo bởi thiếu nguồn lực hỗ trợ.

Vốn vay ưu đãi sẽ là giải pháp hữu hiệu để hộ cận nghèo có cơ hội thoát nghèo bền vững

MONG MANH “RANH GIỚI” NGHÈO

Sau 10 năm thành lập, NHCSXH đã đạt được những kết quả to lớn, được chính quyền và nhân dân, đặc biệt là ở vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn, đồng bào dân tộc miền núi đánh giá cao. Tính đến hết tháng 9/2012, tổng dư nợ các chương trình tín dụng của NHCSXH đạt gần 109 nghìn tỷ đồng, tăng gấp 15,51 lần so với thời điểm nhận bàn giao, tốc độ tăng trưởng bình quân hàng năm đạt 34%, với gần 7 triệu khách hàng còn dư nợ, tăng hơn 4,2 triệu khách hàng so với thời điểm nhận bàn giao. Dư nợ bình quân từ 2,5 triệu đồng/hộ (năm 2003) đã tăng 15,5 triệu đồng (thời điểm tháng 9/2012), với hơn 18,9 triệu lượt hộ nghèo và các đối tượng chính sách khác được vay vốn. NHCSXH đã xây dựng được mô hình tổ chức và phương thức quản lý tín dụng hợp lý, huy động được sức mạnh tổng hợp của chính quyền địa phương và các hội, đoàn thể tham gia, thực hiện công khai dân chủ, giao dịch tại xã tạo thuận lợi cho người dân... Tác động của tín dụng chính sách cũng ngày càng lớn (2,5 triệu hộ thoát nghèo; tạo việc làm mới cho gần 2,5 triệu lao động; 2,8 triệu

lượt HSSV được vay vốn học tập; xây dựng gần 4 triệu công trình NS&VSMTNT...) góp phần ổn định chính trị, đảm bảo an sinh xã hội ở các địa phương.

Hiệu quả là vậy, nhưng nhiều địa phương cũng băn khoăn trước việc hỗ trợ tín dụng cho các hộ vừa mới thoát nghèo để giúp họ thoát nghèo bền vững. Bà Huỳnh Thị Ngọc Hạnh - Phó Chủ tịch Hội PN tỉnh Long An nhận xét, có nhiều hộ vừa mới thoát nghèo, nếu chính sách cho vay không tiếp tục thực hiện thì họ vẫn gặp khó khăn. Bởi vậy, cần có chính sách cho họ tiếp tục vay với lãi suất cao hơn hộ nghèo nhưng phải có ưu đãi. Cùng quan điểm trên, bà Trương Thị Phú - Phó Chủ tịch UBND huyện Gò Dầu (Tây Ninh) cho biết: Mỗi năm huyện đều chọn một xã điểm để đẩy mạnh thi đua giảm nghèo và hiệu quả từ phong trào này phần lớn từ vốn vay ưu đãi của Nhà nước. Vì vậy, huyện cũng đề nghị mở rộng đối tượng cho vay là hộ cận nghèo để xóa nghèo bền vững. Còn ở cấp cơ sở, ông Mai Thành Năm - Chủ tịch Hội ND xã Vĩnh Hảo, huyện Vĩnh Thạnh - một huyện trong chương trình 30a của tỉnh Bình Định cũng băn khoăn, mức chênh lệch hộ nghèo và cận nghèo ít nên khi bình chọn để xét cho vay ưu đãi cũng rất khó khăn, gây tâm lý so bì giữa người được và người không.

Theo kết quả điều tra, rà soát năm 2011 của Bộ LĐTB&XH, cả nước hiện có trên 1,5 triệu hộ cận nghèo theo chuẩn quốc gia giai đoạn 2011 - 2020 chưa được tiếp cận với dịch vụ tín dụng ngân hàng. Hộ cận nghèo là đối tượng có thu nhập cao hơn hộ nghèo nhưng có mức sống không ổn định, chỉ qua một đợt bão lũ, thiên tai, dịch bệnh... và các nguyên nhân khác quan bất khả kháng phát sinh thường xuyên thì những hộ cận nghèo sẽ trở lại mức sống như hộ nghèo.

Hộ cận nghèo hầu hết là những hộ vừa thoát nghèo từ hộ nghèo, nhưng hiện nay hộ cận nghèo không thuộc đối tượng được vay vốn ưu đãi của Nhà nước qua hệ thống NHCSXH. Mặt khác, với mức thu nhập trên thì các Ngân hàng Thương mại không mặn mà cho vay hộ cận nghèo vì nhu cầu vốn vay nhỏ, hiệu quả sử dụng vốn không cao, chi phí ngân hàng lớn, lãi suất theo thị trường, tài sản đảm bảo không có...

Còn NHCSXH hiện nay cũng không thể cho vay được do hộ cận nghèo không thuộc đối tượng thụ hưởng tín dụng chính sách theo quy định, trong khi đó đây là đối tượng rất cần vốn và có nguy cơ tái nghèo nhanh.

MONG CHỜ MỘT GIẢI PHÁP TỔNG THỂ

Trên thực tế, xác định tín dụng ưu đãi là một giải pháp giảm nghèo cơ bản và bền vững, một số địa phương đã có chủ trương hỗ trợ cho hộ cận nghèo vay vốn. Quỹ cho vay GQVL của tỉnh Hà Nam cho vay cả đối tượng cận nghèo tương tự như với hộ nghèo. Chương trình XKLD các huyện nghèo được tỉnh Lâm Đồng cho đối tượng chính sách vay với lãi suất bằng 1/2 các đối tượng khác, trong đó cấp bù lãi suất cho hộ cận nghèo từ nguồn ngân sách tỉnh. Còn ông Lê Văn Chí - Giám đốc chi nhánh NHCSXH tỉnh Gia Lai cho biết: Những hộ vừa thoát nghèo rất cần vốn để duy trì sản xuất kinh doanh nên đơn vị đã tranh thủ tối đa nguồn vốn từ chương trình cho vay SXKDVKK để "tiếp sức" hộ cận nghèo... Tuy vậy, những giải pháp

trên giúp hộ cận nghèo vẫn chỉ mang tính đơn lẻ ở một vài chương trình chứ chưa được triển khai như một đối tượng chính thức của nguồn vốn tín dụng ưu đãi.

Ngày 10/7/2012, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định 852/QĐ-TTg về việc phê duyệt Chiến lược phát triển NHCSXH giai đoạn 2011 - 2020 xác định tín dụng chính sách xã hội là giải pháp để thực hiện mục tiêu giảm nghèo một cách cơ bản và bền vững.

Trong đó, mục tiêu tổng quát được xác định là: Phát triển NHCSXH theo hướng ổn định, bền vững, đủ năng lực để thực hiện tốt tín dụng chính sách xã hội của Nhà nước; gắn liền với việc phát triển các sản phẩm dịch vụ hỗ trợ có hiệu quả hơn cho người nghèo, hộ cận nghèo và các đối tượng chính sách khác.

Nghị quyết số 26/2012/QH13 của Quốc hội khóa 13 về việc tiếp tục nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực

hiện chính sách, pháp luật đầu tư công cho nông nghiệp, nông dân, nông thôn cũng đã xác định: Tăng thêm nguồn vốn cho NHCSXH để tăng mức cho vay, nhất là cho chăn nuôi gia súc, gia cầm; mở rộng đối tượng hộ cận nghèo được vay vốn của NHCSXH, phát triển thêm các ngành nghề ở nông thôn...

Chủ trương lớn đã có, việc triển khai trên thực tế cần khẩn trương để đáp ứng nguyện vọng của nhân dân. Mới đây, khi trả lời phỏng vấn báo chí, Lãnh đạo NHCSXH cho biết: NHCSXH đã có đề án về việc phục vụ đối tượng hộ cận nghèo theo hướng mức cho vay, thủ tục như hộ nghèo, nhưng lãi suất xấp xỉ hoặc ngang bằng lãi suất thị trường. Với cách này, ngân sách Nhà nước sẽ không bị ảnh hưởng vì không phải cấp bù lãi suất, chi phí NHCSXH tăng không đáng kể, điều quan trọng là hộ cận nghèo được tiếp cận vốn vay và hưởng ưu đãi về cách thức phục vụ.

Hy vọng rằng, trong thời gian tới đây, các hộ cận nghèo sẽ được tiếp cận với nguồn vốn tín dụng ưu đãi của Chính phủ để vươn lên thoát nghèo bền vững, góp phần vào sự phát triển kinh tế - xã hội chung của đất nước. □

CHUẨN HỘ NGHÈO, HỘ CẬN NGHÈO MỚI ÁP DỤNG CHO GIAI ĐOẠN 2011 - 2015

- Hộ nghèo ở nông thôn là hộ có mức thu nhập bình quân từ 400.000 đồng/người/tháng (từ 4,8 triệu đồng/người/năm) trở xuống. Hộ nghèo ở thành thị là hộ có mức thu nhập bình quân từ 500.000 đồng/người/tháng (từ 6 triệu đồng/người/năm) trở xuống.

- Hộ cận nghèo ở nông thôn là hộ có mức thu nhập bình quân từ 401.000 đồng đến 520.000 đồng/người/tháng. Hộ cận nghèo ở thành thị là hộ có mức thu nhập bình quân từ 501.000 đồng đến 650.000 đồng/người/tháng.

Tim hướng đi lên **cho HỘ NGHÈO VÀ CẬN NGHÈO**

➤ **ĐỖ CÔNG MÙI**

Thực hiện chủ trương của Chính phủ tại Nghị định số 78/2002/NĐ-CP ngày 04/10/2002 về ủy thác cho vay hộ nghèo và các đối tượng chính sách khác; trong những năm qua các cấp Hội CCB Việt Nam đã thực hiện có hiệu quả Nghị quyết liên tịch, văn bản thỏa thuận và hợp đồng ủy thác đã ký với NHCSXH; khai thác và sử dụng có hiệu quả nguồn vốn tín dụng ưu đãi; góp phần thực hiện mục tiêu xóa đói, giảm nghèo, GQVL, bảo đảm an sinh xã hội, tham gia phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

Tính đến 30/9/2012, tổng dư nợ ủy thác của NHCSXH qua Hội CCB Việt Nam đạt hơn 15.793 tỷ đồng, với 14 chương trình tín dụng; so với

31/12/2011, dư nợ tăng hơn 1 nghìn tỷ đồng, mức vay bình quân hộ tăng từ 14,7 triệu đồng lên 15,55 triệu đồng, mức vay bình quân tổ tăng từ 454,7 triệu đồng lên 484,64 triệu đồng. Đến nay, toàn hội đang quản lý 32.563 Tổ TK&VV với 1.012.499 hộ vay, so với 31/12/2011 tăng 62 tổ. Trong 9 tháng đầu năm 2012, từ các nguồn vốn vay của NHCSXH, vốn vay của các tổ chức tín dụng khác, và vốn nội bộ hội viên giúp nhau làm kinh tế đã tạo việc làm cho gần 200 nghìn CCB và con em CCB; đó là sự cố gắng rất lớn của NHCSXH và tổ chức Hội CCB các cấp trong việc chăm lo đến các hộ nghèo, cận nghèo và hộ gia đình chính sách, tạo điều kiện để họ có việc làm, có thu nhập, vươn lên thoát nghèo, ổn định cuộc sống.

Trong quá trình quản lý, chỉ đạo các cấp hội tham gia thực hiện dịch vụ ủy thác của NHCSXH, Thường trực Trung ương Hội CCB Việt Nam luôn quan tâm đến chất lượng thực hiện ủy thác, số lượng tiền vốn được vay và mục tiêu cao nhất là hiệu quả sử dụng đồng vốn vay được phải phục vụ thiết thực cho việc phát triển sản xuất, nâng cao đời sống vật chất, tinh

thần cho hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ gia đình chính sách; phải sử dụng vốn đúng mục đích, tạo được việc làm mới, việc làm thêm, tăng thu nhập, chăm lo sức khỏe và cuộc sống cho các thành viên trong gia đình, cho việc học tập cho con em. Với tinh thần đổi mới và nhìn thẳng vào sự thật, không né tránh khuyết điểm, yếu kém, tồn tại, Thường trực Trung ương Hội đã chỉ rõ những đơn vị còn để nợ quá hạn cao, có xâm tiêu, chiếm dụng lớn; biểu dương những đơn vị thực hiện dịch vụ ủy thác tốt, tích cực thu hồi nợ quá hạn, xử lý thu hồi tiền bị xâm tiêu, chiếm dụng nhanh. Hàng năm tiếp tục đưa việc thực hiện ủy thác của NHCSXH là một tiêu chí xem xét của phong trào thi đua “Cựu chiến binh gương mẫu”.

Năm 2012, tập trung tập huấn cho cán bộ hội trực tiếp theo dõi, chỉ đạo, thực hiện hoạt động dịch vụ ủy thác ở cấp huyện, xã, Tổ TK&VV và tập huấn theo khu vực cụm xã, huyện đang có biểu hiện chất lượng thực hiện ủy thác chưa tốt; đối tượng dự tập huấn không do hội cấp trên triệu tập mà do hội cấp dưới đề nghị và lập danh sách, lập dự toán để cấp trên tổ

chức bảo đảm. Với cách làm như vậy sẽ tạo điều kiện bồi dưỡng cho các cán bộ còn yếu về nghiệp vụ chuyên môn, các cán bộ mới được giao nhiệm vụ; đồng thời, sẽ tiết giảm được chi phí đi lại của cấp dưới, chi phí tập huấn của cấp trên.

Hội CCB Việt Nam nhận thấy nguồn vốn từ NHCSXH là nguồn lực rất quan trọng, việc sử dụng có hiệu quả nguồn vốn lại càng quan trọng hơn để CCB và gia đình chính sách có thể tự vươn lên, tạo việc làm, tạo nguồn thu nhập để thoát nghèo, cải thiện đời sống vật chất, tinh thần, có điều kiện chăm lo học tập cho con em; đồng thời, cũng đã có nhiều gia đình CCB có nghị lực, có ý chí, biết cách làm ăn, lại nhờ có vốn của NHCSXH nên đã thoát nghèo, trở nên khá giả và giàu có.

Tuy nhiên, nhìn lại kết quả xoá nghèo của toàn hệ thống Hội CCB 5 năm gần đây đã giảm được 302.801 hộ CCB nghèo, song tỷ lệ hộ nghèo và cận nghèo theo tiêu chí cũ và theo tiêu chí mới hầu như giảm đi không đáng kể, trong khi trên thực tế bình quân mỗi năm giảm được từ 1,5 đến 2% số hộ nghèo. Cụ thể tỷ lệ hộ nghèo (theo tiêu chí cũ) thời điểm tháng 7/2007 là 7,67% (tương đương 176.487 hộ); đến thời điểm tháng 9/2012 tỷ lệ hộ nghèo (theo tiêu chí mới) là 6,81% (tương đương 171.511 hộ). Phân tích số hộ nghèo tại thời điểm tháng 9/2012 thì có tới 14.847 hộ già yếu, bệnh tật... không thể thoát nghèo; có 46.847 hộ nghèo mới do bị thiên tai, dịch bệnh, tách hộ, hoặc mới kết nạp vào hội và có 97.976 hộ nghèo theo tiêu chí mới. Như vậy cứ sau 5 năm theo tiêu chí xác định hộ nghèo mới của Chính

Hộ cận nghèo rất cần Nhà nước hỗ trợ vốn vay để mở rộng phát triển sản xuất

phủ thì có ít nhất 84% số hộ hội viên đã thoát nghèo theo tiêu chí cũ cộng với số hộ nghèo mới phát sinh lại trở thành hộ nghèo theo tiêu chí mới. Đó là chưa kể đến thực trạng kinh tế suy giảm, lạm phát, giá cả tăng cao, nên đời sống của hộ nghèo được cải thiện không đáng kể.

Cũng trong 5 năm qua, toàn hội đã huy động được số tiền là 16.728 tỷ đồng từ các nguồn vốn để phục vụ SXKD, QCVL, giảm nghèo. (Trong đó: vốn nhận uỷ thác từ NHCSXH qua Hội CCB là 12.535 tỷ đồng, vay từ Quỹ quốc gia về việc làm 584 tỷ đồng, vay vốn các tổ chức tín dụng khác 2.582 tỷ đồng, Quỹ nội bộ giúp nhau làm kinh tế là 1.029 tỷ đồng).

Từ những số liệu cụ thể trên cho thấy muốn tìm hướng đi lên cho hộ nghèo và hộ cận nghèo thì phải tìm mọi giải pháp để giảm nghèo bền vững cho các hộ nghèo và cận nghèo là hội viên CCB. Trong nhiều giải pháp thì giải pháp hỗ trợ nguồn vốn cho vay ưu đãi để các hộ nghèo tổ chức SXKD là rất quan

trọng. Đồng thời, Hội CCB Việt Nam kiến nghị Chính phủ và các cấp chính quyền địa phương quan tâm cho số hộ cận nghèo được vay vốn tín dụng ưu đãi như hộ nghèo nhưng có thể mức ưu đãi lãi suất thấp hơn để không gây sức ép về hỗ trợ lãi suất đối với ngân sách Nhà nước. Nếu chưa được tiếp cận nguồn vốn ưu đãi thì số hộ cận nghèo luôn là đội quân thường trực để bổ sung cho số hộ nghèo trong những năm tiếp theo; và cái vòng luẩn quẩn thoát nghèo rồi lại tái nghèo cứ lặp đi lặp lại theo năm tháng.

Hội CCB Việt Nam nhận thấy việc tiếp tục thực hiện Nghị định 78/2002/NĐ-CP của Chính phủ là hết sức cần thiết. Chính phủ và các Bộ, ngành cần tiếp tục nghiên cứu, đưa ra những chính sách cụ thể, thiết thực hơn nữa để góp phần thực hiện chủ trương lớn của Đảng và cam kết quốc tế của Nhà nước về XDGN và bảo đảm an sinh xã hội, đặc biệt là đối với đồng bào DTTS, đồng bào ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. □

“Lực bất tòng tâm”

► Bài và ảnh **HỒ KHÁNH THIÊN**

Theo Bộ LĐTB&XH, hiện nay cả nước có trên 1,5 triệu hộ cận nghèo. Hầu hết họ ở nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa. Họ là những đối tượng nhạy cảm, trước mọi thử thách của thiên tai, dịch bệnh cây trồng, vật nuôi... cái nghèo, cái đói cứ lơ lửng trên đầu. Họ muốn thoát nghèo bền vững, nhưng “lực bất tòng tâm”.

RÀO CẢN 1.000 ĐỒNG

Theo chuẩn hộ nghèo, hộ cận nghèo áp dụng cho giai đoạn 2011 - 2015 thì khoảng cách tối thiểu giữa hộ nghèo và hộ cận nghèo chỉ cách nhau 1.000 đồng. Với thời giá hiện nay, 1.000 đồng bạn chưa đổi được phần nửa chiếc vé gửi xe máy, chưa mua nổi thanh kẹo cao su. Nhưng, nó lại là lá chắn đối với hộ cận nghèo.

Hầu hết hộ cận nghèo vừa được “lên đời” từ hộ nghèo. Muốn tiến lên xóa nghèo bền vững bằng con đường phát triển sản xuất, chăn nuôi họ không còn được vay vốn ưu đãi Nhà nước. Vì nằm “ngoài vùng phủ sóng”, không còn là đối tượng được thụ hưởng chính sách tín dụng ưu đãi. Ngoảnh lại phía sau, đến với Ngân hàng Thương mại, họ bị đóng cửa, từ chối vì nghèo, không đủ điều kiện vay vốn. Nhiều nhà kinh tế nói không sai, hộ cận nghèo lâu

Người nghèo mới thoát nghèo nhưng vẫn cần được tiếp sức

nay lơ lửng, đi mắc núi, trở lại mắc sông. Theo các chuyên gia kinh tế thì đây là “khoảng trống” trong việc triển khai chính sách tín dụng ưu đãi về giảm nghèo của Nhà nước.

Sau một thập niên liên tục tìm tòi, vận dụng sáng tạo kinh nghiệm của thế giới vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta, NHCSXH đã tìm ra một mô hình tổ chức và phương thức quản lý tín dụng đặc thù rất Việt Nam, vừa có hiệu lực, vừa có hiệu quả. 10 năm trước, khi được bàn giao từ Ngân hàng Phục vụ người nghèo vốn vịn chỉ có 7.083 tỷ đồng, tính đến nay tổng nguồn vốn đạt hơn 112 nghìn tỷ đồng. Sự tăng trưởng ngoạn mục, kéo theo kết quả khả quan. Theo số liệu mới nhất của ngân hàng này, 10 năm qua đã có hơn 18,9 triệu lượt hộ nghèo và đối tượng chính sách được vay vốn; dư nợ bình quân/hộ tăng từ 2,5 triệu đồng (năm 2003) lên trên 15,5 triệu đồng (tháng 9/2012), góp phần giúp hơn 2,5 triệu hộ vượt qua ngưỡng nghèo; thu hút, tạo việc làm cho hơn 2,5 triệu lao động; giúp 2,8 lượt triệu HSSV có hoàn cảnh khó khăn được vay vốn học tập; xây dựng gần 4 triệu công trình NS&VSMTNT; 87 nghìn căn nhà cho hộ gia đình vượt lũ ở Đồng bằng sông Cửu Long; trên 470 nghìn căn nhà cho hộ nghèo và hộ gia đình chính sách; hơn 97 nghìn lao động thuộc gia đình chính sách được vay vốn đi XKLD.

Phía sau tấm huy chương, có ai đã đặt câu hỏi: Trong số hơn 2,5 triệu hộ nông dân nghèo vượt ngưỡng nghèo, có bao nhiêu hộ tái nghèo? Nguyên nhân vì sao? Để từ đó tìm ra câu trả lời, góp phần vào kế sách giảm nghèo bền vững? Nhưng, có lẽ chưa một ai thống kê? Chính vì vậy mà, tại Hội nghị sơ kết chương trình mục tiêu quốc gia giảm nghèo và việc làm khu vực miền Trung và Tây Nguyên, con số đưa ra khiến nhiều người giật mình: Khu vực này có đến 60 - 70% số hộ tái nghèo. Nguyên nhân vì thiên tai lũ lụt ngày càng phức tạp, dịch bệnh cây trồng, vật nuôi xảy ra thường xuyên; mức độ đầu tư của Nhà nước vẫn còn thấp so với nhu cầu; sử dụng vốn chưa đúng mục đích; chuẩn nghèo và cận nghèo của nước ta thấp, khoảng cách giữa hai đối tượng mỏng manh... Và, còn một nguyên nhân nữa là hộ cận nghèo bị “cất” rất nhiều chính sách ưu đãi.

CẦN ĐƯỢC TIẾP SỨC

Xã Tiên Phong, huyện Mê Linh (TP. Hà Nội) có 80% diện tích đất nông nghiệp đã bị thu hồi để chuyển đổi mục đích sử dụng, chỉ còn khoảng 200ha trồng rau màu các loại là nguồn thu nhập chính của nông dân. Trận mưa lớn hồi tháng 5/2012 làm cho trên 50% diện tích bị ngập nặng.

Sau khi nước rút, toàn bộ diện tích bí xanh, dưa leo, dưa bở, cà chua... bị hư hỏng nặng, phải nhổ bỏ chuyển sang trồng cây mới, khiến nhiều hộ nông dân mấp mé cảnh tái nghèo. Ông Nguyễn Văn Dân, ở thôn Yên Nhân vừa mới thoát nghèo năm 2011, nhìn thấy đồng rau mất trắng, ngao ngán: “Vừa thoát nghèo chúng tôi như người mới ốm dậy, nếu cắt “thuốc” (vốn vay ưu đãi) thì suy sụp. Tái nghèo là điều hiển hữu”. Theo thống kê, thực trạng các hộ vừa thoát nghèo năm 2011, TP. Hà Nội có tới 30% số hộ (tương đương 1.000 hộ) có nguy cơ tái nghèo. Thời gian qua, chính quyền thành phố đã tiến hành hàng loạt giải pháp hỗ trợ, trong đó có kế hoạch bố trí bổ sung nguồn vốn ủy thác 200 tỷ đồng để cho vay, tiếp sức các hộ mới thoát nghèo năm 2011.

Thay cho tiếng nói của dân nói chung và các hộ nghèo nói riêng, vừa qua một số tỉnh đã gửi văn bản lên Thủ tướng Chính phủ đề nghị bổ sung cơ chế tín dụng chính sách đối với hộ cận nghèo, tiếp tục được vay vốn ưu đãi qua kênh NHCSXH. Có lẽ đây cũng là tiếng nói chung của cả nước. Và, thực tế cùng với TP. Hà Nội, ở nhiều tỉnh, thành phố tùy theo khả năng, năng lực kinh tế của địa phương có cách tiếp sức cho hộ cận nghèo.

KHÔNG THỂ CHẦN CHỪ

Rất cần được hỗ trợ vốn đó là ý kiến nhiều chuyên gia, nhà quản lý và người dân đối với chính

sách hỗ trợ vay vốn ưu đãi dành cho hộ cận nghèo. Những giải pháp chúng tôi vừa nêu là cách làm sáng tạo ở một số địa phương, nhằm tạo ra bước đệm để hộ cận nghèo không hụt hẫng khi vừa thoát ra khỏi hộ nghèo. Tuy vậy, việc làm của các địa phương mang tính đơn lẻ, tự phát chứ chưa được triển khai như một đối tượng chính thức của nguồn vốn tín dụng ưu đãi. Cách đây hơn một năm (ngày 19/5/2011), Chính phủ đã ban hành Nghị quyết số 80/NQ-CP về định hướng giảm nghèo bền vững thời kỳ 2011 - 2020. Theo đó, NHNN chủ trì phối hợp với Bộ Tài chính xây dựng, trình ban hành chính sách tín dụng ưu đãi đối với hộ cận nghèo. Nhưng, cho đến nay tín dụng cho hộ cận nghèo vẫn là một “khoảng trống”. Gần đây, ngày 10/7/2012, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định 852/QĐ-TTg về việc phê duyệt Chiến lược phát triển NHCSXH giai đoạn 2011 - 2020, xác định tín dụng chính sách xã hội là giải pháp để thực hiện mục tiêu giảm nghèo một cách cơ bản và bền vững. Trong đó, mục tiêu tổng quát được xác định là: Phát triển NHCSXH theo hướng ổn định, bền vững, đủ năng lực để thực hiện tốt tín dụng chính sách xã hội của Nhà nước; gắn liền với việc phát triển các sản phẩm dịch vụ hỗ trợ có hiệu quả hơn cho người nghèo, hộ cận nghèo và các đối tượng chính sách.

Nghị quyết số 26/2012/QH13 của Quốc hội cũng xác định: Tăng thêm nguồn vốn cho NHCSXH để tăng mức cho vay, nhất là cho chăn nuôi gia súc, gia cầm; mở rộng đối tượng hộ cận nghèo được vay vốn của NHCSXH, phát triển thêm các ngành nghề ở nông thôn.

Như vậy là chủ trương lớn đã có, đề án đã “lên khuôn”. Câu hỏi được đặt ra: Bao giờ “khoảng trống” phía trước hộ cận nghèo được xóa bỏ để họ được tiếp cận nguồn vốn tín dụng ưu đãi phát triển sản xuất, chăn nuôi... xóa bỏ nguy cơ tái nghèo. □

ĐỂ THOÁT NGHÈO BỀN VỮNG CẦN CÓ NGAY CHÍNH SÁCH CHO VAY HỘ CẬN NGHÈO

➤ Bài và ảnh **LÊ THỊ HẢO**

Hiện các hộ nghèo được hưởng nhiều chế độ ưu đãi về nhà ở, y tế, tín dụng chính sách...; trong khi đó, những hộ cận nghèo, mới thoát nghèo tại Phú Yên lại phải loay hoay tìm giải pháp phát triển kinh tế, đảm bảo cuộc sống cho gia đình. Đây là một trong những nguyên nhân khiến tỷ lệ tái nghèo hàng năm ở Phú Yên vẫn còn ở mức cao. Để những hộ cận nghèo được thoát nghèo bền vững, Chính phủ cần có những chính sách tín dụng ưu đãi cho đối tượng này.

NĂM, BẢY ĐƯỜNG THOÁT NGHÈO

Gia đình bà Nguyễn Thị Thảo ở thôn Sơn Thọ, xã Sơn Thành Tây, huyện Tây Hòa (Phú Yên) từng là một trong những hộ khó khăn nhất vùng. Năm 2008, bà Thảo được vay vốn ưu đãi của Nhà nước để trồng sắn, bắp, nuôi bò. Nhờ chăm chỉ làm ăn, trong mấy năm qua, kinh tế của gia đình dần khá lên, có đồng ra đồng vào, trang trải cho cuộc sống. Đầu năm 2012, nhà bà Thảo đủ chuẩn thoát khỏi diện hộ nghèo, nhưng niềm vui ngắn chẳng tày gang thì chồng bà đổ bệnh nặng. Bao nhiêu tiền của trong nhà đều “đội nón ra đi” sau những đợt điều trị dài ngày, vậy mà chồng bà cũng không qua khỏi. “Trước đây, nhà có vợ có chồng thì hai người cố gắng làm lụng nuôi con. Giờ chồng không còn, con gái tôi một đứa làm ruộng phụ mẹ còn một đứa cũng đang bệnh nặng. Năm nay mùa màng thất bát, giá sắn sụt liên tục, có chút vốn làm ăn thì gia đình đã trả cho ngân hàng khi hết hạn vay. Từ nay, mẹ con tôi lại tiếp tục bữa đói bữa no”, bà Thảo nói trong nghẹn ngào.

Từ đầu năm 2012, gia đình ông Võ Khánh Long ở xã An Ninh Đông, huyện Tuy An cũng được chính quyền cho ra khỏi diện hộ nghèo của địa phương. Trước đây, ông Long làm thuyền viên trên tàu đánh cá, những chuyến đi biển cho thu nhập bấp bênh nên nghèo vẫn hoàn nghèo. Năm 2010, được vay vốn từ chương trình GQVL, ông Long cùng vợ mua sọt về đan lưới nhện, cộng thêm tiền kiếm được từ trồng lúa, chế biến nước mắm, gia đình cũng đủ chi tiêu. Thế nhưng, tháng 9 này, con trai của ông Long nhập học ở TP. Hồ Chí Minh, con gái cũng vào lớp 10 nên phải lo bao nhiêu khoản tiền trường đầu năm học. Ông Long cho biết: “Con cái cố gắng học hành thì tôi cũng ráng lo cho đến nơi đến chốn. Ngặt nỗi, sống ở miền biển, vào những tháng trời yên, chúng tôi còn kiếm ăn được; đến khi trời động thì chỉ biết bó gối ngồi nhìn. Tiền vay ngân hàng sắp đến hạn trả, nhưng trả rồi thì không biết lấy vốn đâu ra để làm ăn tiếp”.

Cũng thuộc diện mới thoát nghèo nhưng gia đình ông Rơ Chăm Thạch ở thôn Tân Lương, xã Sơn Hội, huyện Sơn Hòa vẫn còn khó khăn. Nhà ông Thạch có 4 người, các con vẫn còn đang đi học, hai vợ chồng làm mướn, làm thuê nhưng cuộc sống cũng không khá lên được. Bà Kpá Thị Tem, Chủ tịch Hội PN xã Sơn Hội cho biết: Mấy năm trước, hộ Rơ Chăm Thạch vẫn thuộc diện hộ nghèo và được vay vốn ưu đãi để nuôi bò. Tuy nhiên, vì điều kiện chăm sóc khó khăn nên đàn bò không sản sinh thêm mà còn bị teo tóp dần. Hiện gia đình ông Thạch vẫn còn khó khăn, tuy nhiên không hiểu vì lý do gì khi họp bình xét hộ nghèo thì được “thoát nghèo”. Hội PN xã Sơn Hội đã can thiệp để hộ ông Thạch được xét thuộc diện hộ nghèo, tiếp tục được vay vốn chính sách, phát triển kinh tế gia đình và có tiền trả nợ cho ngân hàng. Thế nhưng, việc bình xét hộ nghèo của thôn Tân Lương nhất quyết không đồng ý vì cho rằng ông Thạch đã ra khỏi danh sách hộ nghèo.

ĐỂ HỘ VAY THOÁT NGHÈO BỀN VỮNG

Qua tiếp xúc, chúng tôi nhận thấy, những hộ vừa thoát khỏi diện nghèo, thực tế còn gặp rất nhiều khó

khăn. Với phương thức làm ăn nhỏ lẻ, manh mún, phụ thuộc nhiều vào thời tiết thì đôi khi, chỉ sau một đợt dịch bệnh, thiên tai, người nhà đau ốm hoặc con cái đi học là họ “đứt” vốn. Đến khi đáo hạn, nếu ngân hàng thu hết cả nợ gốc lẫn lãi, hộ mới thoát nghèo không còn nguồn để tái đầu tư thì rất dễ tái nghèo. Những trường hợp này cũng rất khó tiếp cận vốn vay từ các Ngân hàng Thương mại vì tài sản thế chấp gần như không có, dự án sản xuất mang tính khả thi cũng không cho nên rất khó để vay vốn các Ngân hàng Thương mại.

Hiện ranh giới giữa hộ nghèo và hộ cận nghèo chỉ cách nhau có 1.000 đồng bình quân thu nhập/tháng/người. Thiết nghĩ, Chính phủ cần có chính sách tín dụng cho hộ cận nghèo để họ có vốn làm ăn, thoát nghèo bền vững, đảm bảo chỉ tiêu giảm nghèo của địa phương. Tuy nhiên, nếu chỉ cho vay vốn với lãi suất ưu đãi mà không hỗ trợ kiến thức làm ăn, kỹ năng tích lũy đồng vốn thì hộ cận nghèo rất khó thoát nghèo bền vững và khả năng tái nghèo cao. Vì vậy, các hội, đoàn thể cần phát huy tinh thần, trách nhiệm trong việc tổ chức các lớp tập huấn kỹ thuật trồng trọt, chăn nuôi, hướng dẫn người vay cách sử dụng vốn đúng mục đích, đem lại hiệu quả kinh tế. □

Hộ cận nghèo ven biển ở Phú Yên rất cần vốn để đầu tư ngư lưới cụ phục vụ cho đánh bắt thủy sản

HOẠT ĐỘNG HIỆU QUẢ CỦA NHCSXH

Cần có cơ chế tạo lập nguồn vốn ổn định

Thông tin từ Ban Dân nguyện của Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho biết, kiến nghị về chính sách tín dụng ưu đãi đối với các hộ nghèo và đối tượng chính sách khác, cử tri cả nước đề nghị Thủ tướng Chính phủ và các Bộ, ngành liên quan có cơ chế tạo lập nguồn vốn cho NHCSXH ổn định, lâu dài.

Một trong những khó khăn ảnh hưởng đến hoạt động của NHCSXH hiện nay là việc chủ động nguồn vốn. Chiến lược phát triển NHCSXH giai đoạn 2011 - 2020 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt cũng đề ra mục tiêu tổng quát phát triển NHCSXH theo hướng ổn định, bền vững, đủ năng lực để thực hiện tốt tín dụng chính sách của Nhà nước; gắn liền với việc phát triển các sản phẩm dịch vụ hỗ trợ có hiệu quả hơn cho người nghèo, hộ cận nghèo và các đối tượng chính sách khác.

Khẳng định hiệu quả an sinh xã hội mà hoạt động của NHCSXH đem lại sau 10 năm hoạt động, kiến nghị của cử tri cả nước về chính sách tín dụng ưu đãi đối với hộ nghèo và đối tượng chính sách khác được Ban Dân nguyện của Ủy ban Thường vụ Quốc hội tổng hợp để đề nghị Thủ tướng Chính phủ và các Bộ, ngành liên quan cần có cơ chế tạo lập nguồn vốn cho NHCSXH ổn định, lâu dài.

Vốn Nhà nước cấp, trong đó ngân sách Nhà nước Trung ương cấp bổ sung vốn điều lệ, vốn cấp chương trình hàng năm cho NHCSXH được các tỉnh, thành phố đề nghị được đưa vào dự toán ngân sách Nhà nước, được Quốc hội thông qua hàng năm để NHCSXH và các Bộ, ngành liên quan chủ động thực hiện và đáp ứng kịp thời nhu cầu vay vốn của người nghèo và đối tượng chính sách khác. Ngân sách địa phương tiếp tục dành một phần vốn tăng thu, tiết kiệm chi để đầu tư cho vay hộ nghèo và các đối tượng chính sách khác tại địa phương, đảm bảo an sinh xã hội. Vấn đề này phải được bổ sung trong Luật Ngân sách giúp địa phương có căn cứ pháp lý để thực hiện.

Để tăng cường nguồn vốn cho NHCSXH, cần có chính sách khuyến khích các tổ chức tài chính, tín dụng đóng góp vào nguồn vốn tín dụng chính sách, thông qua các hình thức như ưu tiên mua trái phiếu NHCSXH được Chính phủ bảo lãnh, chấp

hành tốt việc duy trì số dư tiền gửi tại NHCSXH theo quy định tại Nghị định 78/2002/NĐ-CP của Chính phủ về tín dụng đối với người nghèo và các đối tượng chính sách khác.

Ngoài ra, Ban Dân nguyện của Ủy ban Thường vụ Quốc hội cũng yêu cầu NHNN, Chính phủ tổng kết về mô hình, hoạt động của NHCSXH, xây dựng, ban hành Nghị định về hoạt động của NHCSXH theo Luật các Tổ chức tín dụng trong Chiến lược phát triển NHCSXH giai đoạn 2011 - 2020 đã phân công Bộ Tài chính có trách nhiệm thực hiện cấp bổ sung vốn điều lệ cho NHCSXH trên cơ sở dự toán được cấp có thẩm quyền phê duyệt. Ông Hà Công Long - Phó Trưởng ban Dân nguyện của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, người quan tâm tới hoạt động của NHCSXH qua nhiều năm cho rằng, nếu xét NHCSXH hoạt động hiệu quả thì phải cấp vốn điều lệ để đảm bảo cho ngân hàng hoạt động.

“Phúc đáp công văn của Ban Dân nguyện về kết quả giải quyết kiến nghị cử tri của các Bộ, ngành đều cho rằng đang nghiên cứu - ông Hà Công Long nói: Theo tôi, việc ban hành chính sách cho hộ cận nghèo và bố trí nguồn vốn ổn định cho NHCSXH cần được thực hiện ngay”. □

► **Bài và ảnh HOÀNG BÁCH LINH**

Ngay sau khi có chủ trương, chi nhánh thành phố Cần Thơ đã kịp thời tổ chức tuyên truyền, giải thích để bà con hiểu rõ chính sách về vốn vay ưu đãi

CẦN THƠ

TẬP TRUNG NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TÍN DỤNG

► Bài và ảnh **NGỌC YẾN**

Nhằm nâng cao chất lượng hoạt động tín dụng chính sách, hạn chế tỷ lệ nợ xấu có chiều hướng gia tăng, chi nhánh NHCSXH TP. Cần Thơ vừa xây dựng Đề án nâng cao chất lượng hoạt động đến năm 2014. Bước đầu đã tạo ra được sự chuyển biến rõ rệt trong nhận thức của người dân về việc trả nợ ngân hàng.

heo báo cáo, nợ xấu (bao gồm nợ quá hạn và nợ khoanh) trên địa bàn TP. Cần Thơ hiện nay là gần 26 tỷ đồng, chiếm 2,64% trên tổng dư nợ, cao gần gấp 2,2 lần so bình quân chung cả nước. Nợ

xấu tín dụng chính sách tăng cao do nhiều nguyên nhân như: Một bộ phận người dân địa phương còn sản xuất với quy mô nhỏ lẻ, manh mún, tự phát; không tham gia các lớp tập huấn về khuyến nông, khuyến ngư, nghề nghiệp

không ổn định... nên sử dụng vốn vay không hiệu quả. Hoặc các trường hợp vay vốn đi XKLD đã về nước nhưng gặp khó khăn chưa trả được nợ, cũng có trường hợp đủ khả năng trả nợ nhưng chây ỳ không trả. Ngoài ra, các Tổ TK&VV hoạt động kém hiệu quả, không tổ chức sinh hoạt thường xuyên, không tích cực đôn đốc tổ viên trả nợ vay ngân hàng...

Từ thực tế đó, NHCSXH TP. Cần Thơ đã báo cáo kịp thời Thành ủy, HĐND, UBND TP. Cần Thơ và Tổng giám đốc NHCSXH xây dựng Đề án với mục tiêu, phấn đấu đến năm 2014, tỷ lệ nợ quá hạn toàn thành phố dưới 2%, các khoản nợ xấu khác giảm từ 15 - 30% hàng năm... Hiện nay, NHCSXH thành phố đang phối hợp chặt chẽ với chính quyền, các hội, đoàn thể ở địa phương nhận ủy thác và Tổ TK&VV tổ chức phân tích, đánh giá từng khoản nợ xấu để có biện pháp xử lý phù hợp. Đồng thời, có kế hoạch chấn chỉnh, củng cố và nâng cao hiệu quả hoạt động của các Tổ TK&VV yếu kém. Đó là, thực hiện đúng quy trình thu lãi, nhận tiền gửi tiết kiệm; thường xuyên kiểm tra, giám sát và hướng dẫn hộ vay sử dụng vốn hiệu quả, đúng mục đích. Hộ có nhu cầu vay vốn phải có phương án quản lý, sử dụng vốn vay cụ thể, rõ ràng và phải ý thức được việc có vay, có trả và đóng lãi hàng tháng, theo quy định của ngân hàng. Các hội, đoàn thể cấp xã và Trưởng ấp, khu vực trực tiếp tham gia giám sát, từ khâu bình xét cho vay đến kiểm tra sử dụng vốn vay và đôn đốc, xử lý thu hồi nợ.

Quận Thốt Nốt là một trong các đơn vị có nợ xấu cao nhất toàn thành phố (4,8 tỷ đồng, chiếm tỷ lệ 4,29%), được chọn là

(Xem tiếp trang 25)

Nằm cách trung tâm TP. Hội An 20km, xã đảo Tân Hiệp (Cù Lao Chàm) thuộc TP. Hội An (Quảng Nam) có diện tích tự nhiên trên 15km² với 8 đảo lớn nhỏ. Dân số trên 2.500 người với 630 hộ gia đình. Là một hòn đảo đẹp, những năm trước đây, người dân không có vốn nên chưa khai thác hết tiềm năng và thế mạnh, còn bây giờ khi có nguồn vốn ưu đãi đồng hành, bộ mặt kinh tế - xã hội của người dân trên đảo đã có nhiều khởi sắc.

Đưa **NGÂN HÀNG** *ra Đảo*

► Bài và ảnh **LÊ HÙNG LAM**

NGÂN HÀNG RA ĐẢO

Theo chân Tổ giao dịch lưu động NHCSXH TP. Hội An (Quảng Nam) ra đảo trên chiếc tàu chợ, chúng tôi rời Cửa Đại vào lúc 8 giờ 30 sáng, vừa bước lên tàu, phương tiện đi giao dịch của Tổ được bác thuyền trưởng đưa vào khoang lái khóa lại cẩn thận. Hầu hết hành khách trên tàu là nhân dân trên đảo nên rất quen thuộc với cán bộ NHCSXH, mọi người đều chào hỏi chúng tôi một cách thân thiện. Anh Vinh - Phó Giám đốc Phòng giao dịch cho biết: “Những năm trước, khi chưa có Điểm giao dịch trên xã thì các Tổ trưởng và hộ vay phải mang tiền vào trụ sở ngân hàng để nộp, điều đó vừa làm mất thời gian và chi phí đi lại của nhân dân trên đảo do mỗi ngày chỉ có một chuyến tàu ra đảo. Từ khi triển khai Điểm giao dịch lưu động vào ngày 15 hàng tháng đã trở thành phiên chợ tấp nập trên đảo, tạo điều kiện rất thuận lợi cho Tổ trưởng và nhân dân khi đến giao dịch với ngân hàng, thực hiện đúng chủ trương đưa ngân hàng ra đảo”.

Hơn một tiếng đồng hồ giữa mênh mông biển trời, nhiều đợt sóng biển tung trắng xóa dào dạt vào thân tàu, được ngồi trò chuyện thật vui với những người dân đảo hiền lành, tàu cập bến nhưng chúng tôi không thấy sự mệt mỏi nào. Đón chúng tôi tại cầu cảng là Chủ tịch Hội ND xã Tân Hiệp Trần Văn Tân, vóc người nhỏ nhắn nhưng sẵn chắc và nhanh nhẹn cùng với một Tổ trưởng Tổ TK&VV, anh đã giúp chúng tôi vận chuyển phương tiện giao dịch vào UBND xã để chuẩn bị cho phiên giao dịch vào buổi chiều.

Buổi giao ban được tiến hành vào lúc 13 giờ 30 phút, chỉ hơn 10 người gồm 8 Tổ trưởng, 2 tổ chức hội, đoàn thể và lãnh đạo UBND xã nhưng không khí thật sôi nổi, 8 Tổ trưởng mặc dù rất bận rộn

Bà con trên xã đảo Tân Hiệp, TP. Hội An nhận vốn vay để phát triển sản xuất

nhưng tham gia giao dịch một cách tích cực. Qua giao ban được biết tổng dư nợ toàn xã đến 30/9/2012 là 5.176 triệu đồng với 304 hộ vay, có 8 Tổ TK&VV do Hội ND và Đoàn TN quản lý với 5 chương trình tín dụng ưu đãi đang thực hiện. Dư nợ lớn nhất là chương trình cho vay hộ gia đình SXKDVKK với 190 hộ, số tiền 3.885 triệu đồng; HSSV là 62 hộ, số tiền 880 triệu đồng; NS&VSMTNT 53 hộ, số tiền 278 triệu đồng và các chương trình khác.

Nguồn vốn cho vay hộ gia đình SXKDVKK chủ yếu được dùng để đầu tư mua sắm phương tiện, ngư lưới cụ phục vụ khai thác, đánh bắt thủy hải sản và dịch vụ buôn bán. Điển hình là các hộ Cao Văn Thành, Huỳnh Văn Hải, Cao Văn Hùng ở thôn Bãi Làng vay vốn đầu tư nâng công suất ghe để chuyển đổi từ nghề lưới sang nghề câu rất hiệu quả, giải quyết nhiều lao động. Hộ Huỳnh Thị Kép ở thôn Bãi Làng, Nguyễn Quách Lào ở thôn Cấm vay vốn

đầu tư xây dựng nhà hàng phục vụ khách du lịch, hàng năm thu nhập trăm triệu đồng. Hộ Nguyễn Công Thành, Dương Quý Định, Trần Cử ở thôn Bãi Ông vay vốn đầu tư mua ghe chở khách du lịch thăm quan đảo...

Sau buổi giao ban, các Tổ trưởng Tổ TK&VV tiến hành nộp lãi, tiết kiệm và giao nhận biên lai cho tháng sau. Sau phiên giao dịch họ nhanh chóng lên thuyền chuẩn bị cho một ngày đánh bắt mới. Trao đổi với chúng tôi anh Nguyễn Văn An - Chủ tịch UBND xã cho biết: “Là một hòn đảo đẹp có nhiều tiềm năng nhưng cách đây không lâu, đời sống của bà con trên đảo còn hết sức khó khăn. Mùa hè nắng cháy da, đất đai cằn cỗi, mùa đông biển động dữ dội. Đã vậy nhưng phương tiện đánh bắt thủy hải sản của bà con lại rất thô sơ. Vì vậy cái đói, cái nghèo cứ đeo đẳng mãi người dân trên đảo. Khi chưa có NHCSXH người dân rất khó vay vốn vì không có tổ chức tín dụng nào ra đảo để cho vay, tài sản thế chấp cũng không biết đánh giá như thế nào. Từ khi có NHCSXH, có Điểm giao dịch xã người dân trên đảo rất phấn khởi. Toàn xã hiện có gần 50% số hộ được vay vốn ngân hàng để sản xuất kinh doanh. Đa số đều sử dụng vốn vay đúng mục đích, có hiệu quả và trả nợ ngân hàng đúng hạn. Bây giờ đi trên đảo đã có đường bê tông hóa, đã có nhà 2 đến 3 tầng; trường học được xây dựng khang trang, đời sống của nhân dân xã đảo giàu lên từng ngày. Có được như vậy cũng nhờ vào việc cho vay vốn ưu đãi của Nhà nước thông qua NHCSXH mà đặc biệt là đưa ngân hàng ra đảo để bà con nghèo được nhờ, có điều kiện phát triển kinh tế, giảm nghèo và vươn lên làm giàu”.

Nguồn vốn ưu đãi đã kịp thời giúp bà con trên đảo

VÀ CHƯƠNG TRÌNH CHO VAY NS&VSMTNT

Sáng hôm sau, khi các anh em ở Tổ giao dịch đi thăm một số hộ vay trên đảo, chúng tôi đi dạo một vòng để thăm thú cuộc sống của cư dân trên đảo. Điều làm chúng tôi thú vị là môi trường trên đảo rất trong lành và sạch đẹp, toàn bộ cư dân đều có ý thức cao trong việc bảo vệ môi trường. Và chính những nét độc đáo đó đã đang và thu hút sự quan tâm, chú ý của du khách trong và ngoài nước đến nơi này. Ông Trần Văn Tân - Chủ tịch HĐND xã kể lại: Khoảng năm 2000, mặc dù là một hòn đảo đẹp nhưng lượng du khách đến thăm quan rất ít, môi trường rất ô nhiễm, số hộ gia đình có nhà vệ sinh chỉ khoảng 30%.

Rồi chính quyền TP. Hội An vào cuộc, phát động phong trào “Cù Lao Chàm nói không với túi ni lông”, các dự án được đầu tư, NHCSXH với chương trình cho vay NS&VSMTNT đã vận động mọi người dân đều tham gia,

với doanh số cho vay hàng trăm triệu đồng cho hàng trăm hộ làm công trình vệ sinh, đến nay đã có trên 98% số hộ có công trình vệ sinh, môi trường sạch đẹp. Nguồn vốn của chương trình đã góp phần làm nên điểm sáng du lịch Cù Lao Chàm hôm nay. Năm 2011 có hơn 80.000 lượt khách đến thăm quan và du lịch.

CHÍNH SÁCH BIỂN ĐẢO

Dự kiến đến năm 2015 xã đảo Tân Hiệp sẽ được nâng cấp thành huyện đảo, ngoài việc đảm bảo an ninh, quốc phòng, huyện đảo sẽ phát triển mạnh về du lịch và dịch vụ, song vẫn còn đó những khó khăn cần phải được đầu tư mạnh từ các cấp. Đó là cung cấp điện lưới quốc gia và NS&VSMTNT để phục vụ sinh hoạt cho người dân. Cần có cơ chế về tín dụng riêng đối với xã đảo để ngư dân có điều kiện phát triển mạnh về phương tiện với công suất lớn vươn ra khơi xa góp phần bảo vệ biển đảo quê hương. □

Ý nghĩa sâu xa

của CHƯƠNG TRÌNH TÍN DỤNG HỌC SINH, SINH VIÊN và NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN TIẾP TỤC QUAN TÂM GIẢI QUYẾT

► ĐỨC NGHIÊM

Mỗi năm cả nước có thêm 2 triệu sinh viên đại học, cao đẳng và khoảng 600 nghìn học sinh trung cấp chuyên nghiệp, trong đó có hàng nghìn HSSV thuộc các gia đình có hoàn cảnh khó khăn nhận được sự hỗ trợ của Chương trình tín dụng HSSV theo Quyết định 157/2007/QĐ-TTg. Đây được xem là chương trình tín dụng đặc thù có mức tăng trưởng nhanh, sức lan tỏa rộng, mang ý nghĩa nhân văn sâu sắc, thể hiện sự quyết tâm của Đảng và Nhà nước đối với sự nghiệp “trồng người”.

Chương trình nhiều năm qua giúp các bạn trẻ vững tin hơn trên con đường lập thân, lập nghiệp
Ảnh: Tuấn Ngọc

QUÀ TẶNG CHO HSSV

Ngay từ năm 1998, Chính phủ đã ban hành Chương trình tín dụng HSSV, tuy nhiên quy mô của Chương trình khi ấy còn nhỏ, đối tượng ưu đãi chưa được mở rộng. Kể từ khi Chương trình tín dụng HSSV được ban hành mới phát huy được những hiệu quả rõ rệt, trở thành chương trình được nhiều người biết đến với ý nghĩa nhân văn sâu sắc, tạo nên phong trào hiếu học ở nhiều địa phương. Tín dụng HSSV, được ví như “chiếc phao cứu sinh” cho HSSV con nhà nghèo, gia đình khó khăn ở khắp các vùng miền của đất nước. Được may mắn đồng hành cùng NHCSXH trong những chuyến công tác, tôi đã cảm nhận rõ nét về tính nhân văn của chương trình tín dụng này.

Hộ dân mà tôi từng được gặp là gia đình ông Nguyễn Xuân Cách ở thôn Kim Châu I, xã An Châu, huyện Đông Hưng (Thái Bình), ai cũng “nể” gia đình ông khi có tới 4 người con học cao đẳng, đại học.

Ông Cách tâm sự: “Đây là điều không tưởng với một gia đình thuần nông. Bởi mọi chi tiêu trong gia đình chỉ biết trông chờ vào 8 sào ruộng, các con thì bữa no, bữa đói. Nhưng có lẽ càng nghèo, các con tôi càng lao vào học tập!”. Ông Cách cho biết, để có niềm vui như ngày hôm nay không thể không kể đến nguồn vốn tín dụng HSSV của Nhà nước. Tổng số tiền gia đình ông Cách vay cho 4 người con ăn học là 96 triệu đồng, nhưng gia đình ông đã có 2 người con đi làm và đang tích cực trả nợ ngân hàng. “Tôi luôn nhắc các con, sau khi đi làm phải trả nợ đúng hạn, đầy đủ để ngân hàng có nguồn vốn quay vòng cho HSSV nghèo, giống hoàn cảnh gia đình mình vay vốn đi học”, ông Cách chia sẻ.

Gia đình ông Cách chỉ là một trong số hơn 1,9 triệu lượt hộ nghèo và đối tượng chính sách được vay vốn để đến trường học tập, thực hiện được chủ trương của Chính phủ không để một HSSV nào vì khó khăn về tài chính phải bỏ học. Đến nay, hơn

2,3 triệu HSSV đang vay vốn với tổng dư nợ đạt 34.005 tỷ đồng.

Với Chương trình tín dụng HSSV theo Quyết định 157, đối tượng cho vay được mở rộng. HSSV có hoàn cảnh khó khăn thuộc hộ nghèo, hộ gia đình có mức thu nhập bình quân đầu người tối đa bằng 150% mức thu nhập bình quân đầu người của hộ nghèo, hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn về tài chính do tai nạn, bệnh tật, thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh được vay vốn để theo học tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp và tại các cơ sở đào tạo nghề, không phân biệt loại hình đào tạo công lập hay dân lập và thời gian đào tạo trên một năm hay dưới một năm, mức cho vay. Lãi suất cho vay của chương trình được điều chỉnh linh hoạt hơn, theo hướng phù hợp. Trong thời gian đang theo học tại các trường và tối đa một năm sau khi ra trường HSSV chưa phải trả nợ, trả lãi tiền vay. Trường hợp trả nợ trước hạn giảm 50% lãi suất cho vay.

NHỮNG CON SỐ ẤN TƯỢNG

Sau 5 năm thực hiện, doanh số cho vay của chương trình đến nay đạt 39.763 tỷ đồng, trong đó năm học 2007 - 2008 là 5.030 tỷ đồng, năm học 2008 - 2009 là 8.500 tỷ đồng, năm học 2009 - 2010 là 10.600 tỷ đồng, năm học 2010 - 2011 là 7.700 tỷ đồng, năm học 2011 - 2012 là 7.770 tỷ đồng. Doanh số thu nợ đạt 5.814 tỷ đồng, trong đó năm 2010 là 950 tỷ đồng, năm 2011 là 2.050 tỷ đồng, 9 tháng đầu năm 2012 là 2.643 tỷ đồng. Nợ quá hạn 173 tỷ đồng, chiếm 0,64% tổng dư nợ. Về đối tượng thụ hưởng chính sách, với hộ gia đình có mức thu nhập bình quân đầu người tối đa bằng 150% mức thu nhập bình quân đầu người của hộ nghèo dư nợ là gần 13.137 tỷ đồng với gần 664 nghìn hộ, chiếm 35,3% tổng số hộ đang vay vốn.

Qua số liệu trên cho thấy tỷ lệ hộ nghèo vay vốn biến động giảm qua các năm, trong khi đối tượng hộ gia đình có mức thu nhập bình quân đầu người tối đa bằng 150% mức thu nhập bình quân đầu người của hộ nghèo lại biến động tăng đi ngược với tỷ lệ hộ nghèo. Xu hướng diễn biến này là hợp lý bởi vì với Quyết định 157 đối tượng vay vốn được mở rộng hơn, đối tượng hộ gia đình có mức thu nhập bình quân đầu người tối đa bằng 150% mức thu nhập bình quân đầu người của hộ gia đình nghèo, hộ gia đình có khó khăn đột xuất về tài chính cũng được xem xét cho vay vốn.

Mặt khác tỷ lệ hộ nghèo năm sau đều giảm so với năm trước, hơn nữa con em hộ nghèo, nhất là

các gia đình nghèo vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn ít có điều kiện học tập hơn. Riêng đối tượng thuộc diện hộ gia đình khó khăn về tài chính do tai nạn, bệnh tật, thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh do chưa nắm rõ các chủ trương, chính sách nên ở nhiều địa phương việc xác nhận cho đối tượng này vay vốn chưa chính xác làm cho nhu cầu vay vốn của đối tượng khó khăn tăng đột biến, đặc biệt là giai đoạn đầu triển khai thực hiện chương trình.

Chương trình tín dụng HSSV đã tạo được sự đồng thuận cao của cả hệ thống chính trị, các Bộ, ngành, đoàn thể xã hội từ Trung ương đến địa phương, đáp ứng được xu hướng xã hội hóa giáo dục và nguyện vọng của nhân dân. Đặc biệt là con em hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn rất đồng tình ủng hộ và khẳng định nếu không có chương trình tín dụng chính sách này của Chính phủ thì con em họ không thể đến trường, theo đuổi ước mơ học tập của mình để có cơ hội việc làm, ổn định cuộc sống trong tương lai.

Hàng năm, NHCSXH phối hợp với các Bộ, ngành thành lập đoàn kiểm tra, tổ chức kiểm tra tại địa phương về việc sử dụng vốn của gia đình và bản thân HSSV. Qua các đợt kiểm tra liên ngành cấp Bộ, đoàn đã kiểm tra thực tế được 64 quận, huyện của 34 tỉnh; 99 xã, phường với 1.056 hộ vay của 194 Tổ TK&VV; 72 cơ sở đào tạo với 1.129 HSSV. Tại các tỉnh, thành phố, NHCSXH đã tham mưu cho Ban đại diện HĐQT NHCSXH cùng cấp, đồng thời phối hợp với Sở GD&ĐT, Sở LĐTB&XH, các tổ chức hội, đoàn thể để tổ chức kiểm tra việc thực hiện chính sách tín dụng đối với HSSV tại địa phương.

CẦN GIẢI QUYẾT NHỮNG TỒN TẠI

Mặc dù Chính phủ, các Bộ, ngành rất quan tâm trong việc bố trí các nguồn vốn từ ngân sách, bảo lãnh cho NHCSXH phát hành trái phiếu nhưng vẫn rất khó khăn. Hiện nay, trong tổng số 34.005 tỷ đồng dư nợ của chương trình có 9.200 tỷ đồng là tạm ứng từ Kho bạc Nhà nước, 10.130 tỷ đồng vay từ NHNN. Cơ cấu nguồn vốn tín dụng của chương trình chưa có tính bền vững, vẫn còn nhiều bị động, chủ yếu là vốn tạm vay, tạm ứng từ NHNN và Kho bạc Nhà nước, vốn huy động thông qua kênh phát hành trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh với thời gian phát hành chủ yếu 2 - 3 năm. Trong khi thời hạn vay vốn của chương trình chủ yếu là trung và dài hạn (một sinh viên vay vốn học đại học có thể được vay với thời gian lên tới trên 10 năm). Thời gian giải ngân ngắn, vì vậy, đã có

nhiều thời điểm, do những khó khăn trên thị trường, NHCSXH đã không thể huy động được vốn để đáp ứng kịp thời nhu cầu vay vốn của HSSV, ảnh hưởng không nhỏ tới việc học tập của HSSV, con em các gia đình thuộc đối tượng thụ hưởng chính sách, gây tâm lý không tốt trong dư luận.

Với mức tăng trưởng bình quân hàng năm như hiện nay thì doanh số cho vay là 7.500 tỷ đồng, doanh số thu nợ là 5.500 tỷ đồng/năm và đến năm 2017 tổng doanh số cho vay sẽ là 37.500 tỷ đồng, doanh số thu nợ sẽ là 27.500 tỷ đồng. Như vậy, đến năm 2017 tổng dư nợ chương trình sẽ đạt 45.000 tỷ đồng khi đó nếu không mở rộng thêm đối tượng vay vốn, không tăng mức cho vay thì doanh số thu nợ sẽ đủ để tạo lập vốn cho vay quay vòng.

Tuy nhiên, để tạo lập nguồn vốn cho vay chương trình được ổn định, Chính phủ đã chỉ đạo các Bộ, ngành bố trí đủ 4.000 tỷ đồng từ nguồn vay Chương trình hỗ trợ giảm nghèo (PRSC 10) cho NHCSXH; xử lý dứt điểm việc chuyển 12.000 tỷ đồng thành nguồn vốn cho chương trình theo đúng chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại văn bản số 14/TTg-KTTH ngày 25/2/2011. Bên cạnh đó, Nhà nước tạo điều kiện cho NHCSXH được tiếp cận với các nguồn ODA, vốn vay dài hạn, lãi suất thấp để tạo nguồn vốn ổn định thực hiện chương trình. Ngoài ra, theo nguyện vọng của người dân, đề nghị Chính phủ nghiên cứu bổ sung đối tượng cho vay đối với gia đình có từ hai HSSV trở lên đang theo học tại các trường, cơ sở đào tạo chưa thuộc đối tượng vay vốn theo quy định hiện nay, với mức vay bằng mức cho vay theo quy định chung đối với tín dụng HSSV.

Trong thời gian gần đây, trên khắp mọi miền của đất nước, ngày càng xuất hiện nhiều thủ khoa đỗ đại học là con các gia đình nghèo ở các vùng nông thôn. Và chắc chắn rằng, những thủ khoa này sẽ nhận được hỗ trợ của Đảng và Nhà nước. Đặc biệt, là nguồn tín dụng HSSV, tạo động lực cho con em các gia đình có hoàn cảnh khó khăn tiếp tục học tập, góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho đất nước. □

CÂN THỌ TẬP TRUNG...

(Tiếp theo trang 20)

điểm chỉ đạo trong việc triển khai thực hiện Đề án của thành phố. NHCSXH đã phối hợp với chính quyền và các hội, đoàn thể ở quận Thốt Nốt để gặp gỡ người dân; tuyên truyền, giải thích, động viên và cùng bàn bạc tìm cách giải quyết khó khăn đối với từng hộ vay vốn. Nhờ đó, người dân hiểu rõ hơn các chính sách cho vay của NHCSXH, đa số họ đã đồng ý trả nợ. Bà Nguyễn Thị Nguyệt, ở khu vực Tân Thạnh, phường Thuận Hưng nói: “Trước đây, tôi vay 2 triệu đồng để mua bán, có đóng lãi cho Tổ trưởng hàng tháng. Sau đó, Tổ trưởng bỏ đi khỏi địa phương, tôi cũng không biết trả nợ theo cách nào, nên để nợ kéo dài nhiều năm nay. Lần này, nhờ cán bộ ngân hàng giải thích, tôi đã hiểu và trả hết nợ cũ. Tôi còn được xét cho vay vốn lại để tiếp tục mua bán, cải thiện cuộc sống”. Ông Phạm Chí Dũng - Trưởng khu vực Tân Thạnh, phường Thuận Hưng nói: “Cán bộ ngân hàng xuống làm việc, thuyết phục bà con trả nợ hiệu quả hơn, vì đây là dịp để bà con hiểu vấn đề và bày tỏ nguyện vọng của mình. Hiện nay, ở khu vực có 45 hộ nợ quá hạn, ngân hàng xuống tận nơi làm việc và tuyên truyền, các hộ đã làm cam kết trả nợ, đây là tín hiệu rất đáng vui mừng cho địa phương”. Còn ông Đặng Văn Dũng - Phó Chủ tịch Hội ND quận Thốt Nốt, cho biết: “Việc triển khai thực hiện Đề án lần này đã thật sự có tác dụng sâu rộng, thay đổi nhận thức của người dân. Trước đây, địa phương có tuyên truyền vận động nhưng chưa thật sự hiệu quả, vì người dân chưa thông hiểu cách trả nợ, nên các khoản nợ vẫn kéo dài”.

Ông Hồ Phước Tân - Phó Giám đốc NHCSXH TP. Cần Thơ cho biết: “Từ đầu tháng 7/2012 đến nay, chúng tôi phối hợp với chính quyền, các hội, đoàn thể, Trưởng khu vực và các Tổ TK&VV ở 2 phường Trung Kiên và Thuận Hưng đã trực tiếp làm việc với 217 hộ có nợ tồn đọng. Qua đó, có 215 hộ đồng ý trả hết nợ và nhiều hộ có nhu cầu vay vốn lại để làm ăn, còn lại 2 hộ không có ý thức trả nợ, chúng tôi sẽ phối hợp với các đơn vị có liên quan để tiếp tục động viên, giáo dục, nếu cố tình chây ỳ thì sẽ kiên quyết xử lý theo pháp luật”.

Tuy Đề án mới được triển khai thực hiện, nhưng ghi nhận kết quả bước đầu khá khả quan, giúp NHCSXH và hộ vay vốn có dịp gặp gỡ, cùng tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc nhiều năm qua. Qua đó, có thể khẳng định, với sự hợp tác của người dân, sự phối hợp nhịp nhàng của chính quyền và các hội, đoàn thể địa phương với NHCSXH, số nợ xấu sẽ được thu hồi và nguồn vốn của Nhà nước tiếp tục được bảo tồn và phát huy, để giúp người nghèo có cơ hội làm ăn, vươn lên thoát nghèo bền vững. □

Có đủ tiền cho HỌC SINH, SINH VIÊN nghèo **VAY VỐN ĐI HỌC**

ĐÃ CÂN ĐỐI ĐỦ VỐN CHO CHƯƠNG TRÌNH

Ông Nguyễn Ngọc Anh - Phó Vụ trưởng Vụ Tài chính các Ngân hàng và tổ chức Tài chính, Bộ Tài chính cho biết, Chương trình tín dụng HSSV là chương trình rất lớn của Đảng, Chính phủ, ngay từ ngày đầu tiên đã nhận được sự quan tâm của Chính phủ trong bố trí nguồn vốn ổn định để đảm bảo thực hiện chương trình. Theo tính toán của Bộ Tài chính, để cân đối cho chương trình, HSSV vay vốn ban đầu cho chu kỳ tối đa 5 năm, sau đó HSSV sẽ trả nợ trong chu kỳ tiếp theo 5 năm nữa, thì cần nguồn vốn quay vòng từ 45.000 - 50.000 tỷ đồng. Về cơ cấu, Bộ Tài chính đã phối hợp với các Bộ, ngành xây dựng nguồn vốn cho cả chu kỳ quay vòng, trong đó: Nhà nước bố trí khoảng 1/3, NHCSXH huy động 2/3 từ thị trường để đảm bảo nguồn vốn cho vay HSSV.

Trong thời gian qua, do khó khăn nhất định từ thị trường tài chính, có lúc NHCSXH cũng chưa huy động kịp thời nguồn vốn từ thị trường, nhưng Bộ Tài chính, NHNN, các Bộ, ngành cũng như Chính phủ đã chỉ đạo rõ không để khó khăn ảnh

Hộ gia đình phấn khởi nhận được món vay từ ngân hàng để kịp đóng học phí học kỳ I, năm học 2012 - 2013 cho các con

5 năm qua, đã có hơn 35.000 tỷ đồng được giải ngân, hàng triệu lượt HSSV nghèo đã được vay vốn ưu đãi từ Chương trình tín dụng HSSV của Chính phủ để đi học. Tuy nhiên, kỳ vọng của xã hội đối với chương trình ngày càng lớn. Làm sao để Chương trình tín dụng HSSV tiếp tục được phát triển và lan tỏa giá trị nhân văn? Nội dung đó vừa được bàn thảo tại cuộc Tọa đàm trực tuyến “Để sinh viên nghèo có tiền theo học” do Cổng Thông tin điện tử Chính phủ tổ chức.

hưởng tới nguồn vốn NHCSXH cho vay HSSV. “Bộ Tài chính, NHNN tạo nguồn vốn tạm thời để đảm bảo nguồn vốn cho NHCSXH đảm bảo nguồn vốn cho vay từng kỳ. Giai đoạn trước là khoảng 3.500 - 4.000 tỷ đồng, giai đoạn này từ khoảng 2.500 - 3.000 tỷ đồng. Đặc biệt, chuẩn bị cho kỳ I, năm học 2012 - 2013, chúng tôi khẳng định Chính phủ đã cân đối đủ vốn cho NHCSXH thực hiện giải ngân cho chương trình” - ông Nguyễn Ngọc Anh cho biết.

Ông Lò Văn Đức - Giám đốc Ban Tín dụng HSSV và các đối tượng chính sách khác - NHCSXH khẳng định: Từ khi thực hiện Quyết định 157 tới nay, chúng tôi đã có cải cách đáng kể về thủ tục. Trước đây, ngân hàng cho vay trực tiếp đến từng HSSV, có nhiều bất cập, đặc biệt là khi thu hồi nợ, hiện ngân hàng đã chuyển sang cho vay qua hộ gia đình, ủy thác qua các tổ chức chính trị - xã hội. Hiện toàn quốc có hơn 203 nghìn Tổ TK&VV, gần 11 nghìn Điểm giao dịch, giải ngân trực tiếp cho người vay vốn theo lịch niên yết, đến thời điểm này, kể cả nguồn vốn 2.500 tỷ đồng được Chính phủ cấp từ Chương trình hỗ trợ giảm nghèo (PRSC 10) cộng với thu nợ của NHCSXH, hiện 9 tháng đã đạt 2.600 tỷ đồng, đến ngày 31/12/2012 có thể đạt 3.000 tỷ đồng, sẵn sàng có đủ vốn cho HSSV vay

vốn. Hiện, chi nhánh NHCSXH các tỉnh, thành phố đang tổ chức khẩn trương giải ngân cho hộ gia đình và HSSV vay vốn theo tinh thần chỉ đạo của Tổng giám đốc NHCSXH.

TRƯỜNG HỌC GIẢN THU PHÙ HỢP, XÁC NHẬN KỊP THỜI

Thực hiện Chương trình tín dụng với HSSV theo Quyết định 157 của Thủ tướng Chính phủ, những năm qua, Bộ GD&ĐT đã triển khai nhiều giải pháp. Bên cạnh việc ban hành văn bản chỉ đạo công tác tuyên truyền, cung cấp thông tin về chương trình tới toàn thể HSSV, Bộ GD&ĐT chỉ đạo, yêu cầu các trường sớm cấp Giấy chứng nhận cho HSSV để làm thủ tục vay vốn.

“Những HSSV nào chắc chắn được lên lớp, tiếp tục học phải cấp Giấy chứng nhận sớm cho các em để làm thủ tục vay vốn. Một số trường hợp thi lại, buộc thôi học thì nhà trường cần kịp thời thông báo cho NHCSXH, tránh việc thất thoát vốn - Thứ trưởng Bộ GD&ĐT Trần Quang Quý cho biết: Bộ cũng phối hợp chặt chẽ với NHCSXH nắm thông tin, xử lý những vướng mắc phát sinh, quản lý và thu hồi vốn sau khi HSSV ra trường; đồng thời, triển khai cùng Bộ LĐTB&XH xây dựng Website vay vốn đi học tại địa chỉ <http://vayvondihoc.moet.gov.vn>.

Các em học sinh đã tốt nghiệp nhưng chưa có công ăn việc làm thì cố gắng tìm hiểu, chọn ngành phù hợp, không nên chọn ngành cơ cấu đang thừa nhân lực như tài chính, ngân hàng. Về phía Bộ GD&ĐT đã phối hợp cơ quan truyền thông để tư vấn nghề nghiệp cho các em. Vừa qua, Chính phủ cũng phê duyệt chiến lược và quy hoạch nguồn nhân lực quốc gia trong đó có các chính sách thu hút vào ngành sư phạm, kỹ thuật công nghệ, nông lâm ngư nghiệp, vốn là những ngành đang cần rất nhiều nguồn nhân lực nhưng ít người học.

Đối với các bậc phụ huynh tùy theo trình độ học vấn của con em mình có thể chọn trường nghề chứ không chỉ có đại học để tương lai các em tốt nghiệp tìm được công ăn việc làm ổn định, và có điều kiện học lên cao hơn nếu có nguyện vọng. Và chúng tôi rất mong các em chịu khó tìm hiểu kỹ khi chọn nghề, tương lai có việc làm để đỡ lãng phí thời gian và chúng ta cũng làm tốt chính sách đối HSSV nghèo.

Để khắc phục tình trạng bước vào năm học mới, các trường tiến hành thu học phí và những khoản đóng góp khác, nhưng thời điểm này HSSV chưa nhận được vốn vay ưu đãi, buộc các gia đình nghèo phải “vay nóng” để có tiền cho con mình nhập học, Thứ trưởng Trần Quang Quý cho biết, Bộ GD&ĐT đã chỉ đạo các trường có chính sách giãn thu cho các em. Các em thuộc diện vay vốn theo Quyết định 157 sẽ được đóng tiền sau. “Các em bị trường thúc ép thì hãy phản ánh với Bộ GD&ĐT” - Thứ trưởng Quý nói.

Như vậy, qua 5 năm triển khai thực hiện, Chương trình tín dụng HSSV đã thể hiện ý nghĩa xã hội nhân văn sâu sắc, nhận được sự đồng thuận cao của các ngành, các cấp, của cộng đồng. Hàng triệu HSSV đã được vay vốn để đi học, cùng với đó là nỗi lo của hàng triệu hộ gia đình đã được Chính phủ chia sẻ. □

PV (lược ghi)

GIÃN THỜI GIAN THU HỌC PHÍ ĐỐI VỚI HỌC SINH, SINH VIÊN NGHÈO

Bộ GD&ĐT vừa yêu cầu các trường có chính sách giãn thời gian thu học phí và các khoản thu khác đối với HSSV thuộc diện được vay theo Quyết định 157/2007/QĐ-TTg để chờ thủ tục giải ngân của NHCSXH.

Như vậy, đối tượng HSSV thuộc diện được giãn thu học phí theo Quyết định 157/2007/QĐ-TTg là những người có hoàn cảnh khó khăn theo học tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp và tại các cơ sở đào tạo nghề.

Những đối tượng này bao gồm: HSSV mồ côi cả cha lẫn mẹ hoặc chỉ mồ côi cha hoặc mẹ nhưng người còn lại không có khả năng lao động; HSSV là thành viên của hộ nghèo, hộ gia đình có mức thu nhập bình quân đầu người tối đa bằng 150% mức thu nhập bình quân đầu người của hộ nghèo; HSSV mà gia đình gặp khó khăn đột xuất về tài chính do tai nạn, bệnh tật, thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh trong thời gian theo học có xác nhận của UBND xã, phường, thị trấn nơi cư trú.

Theo quy trình, các HSSV này sẽ phải có giấy xác nhận của trường học để được vay vốn học tập.

Do đó, Bộ GD&ĐT cũng yêu cầu các đơn vị cấp giấy xác nhận và xác nhận nhanh chóng, chính xác, đầy đủ thông tin cho HSSV vay vốn tín dụng đào tạo theo đúng Mẫu giấy xác nhận mới nhất hiện hành.

Các học viện, trường đại học, cao đẳng và trung cấp chuyên nghiệp, Hiệu trưởng (hoặc Giám đốc) có thể ủy quyền cho Lãnh đạo đơn vị phụ trách công tác HSSV hoặc cơ sở đào tạo chính thức của trường ký xác nhận.

Còn các cơ sở giáo dục khác do Lãnh đạo đơn vị xác nhận vào mẫu cho HSSV.

Riêng các khoa trực thuộc Đại học Quốc gia Hà Nội, Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh, Đại học Thái Nguyên, Đại học Huế, Đại học Đà Nẵng, nếu có con dấu, tài khoản riêng và được Giám đốc các đại học ủy quyền thì Lãnh đạo khoa xác nhận.

(Nguồn: Cổng TTĐT CP)

Thấy gì qua 5 năm thực hiện CHƯƠNG TRÌNH TÍN DỤNG HỌC SINH, SINH VIÊN

► NGUYỄN QUANG VŨ

Chương trình tín dụng HSSV được triển khai từ tháng 3/1998 theo Quyết định số 51/1998/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, tuy nhiên chỉ sau khi Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 157/QĐ-TTg ngày 27/9/2007 về tín dụng đối với HSSV thì chương trình mới thực sự được triển khai rộng rãi trong cả nước. Theo báo cáo của NHCSXH qua 5 năm thực hiện, chương trình đã được quan tâm chỉ đạo của chính quyền các cấp và sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ của các Bộ, ngành, các tổ chức hội, đoàn thể từ Trung ương đến địa phương, có được sự hưởng ứng và đồng

thuận cao của các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là hộ nghèo, hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn. Chương trình đã thu được nhiều kết quả tốt như: Mạng lưới NHCSXH phát triển mạnh mẽ, đem dịch vụ dễ dàng đến cho người nghèo, khó khăn. Đến nay, trong cả nước có gần 11 nghìn Điểm giao dịch tại xã/phường/thị trấn với trên 203 nghìn Tổ TK&VV phủ kín trên các thôn, ấp, bản, làng trong toàn quốc. Việc giải ngân hàng năm được tiến hành tích cực và kịp thời; doanh số cho vay hiện gần 40.000 tỷ đồng đã giúp cho hàng triệu lượt hộ nghèo, hộ khó khăn được vay vốn để có thể yên

tâm cho trên 2,8 triệu lượt HSSV là con của họ đến trường học đại học, cao đẳng, trung học và học nghề (trong đó 38,95% học đại học, 33,98% học cao đẳng, 23,79% học trung cấp và 3,28% học nghề), nguồn vốn vay này đã góp phần để không HSSV nào vì khó khăn về tài chính mà phải bỏ học. Việc kiểm tra giám sát được thực hiện thường xuyên và sâu sát; việc thu hồi vốn tương đối thuận lợi... Tuy nhiên, cũng có thể thấy còn khá nhiều vấn đề còn tồn đọng

VIỆC GIẢI NGÂN CÓ CẦN LINH HOẠT HƠN?

Hàng năm, việc giải ngân của NHCSXH được chia thành hai đợt chính, đợt I vào tháng 10 và đợt II vào tháng 3 năm sau. Việc giải ngân này phù hợp với năm học của các trường đại học, cao đẳng khi bước vào năm học mới. Tuy nhiên, điều bất cập là, mỗi khi nguồn vốn được phân về thì áp lực giải ngân của NHCSXH rất lớn, khi đó các bộ máy trong hệ thống hoạt động tối đa để làm sao giải ngân nguồn vốn nhanh nhất. Chính điều này có thể đã gây nên một số “lỗi” khác trong hệ thống như “việc xác định đối tượng được vay vốn có nơi còn lỏng lẻo, có nơi thì quá chặt...”, tỷ lệ hộ có khó khăn đột xuất ở vùng Đông Nam bộ và ĐBSCL có tỷ lệ cao bất thường (54,75% và 68,76%), có lẽ đó cũng là một trong các nguyên nhân để HSSV học nghề tiếp cận với nguồn vốn được ít, chỉ có 3,28% (đặc biệt lao động nông thôn học nghề chỉ có 0,25%). Trong khi hiện tại cả nước có gần 500 nghìn HSSV học cao đẳng nghề, trung cấp nghề (chiếm khoảng 1/5 tổng số HSSV cả nước) và hơn 1 triệu người học nghề ngắn hạn; một số hộ gia đình có khó khăn thực sự nhưng chưa được hưởng chính sách. Vì đa số các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp thường khai giảng vào tháng 9, còn đối với các cơ sở dạy nghề thì việc tuyển sinh và khai giảng các lớp liên tục trong năm, và một số hộ gia đình có khó khăn thực sự nhưng khi HSSV xin được giấy xác nhận của trường mang về thì đã qua thời kỳ giải ngân (có nhiều lý do cho sự chậm trễ này như khoảng cách địa lý giữa trường học của con em mình với quê là quá xa...). Vì vậy, NHCSXH nên nghiên cứu để cấp nguồn vốn thích hợp để phục vụ các

đối tượng trong suốt các tháng trong năm, đảm bảo đối tượng có khó khăn thực sự đều được thụ hưởng chính sách.

VIỆC THU HỒI VỐN VAY SẼ THỰC SỰ DỄ DÀNG?

Theo báo cáo của NHCSXH cho đến nay, nợ quá hạn chiếm 1,33% trên tổng dư nợ và hầu hết các hộ gia đình vay vốn đều có ý thức trách nhiệm trong việc trả nợ ngân hàng, “hộ gia đình là người trực tiếp nhận nợ và cũng là người chịu trách nhiệm trả nợ có địa chỉ rõ ràng. Đồng thời, là thành viên của Tổ TK&VV nên việc đôn đốc, theo dõi trả nợ được thực hiện tốt”. Tuy nhiên, có một số lý do cho thấy việc thu hồi vốn chưa hẳn đã dễ dàng.

Một là, chương trình mới triển khai được 5 năm, nếu so với chu kỳ vay của một sinh viên cao đẳng, đại học (thường có chu kỳ học từ 4 đến 6 năm) thì chưa bắt đầu của chu kỳ trả nợ, vì vậy số trả nợ vay cho đến nay mà báo cáo nói đến hầu hết là từ các đối tượng vay ngắn hạn. Các đối tượng vay trung và dài hạn (số HSSV học đại học, cao đẳng) chiếm 67,93% hiện chưa đến hạn trả nợ, số vốn vay của các đối tượng này sẽ ngày một nhiều lên qua các năm. Tính trung bình đến kỳ trả nợ, gia đình có một con đi học cũng đã có số vay đến hơn 40 triệu đồng, một số tiền không hề nhỏ so với thu nhập của gia đình nghèo, cận nghèo. Mặc dù, việc trả nợ được kéo dài trong nhiều năm tiếp theo, song sẽ là một thách thức không nhỏ đối với các hộ gia đình nghèo và hộ gia đình có thu nhập bằng 150% hộ nghèo (số này chiếm 63,76% số hộ vay) vì trung bình mỗi tháng sẽ phải dành ít nhất 1 triệu đồng từ thu nhập việc làm để trả nợ. Hơn nữa khá nhiều HSSV ra trường vẫn chưa tìm được việc làm hoặc có việc làm nhưng thu nhập thấp, chưa đáp ứng được việc trả nợ vay.

Hai là, qua khảo sát và trao đổi tại các cơ sở đào tạo thì có khá nhiều HSSV chưa biết đến những điều được thụ hưởng từ chương trình và trách nhiệm của mình. Đa phần HSSV cho biết nhiệm vụ của mình là xin giấy xác nhận từ nhà trường để gia đình làm cơ sở vay vốn, nhưng thực tế có vay được hay không, vay được bao nhiêu, khi nào trả nợ... thì hầu như các em không biết hoặc chưa

quan tâm. Thậm chí còn hiện tượng HSSV sử dụng không đúng mục đích những đồng tiền từ gia đình gửi cho để phục vụ học tập và sinh hoạt. Điều này sẽ ảnh hưởng lớn đến quyết tâm tìm việc làm với ý thức và trách nhiệm trả nợ của HSSV sau khi ra trường. Vì vậy, việc HSSV hợp tác và cùng chung sức với gia đình để trả nợ sẽ gặp nhiều khó khăn, vì theo quy định hiện nay trách nhiệm trả nợ vốn vay là của gia đình (chủ hộ) chứ không phải là của HSSV.

Việc quản lý thông tin vay vốn của HSSV cũng còn nhiều lỏng lẻo, khá nhiều trường chỉ nắm được số HSSV mà trường đã cấp giấy xác nhận để vay vốn mà không nắm được học sinh có được vay vốn hay không và bao nhiêu em được vay vốn trong năm, bao nhiêu tiền... Việc quản lý và lần theo dấu vết HSSV khi ra trường còn khá nhiều bất cập, nhiều cơ sở đào tạo chưa quan tâm được đến điều này. Do vậy, mặc dù hiện nay các cơ sở giáo dục có yêu cầu HSSV khi ra trường cam kết trả nợ nhưng việc thực hiện trả nợ trong tương lai cũng sẽ không thực sự dễ dàng.

Ba là, hiện nay các giao dịch dân sự thường không thông qua chính quyền địa phương mà chỉ thông qua cơ quan công chứng. Thực tế, người nghèo được thụ hưởng khá nhiều các chương trình vay vốn lãi suất thấp với mục đích khác nhau, khi số vốn vay trở nên lớn, khả năng trả nợ khó khăn, tại một số địa phương có hiện tượng hộ gia đình đã đem cầm cố tài sản, đất đai để lấy tiền nhưng không trả nợ mà chuyển đi sinh sống tại một địa phương khác khiến cho các đầu mối làm nhiệm vụ thu hồi nợ gặp rất nhiều khó khăn. Tỷ lệ này hiện tại đang gia tăng ở một số địa phương có địa bàn rộng, đường giao thông qua lại khó khăn. Tuy không nhiều nhưng điều này cũng làm cho việc thu hồi vốn của ngân hàng thực sự gặp khó khăn.

LÀM SAO ĐỂ ĐẢM BẢO NGUỒN VỐN THỰC HIỆN CHƯƠNG TRÌNH LÂU DÀI?

Hầu hết các đối tượng vay đều mong muốn số tiền vay được nâng lên vì hiện nay số tiền 1 triệu đồng cũng mới hỗ trợ chưa được 50% nhu cầu chi phí cho một HSSV khi đi học xa nhà, họ còn mong muốn thời gian cho vay kéo dài thêm, lãi suất vay thì giảm xuống,... Hơn nữa, số người được thụ hưởng và mong muốn được thụ hưởng chương trình ngày càng tăng (đối tượng bộ đội xuất ngũ, con em lao động nông thôn đi học nghề, gia đình có hai con trở lên học đại học, cao đẳng,...). Tuy nhiên, theo báo cáo của NHCSXH Trung ương thì việc bố trí là tạo nguồn vốn cho chương trình vẫn đang rất khó khăn. Trong tổng số dư nợ 34.005 tỷ đồng có 9.200 tỷ là tạm ứng từ Kho bạc Nhà nước, 10.130 tỷ đồng vay từ NHNN, vốn huy động thông qua kênh phát hành trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh với thời gian phát hành chủ yếu là từ 2 đến 3 năm trong khi thời hạn vay vốn của chương trình chủ yếu là trung và dài hạn,...

Tất cả những vấn đề trên, thực sự cần một giải pháp lâu dài và bền vững thì mới có thể đảm bảo chương trình trong những năm tiếp theo. □

Trong các buổi sinh hoạt định kỳ của Tổ TK&VV, chị em phụ nữ thường trao đổi những cách thức sử dụng vốn vay sao cho hiệu quả và giáo dục con em học tập tốt

HỘI LIÊN HIỆP PHỤ NỮ

với công tác

ỦY THÁC CHO VAY HỌC SINH, SINH VIÊN

► Bài và ảnh **MAI HOA**

Ngay từ khi Chính phủ ban hành các văn bản, chính sách và chỉ đạo triển khai tín dụng ưu đãi đối với HSSV, với việc xác định đây là chương trình có ý nghĩa lớn đối với thế hệ tương lai của đất nước, các cấp Hội LHPN Việt Nam đã đồng hành cùng NHCSXH trên con đường chấp cánh cho mơ ước của hàng triệu HSSV.

Nước đây, rất nhiều gia đình khó khăn, phải vay tiền lãi suất cao nhưng vẫn không lo đủ tiền cho con đi học. Từ khi có chính sách ý nghĩa nhân văn này đã góp phần đáng kể trong việc nâng cao tỷ lệ lao động có tay nghề; một mặt giúp đào tạo số lượng lớn nhân lực phục vụ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, mặt khác, giúp cho con em một bộ phận nhân dân có thu nhập thấp được thụ hưởng sự bình đẳng về giáo dục và đào tạo, có công ăn việc làm, từng bước thoát nghèo; đặc biệt, đã đóng góp tích cực thúc đẩy phong trào học tập ở các địa phương, đặc biệt là ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo.

Từ việc đầu tư nguồn tín dụng ưu đãi của Chính phủ và UBND các tỉnh, thành phố; với sự nhiệt tình, trách nhiệm của các cấp hội và hệ thống NHCSXH; dư nợ HSSV qua Hội PN luôn ở mức tăng trưởng cao qua từng năm, từng giai đoạn (10.800 tỷ đồng năm 2010, 13.300 tỷ đồng năm 2011 và hơn 15.100 tỷ đồng năm 2012). Đến nay, dư nợ vốn HSSV qua ủy thác của các cấp hội chiếm gần 50% tổng dư nợ HSSV của NHCSXH đối với các tổ chức hội, đoàn thể là 34.005 tỷ đồng, 805.401 món vay HSSV của các hộ gia đình nghèo, có hoàn cảnh khó khăn...

Hội PN các tỉnh Nghệ An, Thanh Hóa là đơn vị có số dư nợ ủy thác cho vay HSSV cao nhất toàn quốc trên 1.000 tỷ đồng. Bên cạnh việc tín chấp vay vốn, ở nhiều địa phương, các cấp hội luôn có những giải pháp trong quản lý, đặc biệt trong tuyên truyền vận động để người vay vốn hiểu rõ trách nhiệm sử dụng và hoàn trả vốn, vận động cha mẹ HSSV trả dần lãi, giảm nhẹ gánh nặng trả nợ khi con em họ tốt nghiệp ra trường.

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, việc triển khai chương trình tín dụng đối với HSSV hiện đang còn tồn tại một số hạn chế, bất cập:

Thứ nhất, nguồn vốn thiếu, chưa kịp thời nên còn tình trạng HSSV không được vay vốn vào đầu năm học để kịp đóng học phí và trang trải sinh hoạt.

Thứ hai, chi phí thuê nhà, điện nước, học phí... của một số cơ sở đào tạo gia tăng, số tiền vay chỉ mới đáp ứng một phần chi phí học tập, dẫn đến tình trạng HSSV phải làm thêm tạo nguồn thu nhập để trang trải đủ chi phí ăn học. Vì vậy, có HSSV vì say sưa làm thêm nên học tập sút kém.

Thứ ba, nhiều tỉnh, thành phố lớn trong giai đoạn chỉnh trang, quy hoạch đô thị diễn ra trên diện rộng, việc hộ dân phải giải tỏa gây ảnh hưởng lớn đến công tác quản lý hộ vay. Mặt khác, nhiều hộ gia đình bán nhà di chuyển nơi cư trú không qua chính quyền phường, xã nên không nắm bắt kịp thời chỗ ở mới nên không xử lý kịp các trường hợp phát sinh như bàn giao nợ về nơi cư trú mới hoặc thu hồi nợ...

Thứ tư, có lúc, có nơi, còn có những cơ sở hội, chính quyền địa phương chưa xác định rõ trách nhiệm của mình trong quy trình vay vốn, chưa làm tốt trách nhiệm trong việc xác nhận, lựa chọn đúng đối tượng thụ hưởng chương trình; một bộ phận HSSV chưa hiểu hết ý nghĩa của việc sử dụng vốn vay và trách nhiệm hoàn trả cùng gia đình.

Thứ năm, việc thu hồi nợ cho vay trực tiếp HSSV nhận bàn giao từ Ngân hàng TMCP Công thương Việt Nam trước đây gặp khó khăn, lập thủ tục đòi nợ nhiều nhưng thu hồi chậm và khó. Hiện nay, nợ quá hạn cho vay trực tiếp HSSV còn chiếm tỷ lệ cao.

Để phát huy hơn nữa hiệu quả của Chương trình tín dụng HSSV cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường, ngân hàng, địa phương và các tổ chức hội, đoàn thể trong cả nước. Mặt khác, cũng cần thực hiện tốt việc công khai, dân chủ từ cơ sở trong việc thực hiện chương trình nhằm tạo kênh dẫn vốn đến đúng đối tượng thụ hưởng, hạn chế đến mức thấp nhất các tiêu cực có thể xảy ra. Bên cạnh đó, cũng cần tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền để các đối tượng thụ hưởng hiểu rõ hơn mục đích, ý nghĩa của chương trình. □

VUI CƯỜI

XE ĐẠP ĐÒI VƯỢT Ô TÔ

Vận động viên đua xe đạp đang đạp xe trên đường cao tốc thì một quả không đi được nữa bèn đứng lại để bắt xe đi nhờ về.

Đúng lúc đó có một chiếc xe thể thao đi qua bảo buộc xe vào hần kéo về, nếu thấy đi nhanh quá thì bóp chuông.

Vừa đi được một đoạn thì có xe thể thao khác qua mặt, anh này tức chí bèn nhấn ga vượt lên thế là hai gã đua với nhau quên mất anh chàng vận động viên tội nghiệp.

Khi đi qua trạm cảnh sát giao thông bị tuyết

còi nhưng hai gã không đứng lại, anh cảnh sát bèn gọi báo cho trạm sau:

- Có hai chiếc xe thể thao đang phóng về trạm anh với vận tốc 250km/h và còn điều này anh không tin được đâu ở sau hai xe đó có chiếc xe đạp bóp chuông inh ỏi xin vượt!

CÒN SỢ HƠN

Người đàn ông đứng trên tầng thứ 24 của một cao ốc với ý định xấu.

Bà vợ sợ quá bèn gào thét qua loa phòng thanh:

- Minh ơi, mình nghĩ lại đi! Chúng ta còn cả một đoạn đường dài phía trước!

Nghe tới bấy nhiêu thôi, người đàn ông kia lập tức nhảy xuống, nhưng không sao cả.

Đôi điều suy nghĩ về **NGUỒN VỐN CHO VAY HỌC SINH, SINH VIÊN**

► Bài và ảnh **CẨM VÂN**

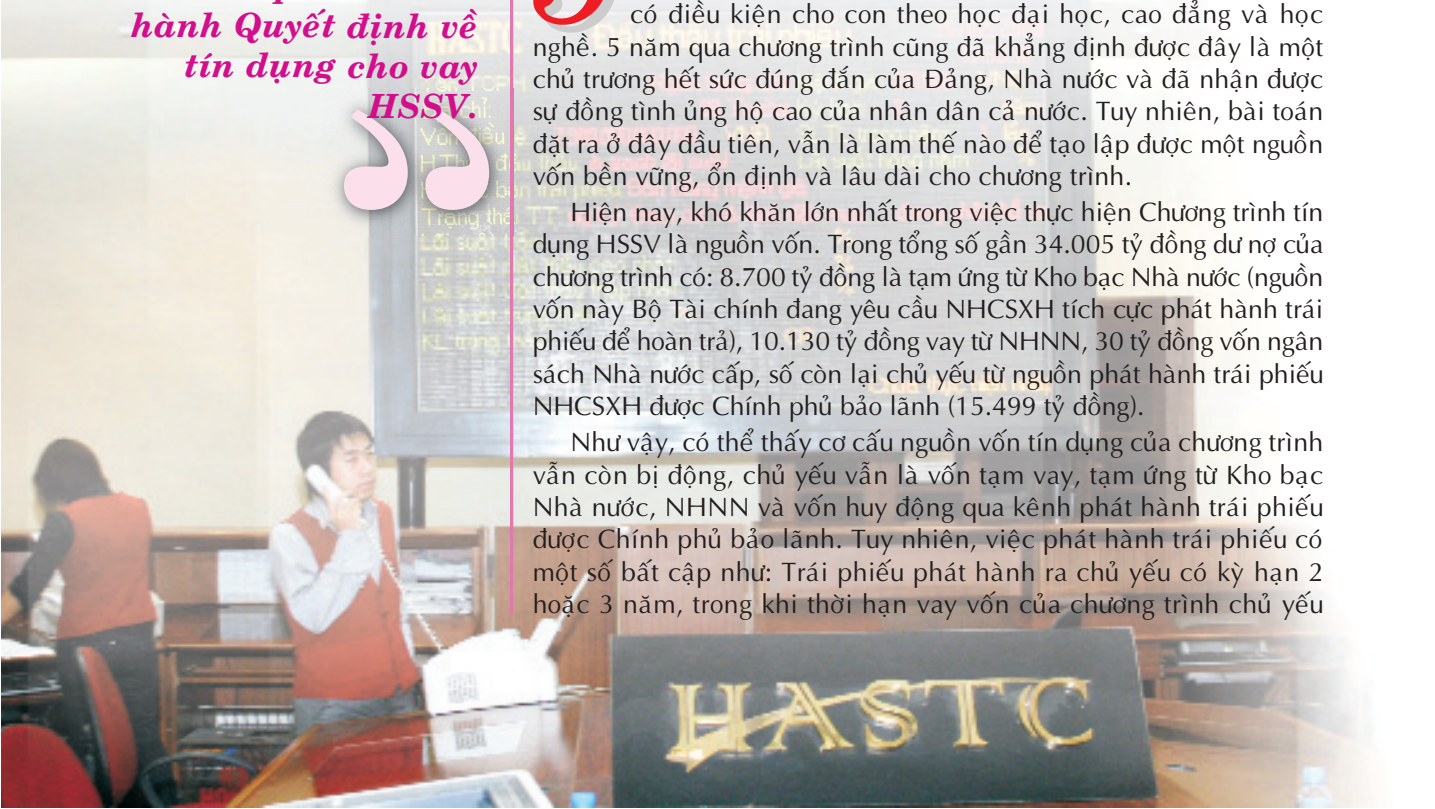
Đầu tư cho giáo dục và đào tạo được coi là quốc sách của nhiều quốc gia trên thế giới cũng như tại Việt Nam. Để khẳng định chủ trương của Chính phủ về ưu tiên đầu tư phát triển giáo dục, quyết tâm không để HSSV nào phải bỏ học vì không có tiền đóng học phí, năm 2007, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định về tín dụng cho vay HSSV.

5 năm, khoảng thời gian không dài để nói lên tất cả nhưng đủ để Chương trình tín dụng HSSV khẳng định những thành quả của mình khi giúp 1,9 triệu hộ gia đình nghèo trên toàn quốc có điều kiện cho con theo học đại học, cao đẳng và học nghề. 5 năm qua chương trình cũng đã khẳng định được đây là một chủ trương hết sức đúng đắn của Đảng, Nhà nước và đã nhận được sự đồng tình ủng hộ cao của nhân dân cả nước. Tuy nhiên, bài toán đặt ra ở đây đầu tiên, vẫn là làm thế nào để tạo lập được một nguồn vốn bền vững, ổn định và lâu dài cho chương trình.

Hiện nay, khó khăn lớn nhất trong việc thực hiện Chương trình tín dụng HSSV là nguồn vốn. Trong tổng số gần 34.005 tỷ đồng dư nợ của chương trình có: 8.700 tỷ đồng là tạm ứng từ Kho bạc Nhà nước (nguồn vốn này Bộ Tài chính đang yêu cầu NHCSXH tích cực phát hành trái phiếu để hoàn trả), 10.130 tỷ đồng vay từ NHNN, 30 tỷ đồng vốn ngân sách Nhà nước cấp, số còn lại chủ yếu từ nguồn phát hành trái phiếu NHCSXH được Chính phủ bảo lãnh (15.499 tỷ đồng).

Như vậy, có thể thấy cơ cấu nguồn vốn tín dụng của chương trình vẫn còn bị động, chủ yếu vẫn là vốn tạm vay, tạm ứng từ Kho bạc Nhà nước, NHNN và vốn huy động qua kênh phát hành trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh. Tuy nhiên, việc phát hành trái phiếu có một số bất cập như: Trái phiếu phát hành ra chủ yếu có kỳ hạn 2 hoặc 3 năm, trong khi thời hạn vay vốn của chương trình chủ yếu

lại là trung hạn và dài hạn (một HSSV có thể vay vốn với thời gian lên tới 10 năm); Bên cạnh đó, việc phát hành trái phiếu của NHCSXH phụ thuộc rất lớn vào tình hình diễn biến trên thị trường tiền tệ và khung lãi suất do Bộ Tài chính thông báo. Đặc biệt, vào những tháng cuối năm là thời gian cao điểm cho vay HSSV để có tiền nhập học, tỷ lệ phát hành thành công trái phiếu nói chung trong cả nước cũng như trái phiếu NHCSXH lại đạt rất thấp.

Điển hình là thời gian qua, mặc dù được Bộ Tài chính nhiều lần điều chỉnh lãi suất nhưng tình hình phát hành trong 4 tháng gần đây (từ tháng 6 đến đầu tháng 10/2012) đạt kết quả rất thấp, NHCSXH chỉ phát hành được thêm 400 tỷ đồng. Qua theo dõi diễn biến các phiên đấu thầu gần đây cho thấy lãi suất kỳ vọng của các nhà đầu tư vẫn cao hơn rất nhiều so với mức lãi suất Bộ Tài chính thông báo cho NHCSXH, khối lượng bỏ thầu của các nhà đầu tư chỉ đạt khoảng gần 20% khối lượng gọi thầu.

Do đó, vào những thời điểm cần tập trung vốn giải ngân cao như: Vào đầu năm học, đầu kỳ học, NHCSXH nỗ lực rất lớn nhưng vẫn gặp không ít khó khăn trong việc đáp ứng kịp thời nhu cầu vay vốn của HSSV.

Để tháo gỡ vấn đề này, ngày 25/2/2011 Thủ tướng Chính phủ có văn bản số 14/TTg-KTTH về tạo lập nguồn vốn cho vay quay vòng đối với Chương trình tín dụng HSSV, theo đó, tổng nguồn vốn cho vay quay vòng của chương trình được xác định khoảng 45.000 - 50.000 tỷ đồng, trong đó: Vốn ngân sách Nhà nước dự kiến cấp là 16.000

tỷ đồng, vốn huy động (chủ yếu qua kênh phát hành trái phiếu) dự kiến khoảng 29.000 - 34.000 tỷ đồng. Hiện nay, nguồn vốn huy động thông qua phát hành trái phiếu NHCSXH được Chính phủ bảo lãnh để cho HSSV vay vốn mới đạt gần 16.000 tỷ đồng. Như vậy, để đảm bảo duy trì nguồn vốn cho vay quay vòng của chương trình từ 45.000 - 50.000 tỷ đồng, trong thời gian tới cần huy động thêm khoảng từ 13.000 - 18.000 tỷ đồng cho chương trình.

Tại Hội nghị sơ kết 3 năm thực hiện Chương trình tín dụng HSSV, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo xã hội hóa nguồn vốn tín dụng đối với HSSV nhằm đa dạng hóa các nguồn vốn, giải quyết một phần khó khăn về nguồn vốn cho Chương trình. Theo đó, khuyến khích các tổ chức tài chính, tín dụng, các tập đoàn kinh tế (đặc biệt là các tập đoàn kinh tế lớn của Nhà nước), các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế và các cá nhân, các nhà tài trợ tham gia hỗ trợ, đóng góp vào nguồn vốn cho vay quay vòng để thực hiện Chương trình tín dụng HSSV. Dự kiến từ nay đến hết năm 2015, cần huy động bổ sung thêm khoảng từ 13.000 - 18.000 tỷ đồng cho chương trình, thông qua các hình thức như: phát hành trái phiếu được Chính phủ bảo lãnh; các tổ chức tín dụng cho NHCSXH vay vốn hoặc gửi tiền tại NHCSXH; các tổ chức ủy thác vốn cho NHCSXH để cho vay; các tổ chức tự nguyện tham gia đóng góp cho chương trình từ các Quỹ khuyến học, Quỹ học bổng trong và ngoài nước, các nguồn vốn từ các tổ chức phi Chính phủ, nguồn vốn ODA và các nguồn vốn khác tài trợ không hoàn lại cho chương trình.

Trước mắt, để bổ sung kịp thời nguồn vốn cho vay HSSV học kỳ I năm học 2012 - 2013, Thủ tướng Chính phủ đã đồng ý với phương án sử dụng vốn 2.500 tỷ đồng từ nguồn vốn Chương trình hỗ trợ giảm nghèo (PRSC 10) cho NHCSXH để cho vay HSSV. Tiếp theo, ngày 25/9/2012, Bộ trưởng Bộ Tài chính cũng đã có Quyết định số 2367/QĐ-BTC về việc bổ sung vốn 2.500 tỷ đồng cho NHCSXH cho vay HSSV từ chương trình này. Hiện nay, NHCSXH đang làm các thủ tục để nhận vốn từ Bộ Tài chính và đang tích cực khẩn trương hoàn thiện các hồ sơ giải ngân cho HSSV các trường trong cả nước kịp thời đóng học phí nhập học và trang trải các chi phí học tập khác.

Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm giai đoạn 2011 - 2020 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, đã đề ra nhiệm vụ: “Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, đổi mới toàn diện và phát triển nhanh giáo dục và đào tạo”, trong đó “Nhà nước tăng đầu tư, đồng thời đẩy mạnh xã hội hóa, huy động toàn xã hội chăm lo phát triển giáo dục”. Với chiến lược này, nếu nguồn vốn của chương trình được thực hiện xã hội hóa theo phương châm “Nhà nước, doanh nghiệp và nhân dân cùng làm” sẽ giúp cho nhiều HSSV con em các gia đình nghèo, gia đình có hoàn cảnh khó khăn được vay vốn để học tập, góp phần tích cực vào sự nghiệp giáo dục, đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và công cuộc phát triển của đất nước. Đồng thời, qua đó Việt Nam sẽ trở thành một trong những quốc gia thực hiện thành công Chương trình tín dụng HSSV - một sự đầu tư thực sự vì thế hệ tương lai của đất nước. □

CHƯƠNG TRÌNH TÍN DỤNG HSSV Ở LONG AN

góp phần tạo sự đồng thuận trong xã hội

Thời gian qua, Long An là một trong những tỉnh làm tốt công tác hỗ trợ vốn cho HSSV. Việc hỗ trợ này đã giúp cho nhiều HSSV nghèo, có hoàn cảnh khó khăn được tiếp tục học tập. Chúng tôi đã có cuộc trao đổi với Chủ tịch UBND tỉnh Long An Đỗ Hữu Lâm (ảnh) về vấn đề này (Thanh Bình thực hiện).

Phóng viên: Xin Chủ tịch cho biết khái quát về hiệu quả Chương trình tín dụng HSSV trong thời gian qua?

Trả lời: Sau 5 năm triển khai chủ trương của Chính phủ đã mang lại hiệu quả thiết thực. Cụ thể, hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn về tài chính do tai nạn, bệnh tật, thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh được vay vốn để con em theo học tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp chuyên nghiệp và tại các cơ sở đào tạo nghề. Mức cho vay, lãi suất cho vay của chương trình được điều chỉnh theo hướng phù hợp hơn. Đặc biệt, việc cho vay không phân biệt loại hình đào tạo công lập hay dân lập và thời gian đào tạo trên một năm hay dưới một năm đã tạo điều kiện thuận lợi cho con em ở địa phương theo học ngày càng đông góp phần cho công tác đào tạo nguồn nhân lực của địa phương.

Về kết quả cho vay, theo báo cáo của NHCSXH tỉnh Long An, sau 5 năm thực hiện, toàn tỉnh đã có 60.126 lượt hộ vay với số tiền 691 tỷ đồng cho 70.741 HSSV đi học, hiện nay còn 31.764 hộ đang còn dư nợ với số tiền trên 576,3 tỷ đồng cho 37.633 HSSV đi học. Về chất lượng tín dụng và công tác thu hồi nợ được NHCSXH phối hợp với các ngành, các cấp triển khai thực hiện rất tốt, đến nay nợ quá hạn chiếm tỷ lệ 0,28% tổng dư nợ và trong 9 tháng đầu

năm 2012 đã thu hồi được trên 59,6 tỷ đồng để giải ngân cho vay quay vòng.

Phóng viên: Đạt được hiệu quả trên, chắc chắn trong thời gian qua tỉnh Long An có nhiều quan tâm chỉ đạo, xin ông cho biết thêm về vấn đề này?

Trả lời: Trước hết, Chương trình tín dụng HSSV ra đời phục vụ cho các đối tượng là hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ khó khăn về tài chính là chủ trương đúng đắn của Đảng và Nhà nước phù hợp với lòng dân được sự đồng thuận cao của các ngành, các cấp và toàn xã hội. Qua đó, trong quá trình triển khai thực hiện, tỉnh Long An đã tập trung các vấn đề sau:

Thứ nhất, sự quan tâm chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền, sự hỗ trợ và phối hợp tốt của các ban, ngành và 4 tổ chức hội, đoàn thể. Vì vậy, khi thực hiện chương trình này đã nhanh chóng đi vào cuộc sống của người dân.

Thứ hai, quá trình triển khai thực hiện, NHCSXH tỉnh đã tham mưu kịp thời cho UBND tỉnh có các văn bản chỉ đạo các ngành, các cấp, UBND huyện, xã, các hội, đoàn thể nhận ủy thác... để triển khai thực hiện.

Thứ ba, công tác tuyên truyền cũng được quan tâm thực hiện nên Chương trình tín dụng HSSV đã được phổ biến rộng rãi trên các phương tiện thông tin của địa phương như việc niêm yết công khai các

nội dung cho vay HSSV, các văn bản, quy định mới tại các Điểm giao dịch. Đồng thời hàng ngày đài phát thanh của các xã, phường đã thông tin kịp thời chủ trương cho vay đến nhân dân và HSSV. Vì vậy, đến nay việc triển khai chủ trương trên của Chính phủ luôn được thông suốt.

Thứ tư, cán bộ NHCSXH tỉnh, các hội, đoàn thể nhận ủy thác và đội ngũ Ban quản lý Tổ TK&VV đã nỗ lực hết mình chuyển tải kịp thời nguồn vốn tín dụng chính sách đến đúng đối tượng thụ hưởng từ khâu lập hồ sơ, xét duyệt để giải ngân kịp thời, tạo điều kiện tốt nhất cho HSSV có vốn đi học.

Ngoài ra, khi tổ chức thực hiện, tỉnh đã chỉ đạo thành lập các đoàn kiểm tra, giám sát thông qua đó đã kịp thời chỉnh sửa các sai sót phát sinh.

Phóng viên: Bên cạnh những thành quả đó, tỉnh Long An còn gặp những khó khăn gì trong việc hỗ trợ vốn, thưa Chủ tịch?

Trả lời: Khó khăn hiện nay là về đối tượng vay như: Đối với những hộ không thuộc đối tượng theo quy định tại Quyết định 157 nhưng có 2 đến 3 con đang theo học tại các trường đại học, cao đẳng... chưa được tiếp cận nguồn vốn, có khi phải cho con chuyển qua các trường có chi phí thấp vì không thể lo nổi chi phí học tập cùng lúc cho nhiều con, do đó đã làm giảm đi ý nghĩa của chương trình. Đặc biệt, một số hộ đã vay cho con đi học nhưng nay không còn nằm trong đối tượng được vay, mặc dù kinh tế gia đình rất khó khăn, ảnh hưởng đến việc học của HSSV.

Cùng với khó khăn trên, thì vốn Trung ương chuyển về để giải ngân có lúc chưa kịp thời ảnh hưởng không nhỏ đến việc học tập của HSSV, con em các gia đình thuộc đối tượng thụ hưởng chính

Chương trình tín dụng HSSV ở Long An được chỉ nhánh triển khai khá hiệu quả

sách. Ngoài ra, mức vay tuy đã được Chính phủ tăng lên 10 triệu đồng/năm, nhưng so với mặt bằng giá cả hiện nay rất khó để cho HSSV yên tâm học tập.

Phóng viên: Phát huy những kết quả đạt được, trong thời gian tới tỉnh Long An có những lãnh đạo và chỉ đạo như thế nào để giúp cho HSSV có điều kiện hơn nữa tiếp cận được vốn vay?

Trả lời: Phát huy những kết quả đạt được, tỉnh Long An tranh thủ sự chỉ đạo của Trung ương và của NHCSXH. Cấp ủy, chính quyền các cấp cần quan tâm chỉ đạo sâu sát, kịp thời, huy động sức mạnh tổng hợp của toàn xã hội cùng có trách nhiệm phối hợp trong việc triển khai cho vay, giám sát, quản lý sử dụng vốn vay đúng mục đích, đúng đối tượng thụ hưởng. Nâng cao vai trò, trách nhiệm của các cấp chính quyền cơ sở đặc biệt là chính quyền ấp, khu phố trong việc quản lý nguồn vốn này để đảm bảo việc xét duyệt cho vay nhanh chóng, kịp thời, không sai đối tượng.

Bên cạnh đó, nâng cao chất lượng phục vụ trong hoạt động giao dịch lưu động tại xã để đồng

vốn đến được hộ vay nhanh nhất với chi phí ít nhất. Đồng thời, thường xuyên kiểm tra, giám sát bằng nhiều hình thức như kiểm tra của Ban đại diện HĐQT, của các ngành, các tổ chức hội, đoàn thể, ngân hàng... Chấn chỉnh khắc phục kịp thời những tồn tại vướng mắc. Qua công tác kiểm tra nhằm phát hiện những bất cập trong chính sách, từ đó kiến nghị các cấp có thẩm quyền nghiên cứu chỉnh sửa bổ sung cho phù hợp với từng giai đoạn.

Từ thực tiễn địa phương, UBND tỉnh có những kiến nghị như: Cần bổ sung những gia đình không quá khó khăn nhưng có 2 con trở lên đang theo học tại các trường đại học, cao đẳng... được vay vốn chương trình này. Ngoài trường hợp gia đình khó khăn theo quy định của Thông tư 34/2011/TT-BLĐTBXH cần mở rộng đối tượng cho vay đối với hộ gia đình HSSV khó khăn có nhu cầu, nhưng mức độ ưu đãi về lãi suất và thời gian ân hạn cần tính lại cho phù hợp. Mức cho vay của chương trình này cũng cần được nâng lên phù hợp với giá cả của thị trường hiện nay.

Xin trân trọng cảm ơn Chủ tịch!

Khi NGUỒN VỐN TÍN DỤNG HSSV ĐƯỢC GIAO CHO “NỘI TƯỚNG” *là chị em phụ nữ*

Bắc Giang là tỉnh nghèo nhưng từ trước đến nay nhân dân đều có tinh thần hiếu học nên cũng là một trong những tỉnh luôn đứng trong “Top” đầu thực hiện Chương trình tín dụng HSSV. Trong sự thành công đó, vai trò của các cấp Hội PN là rất lớn. Để hiểu rõ hơn về chương trình, phóng viên chúng tôi đã có cuộc trao đổi với bà Đỗ Thị Lệ - Phó Chủ tịch Hội LHPN tỉnh Bắc Giang (Nguyễn Trường thực hiện).

Phó Chủ tịch Hội LHPN tỉnh Bắc Giang Đỗ Thị Lệ

Phóng viên: Là một trong những thủ lĩnh góp phần đưa đồng vốn ưu đãi giúp HSSV có cơ hội học tập để lập thân, lập nghiệp, bà đánh giá những mặt được như thế nào về chương trình này?

Trả lời: Trước tiên, phải khẳng định lại, đây là một chính sách quan trọng của Nhà nước đã góp phần giúp cho những gia đình, HSSV hoàn cảnh khó khăn có điều

kiện tham gia học tập, từ đó tạo lập con đường phát triển riêng cho mình. Qua một thời gian triển khai, Hội PN tỉnh Bắc Giang nhận thấy ý nghĩa sâu sắc của chương trình.

Phóng viên: Việc triển khai chương trình được các cấp Hội PN tỉnh Bắc Giang tiến hành như thế nào?

Trả lời: Ngay từ đầu triển khai, chúng tôi đã ký văn bản liên tịch với NHCSXH về việc

ủy thác cho vay thông qua các Tổ TK&VV do Hội PN quản lý. Với hơn 2.000 Tổ TK&VV trải rộng khắp toàn tỉnh, chúng tôi tuyên truyền tới các hội viên về mục đích, ý nghĩa của chương trình cũng như đối tượng, trình tự thủ tục, điều kiện vay vốn, mức vay, thời gian hoàn trả vốn, lãi một cách cụ thể, chi tiết trên tinh thần của Quyết định 157 và các văn bản hướng dẫn của NHCSXH. Sau khi tập hợp danh sách các hộ gia đình có con đi học đại học, cao đẳng và học nghề, chúng tôi tổ chức việc bình xét công khai các trường hợp được vay vốn, mời đại diện chính quyền địa phương dự và xác nhận, phối hợp với ngân hàng lập danh sách cho vay. Việc này bảo đảm sự minh bạch, đúng đối tượng được vay, đồng thời không để sót các trường hợp có nhu cầu được vay vốn và đủ điều kiện nhưng không được vay, không để trường hợp nào không được đến trường do thiếu vốn như tinh thần của Quyết định. Khi có danh sách được vay vốn, chúng tôi hướng dẫn các hộ làm thủ tục, hồ sơ vay vốn nhanh chóng

và giám sát việc sử dụng đồng vốn một cách hiệu quả, đúng mục đích đồng thời đôn đốc các hộ gia đình hoàn trả vốn, lãi đúng thời gian.

Phóng viên: Vậy có những khó khăn nào trong quá trình rà soát, bình xét các đối tượng được vay vốn không?

Trả lời: So với các chương trình cho vay khác như hộ nghèo, NS&VSMTNT, XKLD... thì chương trình này có đối tượng mở rộng hơn và cũng rất rõ ràng về tiêu chí. Chính vì vậy hầu như chúng tôi không gặp khó khăn gì trong việc xác định đối tượng. Qua quá trình rà soát, những đối tượng được các cấp Hội PN lựa chọn cơ bản đã đáp ứng đủ các tiêu chí. Vì vậy, các đối tượng được mời đến bình xét là đúng đối tượng, hầu như chỉ cần “xét” chứ không cần “bình” nữa. Cái khó là khi mình đi rà soát các đối tượng không dễ họ thối mắc mà thôi.

Phóng viên: Bà có thể cho biết những kết quả, kinh nghiệm sau 5 năm thực hiện?

Trả lời: Nếu như năm 2007, tổng dư nợ cho vay HSSV thông qua các cấp Hội PN toàn tỉnh mới đạt 55,467 tỷ đồng thì đến năm 2012 đã đạt 600,3 tỷ đồng, tăng hơn 11 lần. Với số dư nợ này, đã có gần 30 nghìn

hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn trong toàn tỉnh được vay vốn. Các cấp Hội PN cũng là đơn vị được ủy thác cho vay lớn nhất trong tỉnh với dư nợ chiếm hơn 54% tổng dư nợ cho vay HSSV của toàn tỉnh Bắc Giang.

Một kết quả nữa cũng khiến chúng tôi rất hài lòng đó là các cấp Hội PN và cán bộ Tổ TK&VV đã có thêm chi phí cho các hoạt động của hội. Dù còn ít nhưng là sự động viên rất lớn cho chúng tôi và thực tế thời gian qua các hoạt động của hội đa dạng hơn, sôi động hơn cũng là do có thêm nguồn kinh phí từ hoạt động ủy thác cho NHCSXH. Bên cạnh đó, bản thân các hội viên phụ nữ cũng hiểu rõ hơn các chính sách ưu đãi của Nhà nước.

Phóng viên: Bà có thể cho biết vì sao dư nợ cho vay qua Hội PN lại cao hơn các hội, đoàn thể khác?

Trả lời: Theo tôi được biết, không chỉ ở Bắc Giang mà ở hầu hết các địa phương khác trong cả nước, các cấp Hội PN đều

Chị em phụ nữ tỉnh Bắc Giang tích cực chăn nuôi lợn để bán, tiết kiệm trả nợ, lãi cho ngân hàng
Ảnh: Trần Việt

đóng vai trò quan trọng hàng đầu trong việc chuyển tải nguồn vốn ưu đãi của NHCSXH đến với người dân. Nguyên nhân chính là do Hội PN có hệ thống mạng lưới từ Trung ương đến tận các thôn, bản. Ngoài ra, phụ nữ Việt Nam có đức tính như cần cù, chịu khó, cẩn thận, tỉ mỉ. Phụ nữ được ví như “nội tướng”, là người “giữ kết” trong mỗi gia đình nên giao tiền cho phụ nữ là rất yên tâm. Hơn nữa, phụ nữ cũng có điều kiện thuận lợi hơn trong việc tuyên truyền các chính sách, cẩn thận trong việc làm hồ sơ, sổ sách, trách nhiệm với công việc và đặc biệt là trong công tác thu hồi vốn, lãi. Chị em cũng là người hiểu rõ các hộ gia đình trong địa phương khó khăn như thế nào, đồng vốn được vay có thể đầu tư vào cái gì để sinh lời. Đối với nam giới, việc đi đôn đốc để thu một vài chục nghìn tiền lãi là khó khăn nhưng với chị em phụ nữ chúng tôi thì rất dễ dàng và thực tế thời gian qua cho thấy, đa phần các Tổ TK&VV do Hội PN quản lý đều làm tốt công tác này.

Tuy nhiên, khó khăn đối với phụ nữ ở Bắc Giang vẫn chính là trình độ còn hạn chế. Phần lớn các chị em đều có học vấn thấp nên có không ít khó khăn trong việc tiếp cận với các chủ trương, chính sách cũng như ghi chép, theo dõi, quản lý hồ sơ, chứng từ.

Phóng viên: Qua thực hiện, Hội PN tỉnh Bắc Giang có thấy nổi lên những tồn tại, khó khăn nào không?

Trả lời: Hội PN chúng tôi nhận thấy khó khăn chính hiện nay vẫn là mức vay đối với mỗi HSSV còn thấp so với nhu cầu thực tế. Tất nhiên, so với thời điểm ban đầu, với mức vay 1 triệu đồng/tháng như hiện nay đã là một sự nỗ lực rất lớn của Nhà nước trong việc bảo đảm cho mọi người đều được học tập với điều kiện tốt nhất song với tình hình giá cả leo thang như hiện nay thì rõ ràng, mức cho vay như vậy vẫn còn thấp. Nếu như có thể thì Nhà nước nên tính toán, điều chỉnh nâng dần mức cho vay để tạo điều kiện hơn nữa cho các gia đình có con em đi học.

Khó khăn thứ hai đó là chưa có phí uỷ thác cho các hội, đoàn thể. So với các chương trình cho vay khác thì đây là điểm khác biệt. Hiện nay, theo quy định mới chỉ có hoa hồng dành cho Tổ TK&VV, còn đối với tổ chức hội từ cấp xã trở lên thì chưa

có chính sách hỗ trợ gì thêm. Điều này về lâu dài sẽ khó động viên được cấp hội hơn so với việc thực hiện các chương trình cho vay khác.

Năm nay, cũng là năm đầu tiên kết thúc một chu trình cho vay HSSV và bắt đầu thu hồi vốn và lãi, tuy nhiên quá trình thực hiện đã bắt đầu có những khó khăn nảy sinh. Đó là việc thu nợ đối với món vay này không phải dễ dàng. Một trong những nguyên nhân đó là cơ chế trong việc thu gốc và lãi. Đối với số tiền gốc, khá nhiều HSSV ra trường nhưng không có việc làm ổn định, thu nhập không cao nên chưa có khả năng thanh toán dứt điểm một lần. Với việc thu lãi như hiện nay cũng gây khó khăn cho người vay, cụ thể là chúng ta đang áp dụng thu lãi theo chu kỳ chứ không phải theo tháng nên số tiền lãi dồn lại mỗi đợt rất lớn. Điều này khiến cho nợ xấu của chương trình có nguy cơ tăng. Hiện nay, theo báo cáo của chúng tôi thì lãi quá hạn đối với chương trình này là 783 triệu đồng nên chúng tôi không khỏi lo lắng cho việc hoàn thành chỉ tiêu thu nợ trong thời gian tới.

Phóng viên: Vậy, qua đó bà có những đề xuất, kiến nghị gì với Nhà nước?

Trả lời: Ngoài mức cho vay như trên tôi đã phân tích. Việc thu lãi đối với các hộ gia đình được thụ hưởng chương trình này cần thực hiện theo tháng, tránh việc thu theo chu kỳ như hiện nay vừa gây sức ép lớn lên hộ vay vừa khó khăn trong công tác đôn đốc thu hồi nợ của các cấp hội. NHCSXH cũng cần tính toán quy định trích tỷ lệ uỷ thác cho các tổ chức hội, đoàn thể để khuyến khích, động viên các tổ chức tham gia tích cực, hiệu quả vào chương trình này. Ngoài ra, chúng tôi đề nghị mở rộng đối tượng được vay ưu đãi theo chương trình này cho những gia đình nông dân đang sinh sống tại các vùng đặc biệt khó khăn và các hộ gia đình không quá khó khăn nhưng có từ 2 đến 3 con trở lên cùng đang học đại học, cao đẳng có nhu cầu vay vốn. Đây là những đối tượng rất khó khăn và nguồn vốn vay ưu đãi thực sự là một “cứu cánh”, góp phần cho con em họ có nghề nghiệp ổn định từ đó nâng cao chất lượng cuộc sống gia đình, kinh tế - xã hội địa phương.

Xin cảm ơn bà!

“NÒNG CỐT VẪN LÀ CÁC HỘI, ĐOÀN THỂ”

► Bài và ảnh **BẠCH THANH**

Từ mùa thu năm 2007 đến nay, TP. Hà Nội có 270 nghìn lượt con em hộ nghèo và các đối tượng chính sách được vay vốn. Để nguồn vốn phát huy hiệu quả, đến đúng với đối tượng thụ hưởng, vai trò của các hội, đoàn thể có ý nghĩa cực kỳ quan trọng.

Tín dụng HSSV là động lực đào tạo nhân tài cho đất nước

ĐẦU TƯ HIỆU QUẢ VÀO NGUỒN NHÂN LỰC

Năm nào cũng vậy, vào những tháng cao điểm của học kỳ I, học kỳ II hàng năm, chi nhánh NHCSXH TP. Hà Nội phối hợp chặt chẽ với chính quyền và các tổ chức hội, đoàn thể ở cơ sở trong công tác bình xét cho vay vốn. Với mạng lưới Tổ TK&VV phủ kín tại các địa phương trong toàn thành phố đã thực hiện nhanh chóng các quy trình tín dụng, thủ tục cho vay, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người dân được vay vốn kịp thời.

Là một trong 4 tổ chức hội, đoàn thể với chức năng đại diện cho quyền lợi của phụ nữ, Hội PN xác

định, việc hỗ trợ vốn cho đối tượng HSSV đòi hỏi phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa Ngân hàng - Nhà trường - Gia đình và các cấp Hội PN. Coi đây là một nhiệm vụ xuyên suốt trong quá trình triển khai trên địa bàn toàn thành phố trong những năm qua. Dư nợ vay vốn HSSV thông qua Hội PN hiện nay đạt 617,8 tỷ đồng cho 37.855 hộ vay tăng gấp 3 lần so với 5 năm trước đây. Công tác kiểm tra, giám sát việc sử dụng vốn của HSSV của các cấp Hội PN duy trì thường xuyên với nhiều hình thức như: Kiểm tra định kỳ, kiểm tra đột xuất và phối hợp kiểm tra nhằm tăng cường trách nhiệm của cán bộ hội các cấp trong chỉ đạo, triển khai các nội dung của chương trình vay vốn, qua đó

phát hiện những trường hợp sinh viên có biểu hiện bỏ học, hay chơi bời, có nguy cơ mắc các tệ nạn xã hội để có biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn và giúp đỡ. Vốn vay HSSV do Hội PN quản lý tăng cao hàng năm đạt tỷ lệ 62,11% vốn cho vay HSSV qua các hội, đoàn thể. Bên cạnh đó, Hội PN thành phố còn nâng cao vai trò, trách nhiệm của Ban thường vụ hội, Ban quản lý Tổ TK&VV đối với các gia đình vay vốn Chương trình tín dụng HSSV, đôn đốc các hộ trả vốn vay đúng thời hạn, khi các gia đình HSSV có mong muốn nộp lãi hàng tháng, hoặc muốn trả dần gốc trước thời hạn đều được Hội PN đề xuất với NHCSXH, Ban đại diện NHCSXH thành phố kịp thời điều chỉnh cho phù hợp với nhu cầu.

Hội ND huyện Phúc Thọ là một trong những cấp hội điển hình làm tốt công tác ủy thác cho vay HSSV, hội đã phối hợp với NHCSXH để thực hiện đồng bộ các văn bản liên tịch được ký kết, tập trung tuyên truyền có hiệu quả những chế độ, chính sách mới của Nhà nước. Hội cũng thường xuyên kiểm tra, kiện toàn, chấn chỉnh mạng lưới hoạt động Tổ TK&VV, coi đây là khâu quan trọng quyết định chất lượng hoạt động ủy thác. Đến nay, NHCSXH huyện Phúc Thọ đã giải ngân 107 tỷ đồng giúp hơn 7.000 HSSV có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn có điều kiện tiếp cận với mái trường đại học, cao đẳng, trung cấp và học nghề. Chính sách tín dụng HSSV thực sự là “cứu cánh” đối với các em có hoàn cảnh nghèo khó như trường hợp em Bùi Thị Hương ở cụm 6 xã Vân Nam. Gia đình em là hộ nghèo nhiều năm nay. Kỳ thi đại học năm 2012 này, em vui mừng nhận được giấy báo đỗ 2 trường đại học, nhưng gia đình em lại không thể lo đủ tiền. Được Hội ND xã đến động viên, tuyên truyền về chính sách vay vốn ưu đãi, cộng thêm sự quyết tâm của con gái, bố mẹ em đã đồng ý cho con đi học đại học. Những ngày này, gia đình em đang hoàn thiện hồ sơ để được vay vốn của ngân hàng. Bà Doãn Thị Hoa - Phó Chủ tịch Hội ND xã Vân Nam đã khẳng định “nếu không có chính sách vay vốn này chắc chắn em Hương sẽ không có cơ hội đến với giảng đường đại học”.

Không chỉ lo được cho một con đi học, nhiều gia đình hộ nghèo, cận nghèo nhờ có vốn vay mà đã quyết tâm lo cho 2, 3 thậm chí 4 đến 5 con theo học tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp và học nghề. Điều khó có thể thấy ở những năm trước đây tại các gia đình nông thôn, cuộc sống chỉ trông vào sản xuất nông nghiệp, thu nhập thấp. Điển hình như hộ gia đình ông Nguyễn Trung Vấn ở xã Ngọc Tảo,

Các hộ dân ở Hà Nội nói riêng, cả nước nói chung có ý thức rất tốt khi hoàn trả vốn vay đến hạn cho Nhà nước

Ảnh: Tuyết Mai

có 4 con theo học được vay 97 triệu đồng; hộ bà Nguyễn Thị Hạ ở xã Thanh Đa có 5 con theo học vay 84 triệu đồng; hộ ông Trần Văn Liên ở xã Vân Phúc có 3 con theo học đại học vay 88 triệu đồng. Vừa là hội nhận ủy thác vay vốn với NHCSXH, vừa là đại diện của người nông dân, ông Vũ Hữu Trưng - Phó Chủ tịch Hội ND huyện Phúc Thọ cho rằng: Trong thời gian tới, Nhà nước xem xét mức cho vay vì đây thực sự là chính sách đúng đắn được nhân dân đồng tình và hưởng ứng. Nhà nước có thể nâng mức cho vay cao hơn hiện tại để gia đình cũng như các em vui đi phần nào, tạm đủ tiền trang trải các chi phí học tập trong điều kiện giá cả tăng cao.

HIỆU QUẢ KHI ỦY THÁC QUA HỘI, ĐOÀN THỂ

Thực tế cho thấy, phương thức cho vay thông qua hộ gia đình là hiệu quả. Việc ủy thác qua các hội, đoàn thể được thực hiện công khai, minh bạch đã giảm được rủi ro, phát huy vai trò trách nhiệm của toàn xã hội, của gia đình và HSSV là người trực tiếp sử dụng vốn vay, nâng cao ý thức, trách nhiệm của hộ vay trong việc hoàn trả vốn vay cho ngân hàng.

Trong quá trình thực hiện, NHCSXH TP. Hà Nội cũng đã tăng cường công tác kiểm tra. Tiền vay được sử dụng đúng mục đích vào việc hỗ trợ chi phí học tập, nguồn vốn được giải ngân kịp thời, không để tồn đọng. Đặc biệt, việc cho vay có bình xét, tham gia của các thành viên Tổ TK&VV ở ngay thôn, xóm của các hội, đoàn thể nhận ủy thác và xác nhận của UBND cấp xã nên có tính minh bạch, tạo sự đồng tình, ủng hộ của đông đảo các tầng lớp dân cư đối với Chương trình tín dụng HSSV.

Tuy nhiên, một số xã chưa thực hiện việc khảo sát, điều tra bổ sung kịp thời hộ nghèo, hộ cận nghèo, hộ gia đình khó khăn đột xuất về tài chính. Việc xác nhận cho các đối tượng này vay vốn, nhiều địa phương triển khai khác nhau, có nơi thì quá chặt, ngược lại có nơi thì lỏng lẻo, còn nể nang, cá biệt có một số nơi, khi hộ có nhu cầu vay vốn không thuộc đối tượng hộ nghèo, hộ cận nghèo nhưng đều xác nhận là hộ khó khăn về tài chính để được vay vốn, tạo áp lực về nguồn vốn cho vay. Việc xác nhận HSSV của một số trường đào tạo còn chưa đầy đủ các thông tin quy định, giấy xác nhận của HSSV một số trường để cho HSSV tự ghi hoặc ghi sau nên có tình trạng sửa chữa, tẩy xóa, không phù hợp về mức học phí, nội dung thời gian khóa học và năm học, dẫn đến không đủ yếu tố pháp lý để ngân hàng xác định thời hạn, số tiền cho vay. Nguồn vốn cho vay của chương trình có thời điểm còn chậm, chưa đáp ứng kịp thời với nhu cầu vay vốn của HSSV.

Có một tín hiệu đáng mừng của chương trình này là hộ vay và HSSV đều có ý thức trả nợ, trả lãi khi đến hạn, vấn đề tồn tại ở đây là một số trường hợp HSSV khi ra trường không có việc làm, không có thu nhập trong khi gia đình vẫn thuộc diện hộ nghèo, hộ khó khăn thì việc thu hồi nợ đến hạn gặp nhiều khó khăn. Công tác thông tin tuyên truyền ở một số nơi chưa đi vào chiều sâu, chủ yếu mới chỉ tuyên truyền về chính sách tín dụng ưu đãi, đối tượng thụ hưởng mà chưa quan tâm nhiều đến việc sử dụng vốn vay đúng mục đích, hiệu quả và đặc biệt là trách nhiệm trả nợ tiền vay khi đến hạn.

Để nâng cao hiệu quả chương trình, vai trò của các hội, đoàn thể cũng như chính quyền địa phương có ý nghĩa quan trọng. Các hội, đoàn thể cần thực hiện tốt việc thống kê số lượng HSSV có nhu cầu vay vốn để xét duyệt, bổ sung kế hoạch cho vay, chú trọng đến đối tượng HSSV học nghề. Những trường hợp sai phạm cho vay không đúng đối tượng theo quy định, sử dụng vốn sai mục đích khi bị phát hiện các hội, đoàn thể phải vào cuộc quyết liệt để có biện pháp xử lý, thu hồi kịp thời. □

HỘ GIA ĐÌNH VÀ HỌC SINH, SINH VIÊN CẦN BIẾT KHI TRẢ NỢ GỐC VÀ LÃI CHƯƠNG TRÌNH TÍN DỤNG HỌC SINH, SINH VIÊN

Trước hết, hộ gia đình HSSV vay vốn NHCSXH phải thực hiện đúng thời hạn cho vay đã được quy định tại Mục 3, văn bản số 2162A/NHCS-TD ngày 02/10/2012 về hướng dẫn thực hiện cho vay đối với HSSV theo Quyết định 157/2007/QĐ-TTg ngày 27/9/2007 của Thủ tướng Chính phủ. Cụ thể:

Thời hạn cho vay HSSV bao gồm:

Thời hạn phát tiền vay: Là khoảng thời gian tính từ ngày người vay nhận món vay đầu tiên cho đến ngày HSSV kết thúc khóa học. Trong thời hạn phát tiền vay, người vay chưa phải trả nợ gốc và lãi tiền vay; lãi tiền vay được tính kể từ ngày người vay nhận món vay đầu tiên đến ngày trả hết nợ gốc.

Thời hạn trả nợ: Thời gian trả nợ được tính từ ngày người vay trả món nợ đầu tiên đến ngày trả hết nợ gốc và lãi. Trong đó, đối với HSSV có thời gian đào tạo đến một năm thời gian trả nợ tối đa bằng 2 lần thời hạn phát tiền vay; đối với HSSV có thời gian đào tạo trên một năm: Thời gian trả nợ tối đa bằng thời hạn phát tiền vay.

Trả nợ gốc

- Người vay phải trả gốc và lãi tiền vay khi HSSV có việc làm, có thu nhập nhưng không quá 12 tháng. Số tiền cho vay được phân kỳ trả nợ tối đa 6 tháng/1 lần. Trường hợp người vay có khó khăn (12 tháng kể từ ngày ra trường) chưa trả được số nợ gốc theo đúng hạn trả nợ thì được chuyển theo dõi vào kỳ tiếp theo.

- Đến thời hạn trả nợ cuối cùng, người vay có khó khăn khách quan chưa trả được nợ thì viết giấy đề nghị gia hạn nợ gửi cho Tổ TK&VV hoặc NHCSXH để được ngân hàng xem xét cho gia hạn nợ. Thời gian gia hạn nợ tối đa bằng 1/2 thời hạn trả nợ.

- Nếu đến thời hạn trả nợ cuối cùng, người vay không trả nợ và không được NHCSXH cho gia hạn nợ, thì phải chuyển toàn bộ dư nợ sang nợ quá hạn và áp dụng lãi suất nợ quá hạn bằng 130% lãi suất khi vay.

Trả lãi tiền vay

Lãi tiền vay được tính kể từ ngày người vay nhận món vay đầu tiên đến ngày trả hết nợ gốc. Tiền lãi cũng được trả theo tháng khi HSSV ra trường có việc làm, có thu nhập. Nếu hộ gia đình tự nguyện xin được trả lãi trong thời gian học tại trường để giảm bớt tiền lãi tập trung vào một kỳ hạn thì ngân hàng cử cán bộ trực để thu; Nhà nước có chính sách giảm lãi suất để khuyến khích người vay trả nợ trước hạn.

(Nguồn: NHCSXH)

“Chăm cây *Tốt* để có mùa *Quả ngọt*”

► Bài và ảnh **NGUYỄN CÔNG**

Chương trình tín dụng HSSV được đánh giá là sự quan tâm thiết thực nhất, cụ thể nhất của Đảng, Nhà nước đối với hộ nghèo và các đối tượng chính sách khác, góp phần quan trọng thực hiện lời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy “Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người”.

MỞ RỘNG CÁNH CỦA TƯƠNG LAI

Đi công tác cơ sở, nhất là về các vùng nông thôn mới thấy được những hoàn cảnh éo le, khó khăn của người dân trong việc lo toan, chất chiu cho con cái học hành, nghe những lời tâm sự mộc mạc nhưng hết sức chân thành của người dân đối với chính sách cho HSSV nghèo vay vốn học tập. Chị Hoàng Thị Thủy ở thôn Đào Xá, xã Đào Dương, huyện Ân Thi (Hưng Yên) là một trong những trường hợp như vậy. chồng chị mất trong một tai nạn thương tâm năm 2005. Khi đó, 2 đứa con của chị còn nhỏ dại, cháu đầu là Dương Mạnh Huy mới học lớp 8, cháu thứ hai là Dương Hoàng Hân mới học lớp 1. Một mình thân cô dẩy sớm thức khuya trồng rau, nuôi lợn được đồng tiền nào chị Thủy đều dồn hết nuôi 2 đứa con ăn học. Giờ thì cháu Huy đang học năm thứ 3 trường Đại học Y Hà Nội, còn cháu Hân đang học cấp II. Cả 2 cháu đều học rất giỏi. Với chị niềm an ủi lớn nhất là những thành tích học tập của đứa con. Năm 2009, cháu Huy là một trong những sinh viên xuất sắc nhận giải thưởng Hoa Trạng Nguyên và được gặp mặt, nhận quà tặng của Chủ tịch nước. “Cháu Huy theo học được đại học cũng là nhờ chính sách của Nhà nước cho vay vốn. Cho vay vốn học tập chính là Nhà nước thương người nghèo như tôi, khiến tôi và các con tôi có thêm

Nông dân Hưng Yên cần mẫn, chịu khó làm ra của cải, tích lũy trả nợ vốn vay Ngân hàng, đúng hạn

Ảnh: Văn Giang

Chị Hoàng Thị Thủy (ngoài cùng bên phải) giới thiệu thành tích của cháu Dương Mạnh Huy cho chúng tôi

ngiht lực, niềm tin trong cuộc sống”. Khi chúng tôi hỏi: “Nếu không có chính sách cho HSSV nghèo vay vốn học tập, liệu cháu Huy có phải nghỉ học không?”, đang nghẹn ngào vì xúc động, chị Thủy vẫn quả quyết trả lời: “Tôi sẽ bán đất, bán nhà để lo cho con ăn học”. Sự cương quyết của chị Thủy không chỉ thể hiện nghị lực của một người mẹ mà còn thể hiện tâm lý trọng sự học hành bao đời của người dân, nhất là ở khu vực nông thôn. Khi ra khỏi nhà chị Thủy, một cán bộ xã Đào Dương đi cùng chúng tôi đã xúc động thổ lộ: “Trước kia chị Thủy sống im lặng như một cái bóng, cửa nhà đóng im ỉm chỉ mấy mẹ con biết với nhau. Từ khi cậu con trai đầu đỗ đại học và được Nhà nước cho vay tiền học, chị ấy hoạt bát hẳn lên, cánh cửa luôn rộng mở. Chúng tôi thường nói với nhau, mặc dù còn nhiều chông gai, vất vả nhưng cánh cửa tương lai đã mở rộng đối với mẹ con chị Thủy”.

Chính sách cho HSSV là con em hộ nghèo và các đối tượng chính sách khác vay vốn học đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp

và học nghề được các địa phương tổ chức thực hiện hết sức nghiêm túc. Việc tuyên truyền về Quyết định 157 được NHCSXH, các Bộ, ngành, địa phương thực hiện với tinh thần cao độ. Đối với nhiều địa phương điều kiện kinh tế, xã hội còn khó khăn nhưng nổi tiếng là đất học như Hưng Yên, Thái Bình, Hải Dương, Nam Định, Bắc Ninh, Phú Thọ, Thanh Hoá, Nghệ An, Hà Tĩnh... thì việc tổ chức thực hiện Quyết định 157 càng trở thành một nhu cầu cấp bách và đã gặt hái được nhiều thành công. Chị Huỳnh Thị Quỳnh - Phó Chủ tịch UBND xã Quỳnh Bảng, huyện Quỳnh Lưu (Nghệ An) cho hay: “Quyết định 157 là cơ hội để các gia đình được chia sẻ gánh nặng nuôi con ăn học. Gánh nặng nuôi con ăn học được chia sẻ thì hộ nghèo, hộ chính sách có cơ hội vượt khó khăn, chính sách an sinh xã hội ở địa phương được đảm bảo... Chỉ riêng Chương trình tín dụng HSSV ở xã Quỳnh Bảng hiện đã xấp xỉ 5 tỷ đồng, đây là nguồn vốn cho vay không nhỏ đối với con em hộ nghèo, hộ có hoàn cảnh khó khăn”. Ở xã Đồng Lương, huyện Cẩm Khê (Phú Thọ) nhiều hộ có con

học đại học, cao đẳng, trong đó không hiếm nhà có 2 - 3 con đang theo học. Anh Chu Đình Tường có 2 con đang học trường Đại học Giao thông vận tải Hà Nội và cả 2 đều đang được vay vốn học tập. Anh Tường xúc động nói: “Cho HSSV vay vốn ưu đãi là chính sách rất thiết thực với nông dân, hộ nghèo. Cho vay vốn chính là Nhà nước đã chung tay đỡ gánh nặng cho hộ nghèo, hộ khó khăn”.

MÙA QUẢ NGỌT SẼ TỚI

Trong quá trình thực hiện Chương trình tín dụng HSSV đã có ý kiến e ngại về những khó khăn trong quá trình thu lãi, gốc, tính bền vững của chương trình. Qua tiếp xúc với các cấp ủy, chính quyền, các cấp hội, đoàn thể và chính người được thụ hưởng, chúng tôi cho rằng, đặt ra những giả thuyết khó khăn cũng không thừa, tuy nhiên không nên lo lắng thái quá, bởi đây là một chương trình được nhân dân đồng tình hưởng ứng và được tổ chức thực hiện nghiêm túc với hình thức triển khai chặt chẽ. Chị Hồ Thị Thu ở thôn Đồng Văn, xã Quỳnh Bảng, huyện Quỳnh Lưu (Nghệ An) bộc bạch: “Cho HSSV vay vốn học tập vợ chồng tôi khẳng định là chính sách rõ ràng và có hiệu quả thiết thực. Con trai tôi là Hồ Hữu Việt được ngân hàng cho vay vốn học Đại học Công nghiệp Hà Nội. Nay cháu ra trường và đi làm trong Khu lọc hóa dầu Dung Quất, lương tháng trên 10 triệu đồng nên việc trả nợ vốn vay là không khó”.

Ông Đinh Huy Giáp - Phó Chủ tịch UBND huyện Quảng Uyên (Cao Bằng) quả quyết: “Cho HSSV vay vốn học tập là chính sách có tầm nhìn dài hạn mà Nhà nước nên chú trọng đầu tư, hỗ trợ. Đầu tư, hỗ trợ vốn ưu đãi cho giáo dục, dạy nghề chính là một trong những biện pháp giảm nghèo bền vững, nhất là ở nông thôn, vì chính sách này đã giải quyết được vòng luẩn quẩn: “Nghèo - thất học - nghèo. Đối với các địa phương vùng cao, miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng có đông đồng bào DTTS sinh sống thì chính sách tín dụng HSSV còn góp phần phát triển, bổ sung nguồn nhân lực có chất lượng”.

Thực tế hiện nay, hệ thống NHCSXH trên

cả nước đã và đang tích cực thu hồi nợ lãi, gốc đối với những món nợ đã đến hạn và những khách hàng tự nguyện trả nợ trước hạn. Tại tỉnh Phú Thọ, trong số hàng trăm tỷ đồng dư nợ Chương trình tín dụng HSSV thì đến nay NHCSXH đã thu nợ được hàng chục tỷ đồng. Tại nhiều tỉnh, thành phố trong cả nước, tiến độ thu hồi vốn gốc và lãi của chương trình cũng đang được tiến hành với trách nhiệm cao của NHCSXH, cấp ủy, chính quyền và của chính người dân. Theo báo cáo của NHCSXH Việt Nam, doanh số thu nợ Chương trình tín dụng HSSV hơn 5.000 tỷ đồng.

Theo nhận định của NHCSXH, trong công tác thu hồi nợ của Chương trình tín dụng HSSV cũng gặp không ít khó khăn, thách thức. Cơ bản hộ vay và HSSV đều có ý thức và trách nhiệm trả nợ khi đến hạn. Tuy nhiên những trường hợp HSSV khi ra trường không có việc làm, không có thu nhập, trong khi gia đình vẫn thuộc diện hộ nghèo, hộ khó khăn thì việc thu hồi nợ đến hạn đối với những hộ này không dễ. Đến thăm gia đình anh chị Đào Thị Hoa và Nguyễn Văn Khoa ở thôn Đào Xá, huyện Ân Thi (Hưng Yên) gần đây, chúng tôi được biết, anh chị vừa trả 16 triệu đồng tiền vay cho cháu lớn là Nguyễn Thị Phương học đại học. Cháu Phương đã ra trường và đi làm. Anh Khoa chia sẻ: “Cháu mới đi làm cũng gọi là có thu nhập, bố mẹ bớt được một khoản chi. Tiền trả ngân hàng là vợ chồng tôi mới bán mấy lứa lợn. Cũng may, năm nay được giá, người chăn nuôi có đồng tiết kiệm”. Chị Hoa thêm lời chồng: “Các bác cứ yên tâm, gì chứ khoản cho vay học tập là chúng em cứ phải lo trả để Nhà nước còn cho hộ khác vay. Vốn Nhà nước cho con em chúng tôi vay học tập ngoài chuyện vay - trả còn là cái tình nghĩa. Hộ nào được vay vốn cho con em đi học đều nghĩ thế cả”. Đúng là việc thu hồi vốn tín dụng HSSV có nhiều khó khăn thực sự, nhất là trong bối cảnh kinh tế trong nước suy giảm, nhiều doanh nghiệp ngừng hoạt động, nhưng qua sự chia sẻ mộc mạc của vợ chồng chị Hoa, anh Khoa, chúng tôi tin rằng có nhiều gia đình và bản thân HSSV ý thức cao với trách nhiệm trả nợ vốn vay. □

Tín dụng HSSV ở Thái Bình

góp phần đắc lực tạo nguồn nhân lực cho địa phương và đất nước

► Bài và ảnh **THANH AN**

Thái Bình nơi được nhiều người biết đến là một tỉnh có trình độ thâm canh lúa cao nhất cả nước, với “Bài ca 5 tấn” nổi tiếng từ thời đánh giặc Mỹ và 5 năm qua có số lượng học sinh đỗ đại học, cao đẳng rất cao, đứng hàng thứ 4 của khu vực đồng bằng sông Hồng, với bình quân mỗi năm khoảng 18 đến 20 nghìn em, trong số đó một phần không nhỏ là con em các hộ nông dân nghèo, hộ cận nghèo và gia đình gặp khó khăn đột xuất về tài chính.

Các hộ gia đình đến Điểm giao dịch của NHCSXH tỉnh Thái Bình để hoàn trả gốc, lãi tiền vay Chương trình tín dụng HSSV

Bà Cao Thị Hải - Phó Chủ tịch UBND tỉnh Thái Bình cho biết: “Sự nghiệp giáo dục của tỉnh đạt được con số ấn tượng trên, bởi địa phương đã đề ra nhiều biện pháp để thực hiện Chương trình tín dụng HSSV. Chương trình này đã nhanh chóng đi vào cuộc sống và thực sự có ý

nghĩa nhân văn sâu sắc, được chính quyền các cấp quan tâm chỉ đạo sâu sát và quyết liệt; được đông đảo nhân dân đón nhận và đồng tình ủng hộ. Đặc biệt, được các ban, ngành, trong đó: NHCSXH đóng vai trò chủ lực, có ảnh hưởng lớn đến sự thành công của chính sách tín dụng HSSV”.

Tính đến 30/9/2012 dư nợ cho vay HSSV tại tỉnh Thái Bình đạt 1.103 tỷ đồng, chiếm 54,9% tổng dư nợ các chương trình tín dụng hiện chi nhánh đang thực hiện, với 68.842 HSSV còn dư nợ (cao gấp 2 lần cho vay hộ nghèo).

Vậy, những giải pháp nào đã giúp Thái Bình, với đặc thù là tỉnh

nông nghiệp đã vượt lên dành thứ hạng cao trong sự nghiệp giáo dục và đạt thành tích nổi trội về hỗ trợ hộ nghèo và hộ chính sách tiếp cận với Chương trình tín dụng HSSV. Theo Phó Chủ tịch tỉnh Cao Thị Hải, ngoài các yếu tố thiên thời, địa lợi, nhân hòa, truyền thống hiếu học của địa phương, sự tác động mạnh mẽ của Quyết định 157 của Thủ tướng Chính phủ thì rất đáng nêu gương các “chiến sỹ” trên mặt trận xóa nghèo đã tham mưu cho tỉnh, huyện hoàn thành nhiệm vụ được Chính phủ giao.

Trước hết, tỉnh Thái Bình đã khẩn trương tập trung củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động của các Tổ TK&VV, đẩy mạnh công tác ủy thác cho vay vốn HSSV thông qua các tổ chức hội, đoàn thể, Tổ giao dịch lưu động và Điểm giao dịch cấp xã. Hiện mạng lưới Tổ TK&VV đã phủ kín các thôn, xóm; đồng thời, không có xã nào trong tỉnh không tổ chức được Điểm giao dịch lưu động. Đây được xem là giải pháp hữu ích nhất làm cho Chương trình tín dụng HSSV ở Thái Bình 5 năm qua đạt kết quả; tiếp đến là, đẩy nhanh tiến trình xã hội hóa công tác tín dụng chính sách. Đặc biệt, từ khi NHCSXH chuyển phương thức từ cho vay trực tiếp HSSV sang cho vay thông qua hộ gia đình và khuyến khích giảm lãi suất cho những hộ trả nợ trước hạn... thì việc thu nợ, nhận nợ đã có địa chỉ rõ ràng và tiến hành thuận lợi, nguồn thu nợ tăng góp phần bổ sung quỹ vốn xoay vòng. Theo Giám đốc NHCSXH tỉnh Thái Bình Tạ Tiến Khấn: Đến nay, toàn tỉnh đã có 82% gia đình trả nợ tiền vay Chương trình tín dụng HSSV đúng kỳ hạn và đặc biệt, có 868 hộ trả nợ trước hạn, dẫn đầu là

các huyện Vũ Thư, Tiền Hải, Hưng Hà. Ông Khấn còn dẫn chứng nhiều gương điển hình là những nông dân nghèo của tỉnh Thái Bình sử dụng vốn vay hiệu quả, trả nợ gốc, lãi đầy đủ; đó là trường hợp của gia đình bà Vũ Thị Phấn ở thôn Chi Mễ, xã Quỳnh Trang, huyện Quỳnh Phụ vốn thuộc hộ nghèo, chồng bà lại bị nhiễm chất độc da cam không có khả năng lao động. Trong hoàn cảnh ấy, bà Phấn vẫn bươn chải lao động và động viên các con chuyên cần học hành. Bù lại công sức của mẹ cha. Năm 2007, cô con gái lớn của bà thi đỗ Đại học sư phạm Hà Nội, rồi đến năm 2009 và năm sau nữa hai cậu con trai kế tiếp cũng trúng tuyển vào các trường Đại học Xây dựng, Bách khoa. Suốt 5 năm liền, con gái, con trai của hộ nông dân nghèo miền quê lúa này được yên tâm học tập ở thủ đô bằng sự trợ giúp của Chương trình tín dụng HSSV. Nhờ đó, những khó khăn của gia đình bà Phấn được vơi đi và con gái đầu tốt nghiệp đại học loại giỏi, có việc làm ngay và có thu nhập ổn định.

Vừa rồi, em đã dành một phần tiền lương và tiền thưởng gửi về quê để mẹ trả nợ ngân hàng. Theo bà Phấn cho biết, số tiền bà trả lần này bằng 50% số tiền mà bà vay cho con gái và hai con trai, sớm hơn so với kỳ hạn đã cam kết. Thật xứng danh tấm gương vượt khó học tập, với tấm lòng hiếu thảo của tuổi trẻ vùng quê lúa Thái Bình.

Cùng ở Thái Bình nhưng khác huyện, xã và không giống hoàn cảnh như nhà bà Phấn, gia đình ông Đỗ Văn Pha ở xóm 4, xã Minh Lăng, huyện Vũ Thư là hộ cận nghèo nhưng đã được vay tới 72 triệu đồng vốn ưu đãi thông

qua Hội ND làm ủy thác và chủ trương mở rộng đến đối tượng thụ hưởng của Chương trình tín dụng HSSV. Theo ông Pha kể thì tuy là vùng đất thuần nông nhưng con cái rất ham học và học rất giỏi; năm 2006, anh con cả Đỗ Văn Hà đã thi vào trường Đại học Hàng Hải đạt 28,5 điểm nhưng vẫn phải ở nhà để giúp bố đào ao thả cá, bởi gia đình ông Pha hồi ấy không đủ khả năng về tài chính để lo cho con ăn học với thời gian 5 năm ngoài Hải Phòng được. Vậy mà ngày nay, nhờ có chính sách tín dụng HSSV nên cả 4 con của ông Pha đều thực hiện được ước mơ học tập nơi giảng đường đại học, cao đẳng ở trong và ngoài tỉnh (kể cả người con cả đã thi lại và vẫn đỗ vào trường Đại học Hàng Hải ngay năm sau) vì các con của ông Pha đã được vay vốn HSSV theo Quyết định 157 của Thủ tướng Chính phủ.

Tháng trước đây, gia đình lão nông trúng vụ thu hoạch cá khá lớn, hai người con lớn lại cùng tốt nghiệp đại học và xin được việc làm ngay trên thành phố Thái Bình. Niềm vui nhân đôi, ông Pha tức tốc trích một phần thu nhập từ bán cá để thanh toán toàn bộ tiền vay HSSV, thời gian trả nợ sớm trước hai năm nên đã được tỉnh, huyện biểu dương, NHCSXH khen thưởng và được giảm lãi suất theo quy định.

Theo tin từ Văn phòng UBND tỉnh Thái Bình, dự kiến những gương điển hình về vay vốn HSSV và các giải pháp, kinh nghiệm của tỉnh nêu trên sẽ được báo cáo tham luận tại Hội nghị tổng kết 5 năm thực hiện Quyết định 157/2007/QĐ-TTg ngày 27/9/2007 của Thủ tướng Chính phủ về tín dụng đối với HSSV. □

TỔ TK&VV

Cầu nối giúp bà con

CÓ VỐN ĐỂ SẢN XUẤT, HỌC TẬP

► Bài và ảnh **THANH NGÂN - HÀ LINH**

Vừa lo toan cuộc sống hàng ngày, vừa “cháy” hết mình vì công việc, được người dân yêu mến, NHCSXH tin tưởng, hầu hết Tổ TK&VV thuộc các hội, đoàn thể ở tỉnh Bắc Ninh thực sự trở thành cầu nối dẫn vốn hiệu quả, giúp đồng vốn đến đúng đối tượng và kịp thời.

Trong số các Tổ trưởng Tổ TK&VV ở Bắc Ninh, có Tổ trưởng Tổ TK&VV Nguyễn Thị Hương (phải) rất nhiệt tình với công việc của mình, thường xuyên kiểm tra vốn vay của các tổ viên

Theo chân cán bộ tín dụng ngân hàng đến những Điểm giao dịch, được trực tiếp trò chuyện chúng tôi mới thấy được sự đam mê công việc của họ. Dù cuộc sống còn nhiều khó khăn, nhưng bất cứ khi nào có người vay vốn, họ lại nhiệt tình hướng dẫn các đối tượng làm thủ tục và luôn thấy tự hào, hãnh diện về những việc mình đã và đang làm. Kể từ khi ra đời đến nay, NHCSXH tỉnh Bắc Ninh đã trở

thành người bạn thân thiết, đồng hành cùng người nghèo và các đối tượng chính sách. Để có được thành quả như hôm nay, có phần đóng góp không nhỏ của những Tổ trưởng Tổ TK&VV ở cơ sở.

Xã Ngọc Xá, huyện Quế Võ là xã thuần nông, không có ngành nghề phụ nên cuộc sống của bà con nông dân còn nhiều khó khăn. Vì thế, để tìm được những người đảm nhận Tổ trưởng Tổ TK&VV là hết sức

nan giải, lúc đầu họ đều từ chối vì thù lao không cao, lại mất nhiều thời gian. Tuy nhiên, khi thấy được tầm quan trọng và ý nghĩa của công tác này, nhiều người đã sẵn sàng tham gia. Tổ TK&VV thôn Hữu Bằng thuộc Hội PN xã Ngọc Xá, chị Nguyễn Thị Hương là tấm gương tiêu biểu cho nhiều cán bộ khác học tập, noi theo. Tuổi ngoài ba mươi nhưng chị đã có tới 7 năm kinh nghiệm làm Tổ trưởng Tổ TK&VV. Là người phụ

Những buổi sinh hoạt Tổ TK&VV như thế này đã tạo ra được không khí vui tươi, dân chủ, đoàn kết, thắt chặt thêm tình làng nghĩa xóm trong cộng đồng dân cư

Ảnh: Minh Tuấn

nữ gánh việc xã hội trên cả hai vai. Vừa là cán bộ dân số xã, vừa là Tổ trưởng Tổ TK&VV, với chị công việc nào cũng quan trọng, phải nỗ lực hoàn thành tốt nhiệm vụ nhưng làm công tác phối hợp với NHCSXH, khó khăn lớn nhất đó là thẩm định hộ nghèo và các đối tượng chính sách làm sao cho đúng đối tượng, mục đích. Chị Hương chia sẻ: “Làm Tổ trưởng cũng có nhiều vui buồn lẫn lộn. Vui vì mình đã góp một phần công sức giúp người dân thoát nghèo, xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp. Đặc biệt với các em HSSV thuộc diện khó khăn, mình đã tư vấn, hướng dẫn các em và gia đình làm thủ tục vay vốn. Vì thế, nhiều năm nay Tổ TK&VV do tôi phụ trách không có trường hợp HSSV nào phải bỏ học vì nghèo khó không tiếp cận được nguồn vốn cho vay HSSV. Còn buồn đôi khi không biết tỏ cùng ai bởi cùng sống trong một thôn, xóm nhiều lần bị các gia đình ý

kiến này nọ, thậm chí “ghét” tại sao không bình xét gia đình họ vào đối tượng được vay vốn...”. Song chẳng phải vì những lý do đó mà chị Hương sao nhãng công việc chung. Cũng theo chị Hương làm cán bộ như chị thì chẳng ai làm, bởi thu một triệu đồng tiền lãi mới nhận được 75 nghìn đồng tiền hoa hồng, có những gia đình phải đi đến nhiều lần mới thu được.

Tổ TK&VV do chị quản lý từ chỗ chỉ có 10 hộ vay số tiền trên 40 triệu đồng, đến nay đã có gần 50 hộ với tổng số vốn hơn 500 triệu đồng. Nói về hiệu quả hoạt động của Tổ TK&VV, chị Nguyễn Thị Tiến ở xã Phù Lương, huyện Quế Võ nhận xét: “Lâu nay người dân vẫn kêu khó khi tiếp cận các nguồn vốn tín dụng. Nhưng thông qua các Tổ TK&VV và được các hội, đoàn thể đứng ra tín chấp, người dân khốn khó như chúng tôi đã được cung ứng vốn nhanh chóng, kịp thời để từ đó thực hiện được kế hoạch SXKD

cũng như học tập của con em mình. Nhờ vậy tỷ lệ hộ nghèo năm sau giảm hơn năm trước và số HSSV phải nghỉ học vì khó khăn về kinh tế hầu như là không có”. Chi Nguyễn Thị Hải ở xã Phù Lương thuộc huyện Quế Võ - một trong những hộ thuộc diện nghèo khó của xã lại có đến 2 con đang theo học đại học, cao đẳng tâm sự: “Nhờ Tổ trưởng Tổ TK&VV tạo điều kiện cho gia đình tôi tiếp cận vốn vay ưu đãi, đặc biệt là

Chương trình tín dụng HSSV kịp thời nên dù khó khăn nhưng niềm vui được cấp sách đến trường của 2 con tôi vẫn trọn vẹn như bạn bè khác cùng trang lứa”. Cũng theo chị Hải, nếu không được vay vốn ưu đãi thì các con của chị chắc chắn không thể có điều

kiện đi học. Tuy nhiên, vốn vay của Nhà nước cho vẫn còn ít mới chỉ đáp ứng được tiền học phí cho các cháu. Mong sao Nhà nước tạo điều kiện cho vay với số lượng tiền nhiều hơn để những hộ nghèo như chúng tôi bớt phần khó khăn khi nuôi con ăn học và các cháu cũng thêm yên tâm học tập được tốt.

Còn ở Tổ TK&VV phường Vạn An, TP. Bắc Ninh, ông Tống Đức Toàn là tấm gương tiêu biểu trong hoạt động đoàn thể của địa phương. Có được điều này không phải vì ông là người cao tuổi, mà còn vì tinh thần trách nhiệm cao và khả năng làm việc hiệu quả, khoa học. Dù đã ở tuổi 60 nhưng trong công việc, ông luôn là người đi đầu, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Có nhiều kinh nghiệm làm việc với người nghèo, lại

thêm đức tính cần cù, cẩn thận nên những tổ viên vay vốn ngân hàng do ông quản lý đều tin tưởng và nỗ lực. Đứng trước công việc, ông luôn tâm niệm, phải giải quyết sao cho ổn thỏa và hợp lý, công bằng.

Gần 10 năm gắn bó với công việc cũng là thời gian ông được gặp gỡ, chia sẻ, gần gũi với người nghèo, giúp đỡ, tạo điều kiện để người dân nhanh chóng tiếp cận được nguồn vốn. Đến nay, nguồn vốn trong Tổ

TK&VV của ông đã lên đến 500 triệu đồng với 42 tổ viên. Mỗi gia đình tổ viên đều có hoàn cảnh khác nhau, nhưng điều ông trân trọng nhất là làm thế nào để khi được nhận vốn, người vay biết cách cho đồng vốn sinh lời để vừa trả được gốc và lãi cho ngân hàng, vừa cải

thiện được cuộc sống gia đình. Với tâm niệm đó, trong nhiều năm gắn bó với Tổ TK&VV, ông Toàn rất vui khi có nhiều hộ ăn nên làm ra, thoát nghèo nhờ đồng vốn ưu đãi. Khi được hỏi lý do khiến ông gắn bó và làm việc hết mình với ngân hàng, ông Toàn cười: “Ngày nào cũng được gặp gỡ, tiếp xúc với tổ viên vay vốn, được chứng kiến họ khá lên từng ngày từ vốn vay. Với tôi - đó là niềm vui, hạnh diện nhất”.

Có đi, mới biết và gặp gỡ những Tổ trưởng Tổ TK&VV, được nghe họ tâm sự một cách chân thành mới thấy được ý nghĩa to lớn mà nguồn vốn chính sách của Nhà nước đem lại. Cuộc sống được nâng lên, an sinh xã hội được bảo đảm và đặc biệt hơn, mô hình Tổ TK&VV thực sự giúp bà con gần gũi nhau, tình làng nghĩa xóm thêm bền chặt. □

“Tỉnh Bắc Ninh hiện có 2.853 Tổ TK&VV. Hầu hết, Tổ trưởng Tổ TK&VV đều được tham gia đầy đủ các lớp tập huấn về hạch toán sử dụng vốn vay, được tư vấn SXKD, được tham gia lớp dạy nghề ngắn hạn...”

Tổng dư nợ của NHCSXH tỉnh Bắc Ninh đến nay đạt 1.536 tỷ đồng, trong đó dư nợ cho vay HSSV chiếm tới 626 tỷ đồng với 37.000 HSSV được thụ hưởng vốn vay”.

(Nguồn: Chi nhánh tỉnh Bắc Ninh)

PHÚ THỌ

5 năm qua, Chương trình tín dụng HSSV được NHCSXH tỉnh Phú Thọ triển khai khá thành công. Tỷ lệ nợ quá hạn rất thấp

LO TRẢ NỢ VỐN VAY ƯU ĐÃI ĐỂ HSSV KHÁC ĐƯỢC VAY TIẾP

► Bài và ảnh **KIM THƯ**

Tiếp chúng tôi trong căn nhà cấp 4 giữa tiết trời se lạnh của đầu mùa đông, em **Nguyễn Thị Hồng** ở **Tiểu khu 2, xã Xuân Lộc, huyện Thanh Thủy (Phú Thọ)** vẫn không giấu được niềm vui khi khoe kết quả thi đỗ chương trình cao học em vừa được cô giáo **Chủ nhiệm thông báo**.

Nhưng ngay cả khi niềm hạnh phúc vẫn ngập tràn trên khuôn mặt cô tân sinh viên cử nhân khoa Địa lý trường Đại học Sư phạm Hà Nội, em vẫn không giấu được nỗi thẫn thờ: “Không biết em có được vay tiền Nhà nước để học Thạc sỹ nữa không, nếu không làm sao gia đình cho em theo học nữa, em còn đứa em gái học năm thứ 3 trường Đại học Y nữa...”. Để nuôi cả 3 chị em gái Hồng học đại học, bố mẹ em đã được NHCSXH cho vay vốn với số dư đến thời điểm này lên tới 87 triệu

đồng. Biết bố mẹ vất vả, chị em Hồng bảo nhau cố gắng học và cả 3 em đều có học bổng. Hiện tại cả Hồng và chị gái đều đã tốt nghiệp đại học chỉ còn cô em đang học năm thứ 3 Đại học Y Hà Nội là tiếp tục trong diện được vay vốn. Hồng cho biết nếu không có nguồn vốn vay thì chắc chắn cả 3 chị em sẽ chẳng ai có may mắn được học hành đến nơi đến chốn vì nhà nghèo lắm. Ngay sau khi chị gái tốt nghiệp đại học và đi làm đã tích cóp tiền để bố mẹ Hồng trả phần nợ vay. Bản thân Hồng cũng mong

muốn sau khi tốt nghiệp sẽ cố gắng tìm xin việc làm bằng chính khả năng của mình để trả nợ Nhà nước, vừa giúp bố mẹ giảm nhẹ gánh nặng vay vốn nhưng cũng là để tạo cơ hội cho nhiều em HSSV có hoàn cảnh khó khăn khác được tiếp cận nguồn vốn ưu đãi này.

Cùng chung chia sẻ ấy, hai người con nhà chị Nguyễn Thị Hai cũng ở xã Xuân Lộc sau khi vừa tốt nghiệp đại học người được giữ lại trường làm giảng viên, người ra làm kinh doanh nhưng họ đều có chung suy nghĩ là phải tích cóp gửi tiền về cho mẹ trả nợ. Theo chị Hai thì gia đình chị rất khó khăn khi nuôi hai con cùng học đại học một lúc. Được sự hỗ trợ của NHCSXH cho vay vốn để nuôi con ăn học, chị thấy rất biết ơn và chị luôn mong muốn có nhiều người cùng hoàn cảnh cũng sẽ được may mắn như mình nên chị trả nợ rất đầy đủ.

Có thể thấy ở bất cứ địa phương nào của tỉnh Phú Thọ cũng xuất hiện không ít những gia đình

đã nuôi dạy con ăn học thành tài nhờ vào sự hỗ trợ của Nhà nước. Ông Đỗ Minh Nông, thương binh hạng 2/4, là hộ nghèo ở Tiểu khu 17, xã Cao Xá, huyện Lâm Thao dù vợ ông đã phải đi giúp việc ở dưới thành phố nhưng ông bà cũng sẽ không đủ điều kiện nuôi cùng lúc 3 cậu con trai cùng học đại học. Tuy nhiên những khó khăn của gia đình đã phần nào được chia sẻ khi NHCSXH địa phương cho vay tiền. Hiện nay, tổng số tiền gia đình ông đã được vay lên tới 61 triệu đồng. Cậu con trai lớn của ông là Đỗ Tiến Trung đã tốt nghiệp loại khá trường Đại học Nông nghiệp Hà Nội và đang làm việc tại Công ty chế biến thức ăn gia súc của Nhật Bản. Sau khi có việc làm, Trung đã giúp bố mẹ trả được 6,5 triệu đồng, giảm số nợ ngân hàng xuống còn 54,5 triệu đồng.

Gặp lại bà Nguyễn Thị Bái ở Tổ 1, xã Phố Vàng, huyện Thanh Sơn trông vẫn kham khổ như ngày nào bởi vì chồng bà bệnh tật đau

ốm triển miên, bà là trụ cột chính trong nhà, cố gắng nuôi 3 cậu con trai ăn học thành người. Qua câu chuyện chúng tôi biết được người con thứ hai nhà bà học trường Đại học Nông nghiệp Hà Nội vừa tốt nghiệp năm vừa rồi, ra trường cậu được nhận ngay vào làm ở một Công ty của nước ngoài. Vừa đi làm cậu đã gửi về cho mẹ 1,5 triệu đồng để trả nợ. Cậu con trai cả sau mấy năm ở nhà phụ giúp bố mẹ nuôi hai em ăn học cuối cùng cũng quyết định thi vào trường Đại học Hùng Vương. Năm nay là năm thứ hai về xin phép bố mẹ cho được đi làm thêm để đỡ dần mẹ phần nào trả các khoản nợ. Bà Bái rất tự hào về những đứa con của mình không chỉ vì chúng giỏi giang, ngoan ngoãn mà trên hết là vì chúng biết yêu thương gia đình và sống có trách nhiệm. Bà Bái chia sẻ, đã có người từng lo sợ, vốn vay chính sách với lãi suất ưu đãi sẽ bị người vay lạm dụng sang mục đích khác ngay cả khi không còn nhu cầu. Tuy nhiên, với nhận thức và trách nhiệm không chỉ của phụ huynh mà ngay cả các em HSSV trong sử dụng vốn vay, thì rõ ràng nguồn vốn tín dụng HSSV đã được đầu tư đúng hướng và hiệu quả.

Qua 5 năm, Chương trình tín dụng HSSV được thực hiện ở vùng quê trung du miền núi Phú Thọ đã thực sự giúp cho các hộ gia đình có đủ nguồn kinh phí để trang trải chi phí học tập và một phần sinh hoạt. Hiện nay, nhiều em HSSV đã ra trường, gia đình tiết kiệm, tích cóp từ con lợn, con gà, đàn bò, mớ rau để hoàn trả vốn vay đúng kỳ hạn cho Nhà nước. Đây là tín hiệu đáng mừng không những chỉ giúp cho thế hệ hiện tại mà còn giúp cho cả thế hệ mai sau vững tin trên con đường lập thân, lập nghiệp vì ngày mai tươi sáng. □

Sinh viên Nguyễn Thị Hồng (trái) trong buổi lễ nhận bằng tốt nghiệp

Chắp cánh những ước mơ

► Bài và ảnh **LÃNG BÍCH**

Sau 5 năm thực hiện, tỉnh Lạng Sơn đã có hàng chục nghìn HSSV được vay vốn, hàng nghìn em tốt nghiệp ra trường và tự trả nợ bằng những đồng lương ban đầu của chính các em.

Gặp bà Hoàng Thị Hiu - Tổ trưởng Tổ TK&VV của Hội PN thôn Hợp Tân, xã Gai Cát, huyện Cao Lộc (Lạng Sơn) đang nộp tiền lãi vay cho các tổ viên tại Điểm giao dịch xã cho biết: Những năm gần đây, trong xã có nhiều gia đình vay vốn cho con đi học. Vốn ưu đãi lãi suất thấp, thủ tục vay đơn giản, thời gian trả nợ dài nên các em HSSV có hoàn cảnh khó khăn đều vay vốn từ NHCSXH. Là chương trình có ý nghĩa xã hội và ngày càng có nhiều HSSV tìm đến NHCSXH như một “cứu cánh” để thực hiện giấc mơ tới trường, nhờ làm tốt công tác tuyên truyền nên hộ gia đình và các em hiểu được chính sách ưu đãi của Chính phủ, vì vậy có rất nhiều hộ gia đình và HSSV sau khi ra trường đã tích cực trả nợ, trả lãi cho ngân hàng. “Tổ của tôi có 22 hộ đang dư nợ với tổng số vốn 520 triệu đồng, trong đó có 3 hộ vay

vốn Chương trình tín dụng HSSV. Hiện có một em đã tốt nghiệp ra trường, mặc dù chưa có việc làm ổn định nhưng gia đình luôn có ý thức chấp hành tốt việc trả nợ, trả lãi”. Bà Hiu chia sẻ.

Theo chân ông Hoàng Văn Tích - Tổ trưởng Tổ TK&VV thôn Làng Nong, xã Thượng Cường, huyện Chi Lăng, chúng tôi đến thăm gia đình chị Ninh Thị Bích Liên có con trai tên là Lành Văn Tùng đang theo học trường Đại học Công nghiệp Hà Nội, chị tâm sự: “Nhà chỉ có mấy sào ruộng, nếu mưa thuận gió hòa, được mùa được giá, thì cũng tạm đủ ăn, đủ mặc, nhưng để đảm bảo việc học cho con thì rất khó khăn. Vì vậy, năm 2010, khi nghe tin cháu đỗ đại học, cả nhà vừa mừng, vừa lo. Cũng may là có chương trình, nếu không thì không biết lấy gì để chu cấp cho con”.

Ông Ninh Văn Thao - Chủ tịch Hội ND xã Thượng Cường

cho biết: Con em trong xã rất có tinh thần hiếu học, có ý chí vươn lên trong cuộc sống. Tuy nhiên, mỗi khi bước vào năm học mới nhiều hộ nghèo phải đối mặt với khó khăn, trăn trở làm thế nào có tiền cho con đi học, nào sách, nào học phí... trong số đó có nhiều em đã phải ngậm ngùi bỏ dở việc đèn sách, gác lại ước mơ học tập. Nhưng đó là chuyện của nhiều năm về trước, từ năm 2007, khi có chính sách cho vay đối với HSSV, nhiều gia đình khó khăn trong xã được vay vốn cho con đi học, đến nay nhiều em đã tốt nghiệp ra trường, có việc làm ổn định và tự nguyện trả nợ trước hạn.

Em Trịnh Thúy An ở xã Mai Pha, TP. Lạng Sơn chia sẻ: “Nhà nghèo nên việc đi học chuyên nghiệp đã khiến em lo lắng từ khi đang học cấp 3, không biết liệu mình có thể theo đuổi ước mơ học tập, khi gia đình đang rất khó khăn”. Được biết, sau khi

Phụ huynh HSSV ở Lạng Sơn tích cực trả nợ khi đến hạn

Thúy An đỗ đại học đã được NHCSXH cho vay vốn, hiện nay Thúy An đã ra trường có việc làm ổn định và đang tích cực cùng với gia đình trả nợ, trả lãi cho ngân hàng.

Vì mục tiêu phát triển nguồn nhân lực, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong tương lai. Những năm qua, chương trình đã được điều chỉnh mức vay để phù hợp với tình hình thực tế, vì vậy áp lực về nguồn vốn đối với NHCSXH vào đầu các năm học là rất lớn, với tinh thần không để HSSV nào phải bỏ dở việc học vì hoàn cảnh kinh tế khó khăn. Năm 2012, NHCSXH tỉnh Lạng Sơn được cấp bổ sung nguồn vốn cho vay HSSV là 32 tỷ đồng. Sau khi được giao nguồn vốn, chi nhánh đã tăng cường phối hợp với chính quyền địa phương, các hội, đoàn thể lập danh sách các gia đình có con em là HSSV được thụ hưởng vốn vay để kịp thời giải ngân đáp ứng vốn phục vụ học tập. Thủ tục vay, thời hạn vay, mục đích vay,

đối tượng vay... được cán bộ ngân hàng, cán bộ tổ chức hội, đoàn thể và Tổ trưởng Tổ TK&VV hướng dẫn tận tình, chu đáo. Tính đến nay, tổng dư nợ của Chương trình tín dụng HSSV tại Lạng Sơn đạt 195 tỷ đồng với gần 12 nghìn khách hàng đang còn dư nợ. Hiện nay, hàng nghìn em HSSV nhờ nguồn vốn ưu đãi đã tốt nghiệp các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp, học nghề. Trong số đó, nhiều em có việc làm đã chấp hành tốt việc trả nợ, trả lãi.

Ông Trần Việt Sơn - Phó Giám đốc NHCSXH tỉnh Lạng Sơn cho biết: Vào đầu các kỳ học, chi nhánh chỉ đạo các Phòng giao dịch huyện tiếp tục đẩy mạnh tuyên truyền, cập nhật danh sách các em HSSV mới nhập học ở các trường đại học, cao đẳng, trung học chuyên nghiệp, kịp thời đáp ứng nhu cầu vốn cho các em. Hiệu quả của nguồn vốn cho vay là rất rõ, song với tổng dư nợ lớn, hàng trăm HSSV tốt nghiệp ra trường mỗi năm, trong đó nhiều em chưa xin được việc làm, do đó công tác thu nợ bắt đầu có những khó khăn. Để giảm nguy cơ nợ quá hạn, đảm bảo an toàn và tiếp tục phát huy hiệu quả nguồn vốn, song song với công tác cho vay, NHCSXH tỉnh Lạng Sơn luôn bám sát danh sách các hộ có con em sắp ra trường để có cơ sở chuẩn bị cho công tác thu hồi vốn, đặc biệt là công tác phối hợp với các tổ chức hội, đoàn thể phải thường xuyên và chặt chẽ, nêu cao vai trò của các Tổ TK&VV ở cơ sở trong quá trình theo dõi, đôn đốc thu hồi vốn. Có như thế, việc thu hồi vốn vay Chương trình tín dụng HSSV sẽ được thuận lợi hơn.□

Tổ trưởng Sương đang hướng dẫn tổ viên trong tổ hoàn tất thủ tục vay vốn
Ảnh: Trần Việt

“ĐẠI SỨ” THIÊN CHÍ

CỦA CÁC EM SINH VIÊN NGHÈO VƯỢT KHÓ

» PHƯƠNG HIỀN

Nếu ai có dịp về thôn Trường Dục, xã Hiền Ninh, huyện Quảng Ninh (Quảng Bình) hỏi chị Trần Thị Sương - Tổ trưởng Tổ TK&VV, thì bà con dân nghèo đều biết đến chị Sương “tín dụng”, bởi thông qua chị mà nguồn vốn tín dụng cho vay các chương trình, trong đó có tín dụng HSSV vay có cơ hội đến với hàng trăm em. Nhờ cầu nối này mà con em thôn Trường Dục khó khăn về tài chính được theo học tại các trường đại học, cao đẳng và học nghề... góp phần nâng cao dân trí và cải thiện kinh tế tại địa phương.

Gần 10 năm gắn bó với các chương trình tín dụng chính sách, trong đó có Chương trình HSSV, chị Sương hiểu khá rõ, Quảng Ninh là huyện

có nhiều người con nổi tiếng hiếu học, đỗ đạt và thành danh của tỉnh Quảng Bình. Tuy nhiên, đây cũng là mảnh đất còn nghèo của tỉnh, số hộ thuộc diện nghèo

và cận nghèo còn khá cao, chính vì vậy để tạo điều kiện cho con em đến trường đang còn là nỗi lo lớn của nhiều bậc phụ huynh nơi đây. “Với sản phẩm hỗ trợ vốn vay ưu đãi cho HSSV tiếp bước đến trường đã thực sự trở thành “phao” cứu sinh cho nhiều gia đình và các em tự tin viết nên tương lai cho mình”, chị Sương vui vẻ nói.

Để giúp chúng tôi hiểu rõ hơn về công việc hàng ngày, chị đưa chúng tôi đến thăm gia đình chị Phạm Thị Na có tới 3 người con và hiện có 2 con đang theo học tại các trường đại học ở Đà Nẵng và Quảng Bình. Cuộc sống mấy mẹ con chị sẽ đỡ khó khăn hơn nếu như năm 1991 chồng chị không qua đời. Ôm đứa con út vừa mới sinh, chị Na thấy hoang mang khi không còn chỗ dựa, con cái còn nhỏ dại, nhà cửa lụp xụp, đất đai hạn hẹp, trình độ không có, sức khỏe lại quá yếu do bị bệnh thấp khớp. Giờ biết lấy gì nuôi con, nghĩ đến đó chị “nản muốn chết”. Hơn 20 năm trôi đi, khó khăn nào chị cũng vượt qua và ngày các con chị: Trương Thị Thúy (26 tuổi), Trương Thị Kathy (22 tuổi) lần lượt đỗ đại học chị đã mừng mừng, lo lo... nhưng được sự giúp đỡ của các hội, đoàn thể tại địa phương, đặc biệt là của chị Sương, các con chị đã được vay gần 40 triệu đồng để lo trang trải học hành. Chị Phạm Thị Na cho biết: “Cả 2 con tôi đều chăm học, nhưng khổ nỗi kinh tế gia đình eo hẹp nếu không có nguồn vốn vay ưu đãi hỗ trợ thì con tôi không thể đến trường. Ngoài số tiền vay 10 triệu đồng/năm học, tôi cũng cố gắng làm thêm từ mảnh vườn, nuôi thêm gà thả rong và một vài con thỏ để có thêm thu nhập, chăm lo cho con cái yên tâm học hành...”.

Con gái út của chị tên là Trương Thị Kathy tâm sự: “Chính vì hiểu được hoàn cảnh gia đình nên em luôn cố gắng học tập tốt và năm nào hai chị em cũng nhận được học bổng của trường. Điều này đã động viên mẹ và chúng em rất nhiều”.

“Mong muốn lớn nhất hiện tại của tôi là các cháu ra trường, có việc làm ổn định và trả hết nợ vay cho Nhà nước”, chị Na cười tươi nói.

Điều kiện kinh tế cũng khó khăn như chị

Na, ấy vậy mà gia đình chị Hoàng Thị Liên ở cùng thôn có đến 3 người con theo học đại học và cao đẳng. Là hộ cận nghèo, ngoài mấy sào ruộng nhận canh tác, gia đình chị Liên không có nguồn thu nhập nào đáng kể. Ngày những đứa con chị nhập học, khó khăn lại chồng chất khó khăn.

Chị Liên cho hay: “NHCSXH đã đơn giản hóa mọi thủ tục nên việc vay vốn cho các cháu đi học rất thuận lợi. Riêng việc trả lãi cho ngân hàng được gia đình thực hiện đầy đủ, đúng hạn quy định. Giờ đây con tôi đã có đứa ra trường. Tôi cảm ơn Nhà nước rất nhiều vì đã... cho gia đình tôi “cần câu” để vượt qua giai đoạn khó khăn”.

Trong ngôi nhà vừa mới xây 24m² được Nhà nước hỗ trợ 7 triệu đồng, NHCSXH cho vay 8 triệu đồng còn chưa hoàn thiện vì tiền hỗ trợ chưa kịp chuyển về, chị Lê Thị Lựu ở thôn Bắc Cổ Hiền vừa lấy ghế mời chúng tôi ngồi vừa nói: Nhà nghèo lắm, ai muốn gì thì vợ chồng tôi đi làm. Gia đình tôi được vay 3 chương trình là hộ nghèo, làm nhà ở theo Quyết định 167 và HSSV. Nhờ những đồng vốn vay hữu ích này mà bây giờ chúng tôi đã có căn nhà tạm tạm để ở; đồng thời có vốn để làm ăn và con cái được học hành tử tế. Bà con trong làng chúng tôi thường nói với nhau rằng: NHCSXH đúng là “bạn” của người nghèo “kêu gì cũng có, khó gì cũng có mặt”.

Tâm sự với chúng tôi về NHCSXH dành nguồn vốn cho vay học kỳ I, năm học 2012 - 2013 đối với thôn Trường Dục, chị Trần Thị Sương nói: Hiện ngân hàng đã phân bổ gần 660 triệu đồng. Hộ gia đình nào có nhu cầu và hoàn thiện thủ tục sớm là chúng tôi phối hợp với ngân hàng giải ngân ngay, kịp cho các cháu đóng học phí...

Có thể nói, người Tổ trưởng tận tình, tâm huyết với chính sách tín dụng đã lâu như chị Sương, mặc dù gặp không ít khó khăn trong công việc nhưng chị luôn gương mẫu, nhiệt tình, trách nhiệm, tận tình với bà con dân nghèo, được bà con trong thôn triu mến, gọi với cái tên ẩn tượng, là người “Đại sứ thiện chí” của các em sinh viên nghèo vượt khó. □

Niềm vui khó tả của tân sinh viên nghèo Lý Hoài My trước cổng trường Đại học

Trong lúc nhiều gia đình bạn bè tổ chức đãi tiệc linh đình mừng thi đỗ vào đại học, thì Lý Hoài My (lớp 12 trường THPT Nguyễn Huệ) vẫn chưa biết mình có thể vào giảng đường được không. Em đã có giấy báo trúng tuyển của Đại học Quy Nhơn và rất khát khao đi học. Nhưng tiền là vấn đề khó khăn đối với gia đình em.

Cả xóm chợ cũ (khu phố Ninh Tịnh II, phường 9, TP. Tuy Hòa) ai cũng biết gia cảnh anh Lý Văn Giác. Nhà nghèo, một mình anh gà trống nuôi hai con ăn học. Mỗi đây, có người của bưu điện tìm đến nhà, mọi người mới biết con gái út của anh là Lý Hoài My đã đậu đại học.

Ngày nhận giấy báo trúng tuyển ngành Tài chính - Ngân hàng (Đại học Quy Nhơn) với số điểm 15,5 cha con anh Giác mừng tủi đan xen, trăm nỗi tơ vò. Cả hai cha con đều hiểu rằng, con đường phía trước là quá gập ghềnh, chông gai. Thấp nén nhang cho người vợ, người mẹ trẻ xấu số, hai cha con chỉ biết quay lưng lau nước mắt...

Chỉ còn ít ngày nữa là nhập học, cả hai cha con đều "bấn loạn". Cha chạy vay mượn tiền, con thì trăm mối lo nghĩ cho cuộc sống sinh viên không một đồng tiền trong túi. Anh Giác cho biết đã dồn hết tiền tiết kiệm, mượn người thân được 2,5 triệu đồng (đúng bằng số tiền học phí nhà trường thông báo), còn tiền đi lại, ở trọ, ăn uống của con gái sau đó vẫn là câu hỏi lớn.

Lý Hoài My làm gia công tại nhà để phụ giúp gia đình

“Ba sẽ xin cơ quan ứng hai tháng lương để đưa con đi học, rồi tính tiếp”, anh Giác quả quyết nói với con gái. Có người mách anh đến NHCSXH vay cho sinh viên nghèo vượt khó nhưng anh Giác vẫn chưa thông vì: “Khoản vay cũ từ chương trình cho vay hộ nghèo đến tháng 9 này là đến hạn, anh chưa biết làm thế nào để trả”.

Đôi mắt ngân ngấn, Lý Hoài My tâm sự: “Không ít lần cháu khóc thầm vì tủi thân, mặc cảm với bạn bè. Nhưng điều đó giờ với cháu không quan trọng nữa, cháu sẽ mạnh mẽ hơn để bắt đầu với cuộc sống sinh viên tự lập. Cháu đã hứa với mẹ là bất cứ giá nào cháu cũng phải học, học thật giỏi để trở thành doanh nhân chân chính”.

Ngôi nhà cấp 4 gọn gàng, yên lặng nằm sâu trong con hẻm bê tông. Trong nhà trống hoác, gian bếp chỉ có nồi cơm điện, vài cái nồi con và kệ chén... Giá trị nhất là chiếc tivi nội địa mua cách đây 7 năm và xe đạp điện cũ của người họ hàng thương tình vừa cho. Anh Giác ngại bộc bạch về gia cảnh với người ngoài vì sợ con gái sẽ mặc cảm.

Năm 1982, anh Giác (sinh 1962) đi bộ đội chiến trường Campuchia thuộc đơn vị pháo cao xạ. Năm 1986 xuất ngũ phục viên, anh lấy vợ. Vợ làm thợ may, anh chở bia tươi bỏ mồi cho các đại lý. Vất vả, nhưng kiếm tiền cũng khá, hai vợ chồng dành dụm mua được mảnh đất ở phường 2 (nay thuộc phường 8), ra riêng cất nhà ở tạm. Tai họa ập xuống khi vợ anh sinh con đầu lòng năm 1991. Mất chị bỗng dưng mờ dần, rồi một mất không nhìn được. Năm 1994, chị sinh con thứ hai Lý Hoài My, nửa năm sau thì cả hai mất đều hồng.

Anh Giác đưa vợ vào Sài Gòn chữa trị hai lần, nhưng bệnh viện chào thua. Dồn hết tiền dành dụm, vay mượn, anh lại đưa vợ ra Bệnh viện Việt - Đức (Hà Nội) để mổ nhưng không có kết quả vì chị bị ung thư não. Năm 2000 thì chị qua đời, để lại cho anh 2 con nhỏ và một “gia tài nợ”. “Tôi bán nhà trong phố trả bớt nợ, ra ngoài này mua đất cho rẻ, để lại một ít cất nhà từ năm 2004”, người đàn ông bộc bạch.

“Cái eo” vẫn chưa buông mấy cha con anh. Thấy bạn bè nuôi tôm có lãi, nghe bạn khuyên, anh Giác vay NHCSXH 8 triệu đồng

với lãi suất ưu đãi dành cho hộ nghèo, đầu tư nuôi tôm sú ở tận Ninh Hòa. Những tưởng có tiền nuôi con ăn học, không ngờ cơn bão năm đó “hốt” sạch tôm quảng ra biển. Mấy cha con chỉ biết ngậm ngùi, nuốt nước mắt, tần tiện hết mức để đối diện với cuộc sống...

Không nghề nghiệp, anh Giác hàng ngày đi làm thuê trong xóm, ai muốn gì làm nấy kiếm sống qua ngày. Năm ngoái, anh xin được chân bảo vệ ban đêm ở Đại học Xây dựng miền Trung, lương tháng 1,1 triệu đồng, gần đây tăng thêm được 200.000 đồng mỗi tháng. Vậy là cả gia đình ba miệng ăn đều trông chờ vào chừng ấy tiền. Bữa cơm của ba cha con chỉ có 3 món thường trực: cơm trắng, rau luộc và nước mắm, lâu lâu mới có cá, nhưng cũng phải muối cá để chiên ăn dần...

Vất vả nhưng cả hai con anh Giác đều có ý chí học hành đàng hoàng. Con trai đầu Lý Quang Huy đang là sinh viên trường Đại học Xây dựng miền Trung hệ cao đẳng xây dựng. Con gái út Lý Hoài My chăm ngoan học giỏi, suốt 12 năm học đều nhận được phần thưởng và học bổng. Nhờ đó mà My không phải tốn tiền cho việc mua sách vở và có tiền để giúp ba trang trải một phần.

Chị Tư hàng xóm anh Giác cho biết: “Không khi nào thấy bé My đi chơi, biết nhà khổ nên cháu lo học để có học bổng. Mà cũng không bao giờ thấy cháu My đưa bạn về nhà chơi. Cháu ngại”.

Cám cảnh trước cô học trò nhà nghèo chăm học, cô Nguyễn Thị Thu Thi (giáo viên dạy Vật lý trường THPT Chuyên Lương Văn Chánh) ở gần nhà kêu em sang học kèm mà không lấy tiền. Thầy Lê Hiền, chủ nhiệm lớp 12TL7, nhận xét về cô học trò: “Hoàn cảnh khó khăn nhưng em My là học sinh giỏi, hạnh kiểm tốt, là cán bộ của lớp. Nhà trường cũng đã tạo điều kiện hỗ trợ thông qua các chương trình học bổng”. Nay mọi người biết tin em My trúng tuyển đại học, ai cũng mừng. Và mừng hơn khi được biết gia đình anh Lý Văn Giác đang được NHCSXH hướng dẫn làm các thủ tục, tạo điều kiện cho vay vốn để em My được cấp sách đến trường như hàng trăm, hàng nghìn bạn bè cũng trang lứa. □

Bài và ảnh **HOA THIÊN LÝ**

MỘT SỐ ĐIỀU CẦN BIẾT VỀ CHO VAY HỌC SINH, SINH VIÊN

(Theo Quyết định 157/2007/QĐ-TTg
của Thủ tướng Chính phủ)

* Cho vay thông qua hộ gia đình:

Trước hết, hộ gia đình phải là thành viên Tổ tiết kiệm và vay vốn (TK&VV) thuộc một trong 4 tổ chức chính trị - xã hội (Hội Nông dân, Phụ nữ, Cựu chiến binh và Đoàn Thanh niên) nhận ủy thác vốn vay ưu đãi của NHCSXH; nếu chưa là thành viên thì hộ gia đình làm Đơn xin gia nhập Tổ TK&VV gửi Tổ TK&VV, Tổ hợp kết nạp hộ gia đình là thành viên của Tổ.

Tiếp theo, đại diện hộ gia đình viết đơn xin vay vốn học sinh, sinh viên (HSSV) (theo mẫu của NHCSXH) nộp cho Ban quản lý Tổ TK&VV; kèm giấy trúng tuyển, hoặc Giấy xác nhận của trường được nhập học (đối với năm thứ nhất), từ năm thứ hai trở đi có xác nhận của nhà trường đang theo học tại trường và không vi phạm những điều pháp luật cấm.

Ban quản lý Tổ TK&VV tổ chức họp tổ, bình xét các hộ có đơn xin vay vốn. Tổ TK&VV kiểm tra các điều kiện theo quy định, lập danh sách hộ gia đình đủ điều kiện vay vốn trình UBND cấp xã xin xác nhận và gửi NHCSXH làm thủ tục phê duyệt cho vay.

NHCSXH xem xét tính hợp pháp, hợp lệ của từng hồ sơ vay vốn, nếu không có sai sót thì thông báo phê duyệt gửi UBND cấp xã, tổ chức chính trị - xã hội xã; tổ chức chính trị - xã hội cấp xã thông báo cho Tổ TK&VV; Tổ TK&VV thông báo cho hộ vay biết.

Hộ gia đình HSSV chỉ cần đến Điểm giao dịch của NHCSXH đặt tại trụ sở UBND xã nhận tiền vay theo lịch giải ngân do NHCSXH huyện thông báo.

* Cho vay trực tiếp HSSV:

HSSV thuộc đối tượng mồ côi cả cha mẹ, mồ côi cha hoặc mẹ, nhưng người còn lại không còn sức lao động, thì HSSV được vay trực tiếp tại NHCSXH nơi trường đóng trụ sở. Để được vay vốn, HSSV viết giấy đề nghị vay vốn (theo mẫu in sẵn do ngân hàng cấp) có xác nhận của nhà trường được vào trường học kèm giấy báo nhập học (đối với năm thứ nhất) và từ năm thứ hai trở đi có xác nhận của nhà trường không vi phạm các điều pháp luật cấm gửi NHCSXH nơi nhà trường đóng trụ sở để được xem xét cho vay. Nhận được Đơn xin vay vốn của người vay, NHCSXH huyện kiểm tra tính hợp pháp hợp lệ của hồ sơ vay vốn, nếu không có thiếu sót thì phê duyệt. Đồng thời, thông báo cho HSSV đến nhận tiền vay tại trụ sở ngân hàng.

(Nguồn: NHCSXH)

VUI CƯỜI

KHÔNG CẦN PHẢI VỘI

Anh chàng nọ đi bộ đi làm, chỗ làm gần nhà nhưng phải đi phà qua sông, nhưng ngày nào anh cũng bị nhớ phà.

Hôm nay anh quyết định đi sớm hơn, vừa đến thấy phà cách bờ khoảng hơn 1 mét, quyết không để nhớ phà anh lấy đà từ xa và nhảy lên phà.

Khi lên phà với vẻ mặt hãnh diện anh nói chuyện với người khách bên cạnh:

- Anh thấy tôi giỏi không?

Anh khách dùng đĩnh nói:

- Giỏi! Nhưng không nhất thiết phải vội như vậy, anh chờ một tí thì phà cũng đến bờ mà.

CHẤM DỨT VÒNG BẠO LỰC

Con trai nói với bố: “Bố ơi, khi bố còn nhỏ, ông có từng đánh bố không?”

- Đánh nhiều ấy chứ.

- Vậy, ông lúc nhỏ có bị bố của ông đánh không?

- đương nhiên, cũng bị đánh nhiều rồi!

- Nếu như bố chịu hợp tác với con, chúng ta có thể ngừng ngay cái vòng luẩn quẩn hành vi bạo lực này, được không bố?

Vốn vay ưu đãi đã giúp các em học tập tốt

Chịu trách nhiệm nội dung

PHÓ TỔNG GIÁM ĐỐC
TRƯỞNG BAN BIÊN TẬP
Nguyễn Đức Hải

CHÁNH VĂN PHÒNG
PHÓ TRƯỞNG BAN BIÊN TẬP
Lê Ngọc Bảo

ỦY VIÊN BAN BIÊN TẬP
Trần Hữu Ý
Phan Cử Nhân
Nguyễn Việt Hải

TRÌNH BÀY
Trung tâm Chế bản và In,
Nhà xuất bản Thế Giới

ĐỊA CHỈ TÒA SOẠN
Tòa nhà CC5 - Bán đảo Linh Đàm
- Hoàng Liệt - Hoàng Mai - Hà Nội
Điện thoại: 84. 4. 36417182
Fax: 84. 4. 36417194
Email: vbsp_t4@yahoo.com
pr.vbsp@gmail.com

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN
Số 536/GP-XBBT của Bộ TT&TT
In tại Công ty TNHH Quảng cáo và
Phát triển Thương hiệu Mê Linh

- ◆ Ở đâu nghèo, khó - ở đó có NHCSXH
- ◆ Cần tiếp tục giúp hộ cận nghèo thụ hưởng tín dụng ưu đãi

- ◆ Tìm hướng đi lên cho hộ nghèo và cận nghèo
- ◆ “Lực bất tòng tâm”
- ◆ NHNN lấy ý kiến góp ý dự thảo chính sách tín dụng hộ cận nghèo

- ◆ Cần Thơ tập trung nâng cao chất lượng tín dụng
- ◆ Ý nghĩa sâu xa của Chương trình tín dụng HSSV và những vấn đề cần tiếp tục quan tâm giải quyết
- ◆ Có đủ tiền cho HSSV nghèo vay vốn đi học

- ◆ Hội LHPN với công tác ủy thác cho vay HSSV
- ◆ Chương trình tín dụng HSSV ở Long An góp phần tạo sự đồng thuận trong xã hội
- ◆ “Nòng cốt vẫn là các hội, đoàn thể”

- ◆ “Chăm cây tốt để có mùa quả ngọt”
- ◆ Tổ TK&VV cầu nối giúp bà con có vốn để sản xuất, học tập
- ◆ Lo trả nợ vốn vay ưu đãi để HSSV khác được vay tiếp

- ◆ Chắp cánh những ước mơ
- ◆ Niềm vui khó tả của tân sinh viên nghèo Lý Hoài My trước cổng trường Đại học

Website: www.vbsp.org.vn * www.vbsp.vn